

Badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski

RAPORT Z BADANIA TRACKINGOWEGO

Pomiar: październik 2020 r.

Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. Za jego treść odpowiada wyłącznie Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Raport został opracowany dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska przez PBS Sp. z o.o. i BR Spółka z o.o.

- 4 Wstęp i informacje o projekcie
- 7 Metodologia i struktura próby
- 12 Podsumowanie i główne wnioski
- 19 Wyniki
 - 19 Blok I – Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego
 - 30 Blok II – Środowisko naturalne i jego ochrona
 - 51 Blok III – Jakość powietrza
 - 66 Blok IV – Gospodarowanie odpadami
 - 79 Blok V – Zmiany klimatu
 - 95 Blok VI – Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie
- 114 Wskaźniki

WSTĘP I INFORMACJE O PROJEKCIE

Badanie trackingowe jest realizowane od 2011 r., a dzięki jego cykliczności możemy śledzić dynamikę zmian, jakie zachodzą w świadomości i zachowaniach ekologicznych mieszkańców Polski. Obecnie jest to **szósta** edycja badania.

Świadomość jest rozumiana jako wiedza i zainteresowanie, które posiadają mieszkańcy Polski w zakresie środowiska naturalnego i jego ochrony. Natomiast zachowania to wszelkie działania, których może podjąć się każdy, aby pozytywnie wpłynąć na stan środowiska.

Zebrałe wyniki to cenne źródło informacji dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska, jak również dla innych podmiotów, do których zaliczyć można instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, firmy, a także samych obywateli.

Badanie podzielono na sześć obszarów (bloków), pod względem specyfiki poruszanego problemu:

- **Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego**
- **Środowisko naturalne i jego ochrona**
- **Jakość powietrza**
- **Gospodarowanie odpadami**
- **Zmiany klimatu**
- **Wspierające ochronę środowiska działania indywidualne i zachowania konsumenckie**

W tym roku uległa zmianie technika realizacji badania. Ze względu na panującą **pandemię COVID-19** badanie zostało przeprowadzone techniką **CATI**, czyli poprzez wywiady telefoniczne. Badanie terenowe było obarczone wysokim ryzykiem niezrealizowania badania.

Raport zawiera aktualne wyniki z badania zrealizowanego w 2020 roku wraz z ich zestawieniem (porównaniem) z wynikami z lat 2011-2014. Należy zwrócić uwagę, że pewne pytania nie zawsze były zadawane w uprzednich latach, bądź były zadawane w zmienionej formie, co zostało opatrzone adekwatnym komentarzem. Dodatkowo w tym roku z związku ze zmianą techniki badawczej kwestionariusz musiał zostać dostosowany do wywiadów telefonicznych, co wiąże się z tym, że część pytań pomimo tego samego brzmienia nie mogła zostać porównana do poprzednich edycji badania.

cel badania **Badanie trackingowe świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski**

próba Reprezentatywna próba mieszkańców Polski
n=1015

metodologia Badanie zrealizowano metodą **CATI**

realizacja Październik 2020 r.

wykonawca PBS sp. z o.o.

METODOLOGIA I STRUKTURA PRÓBY

Trackingowe badanie świadomości i zachowań ekologicznych zostało zrealizowane w dniach 12 – 28 października za pomocą techniki **CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview)**, czyli wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo. Czas przeprowadzania wywiadu oscylował wokół **18 minut**.

Ogólnopolska próba badanych w wieku 15 lat i więcej została dobrana losowo i jest reprezentatywna ze względu na zmienne demograficzne takie jak: płeć, wiek i miejsce zamieszkania (wielkość miejscowości i województwo). Maksymalny błąd szacowania dla próby losowej liczącej 1000 osób wynosi +/- 3,1%.

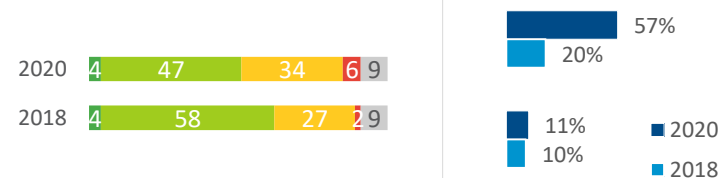
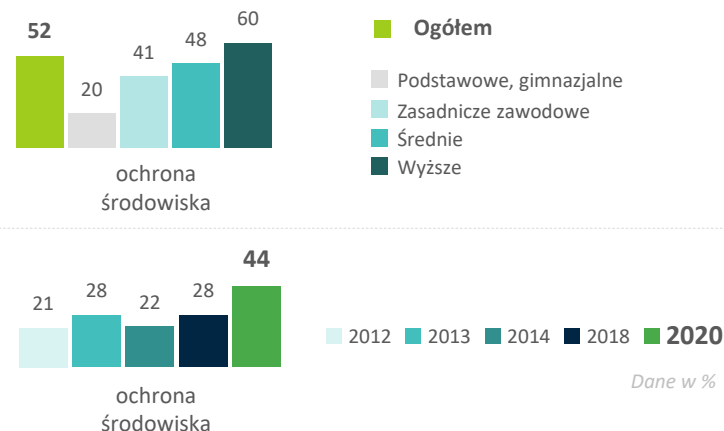
Dane procentowe prezentują wyniki ważone, liczebności – nieważone. Procedurze ważenia nie zostały poddane pytania z metryczki.

W poprzednich latach prowadzone były analogiczne badania – tam, gdzie będzie to możliwe, dane bieżące zestawione zostaną z danymi z lat ubiegłych. Natomiast tam, gdzie porównanie nie było możliwe, będzie widoczna odpowiednia informacja. Główne wyniki badania są prezentowane również w podziale na pytania z metryczki. Slajdy z podziałem zostały odpowiednio opisane.

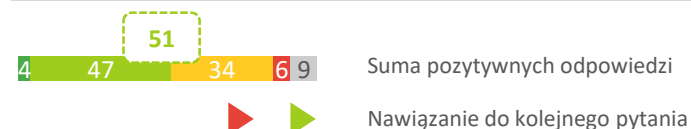
Ze względu na zaokrąglenia wartości po przecinku, w niektórych przypadkach dane na wykresach mogą nie sumować się do 100%, 99,9% czy 100,1%.

Na każdym slajdzie znajduje się treść i numer pytania z kwestionariusza, rodzaj pytania, a także opis próby i ewentualne informacje dodatkowe.

Przykładowe wykresy z porównaniem wyników

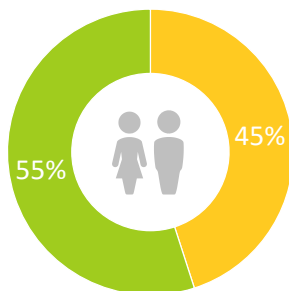

Wykorzystane oznaczenia

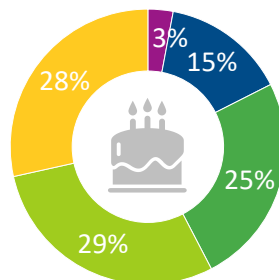

płeć

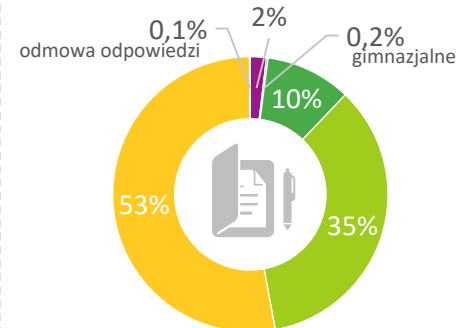
- kobieta
- mężczyzna

wiek

- 15 – 24 lat
- 25 – 34 lat
- 35 – 44 lat
- 45 – 59 lat
- 60 i więcej lat

wykształcenie

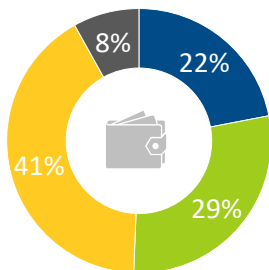

- podstawowe
- gimnazjalne
- zasadnicze zawodowe
- średnie i pomaturalne
- wyższe
- odmowa odpowiedzi

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

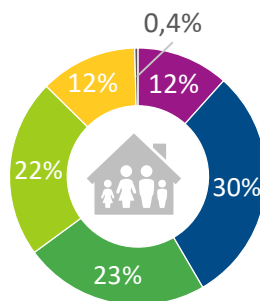

przeciętny całkowity dochód na 1 członka rodziny (netto)

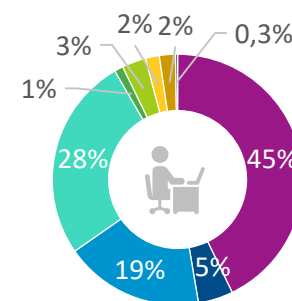
- do 1500 zł
- 1501-2500 zł
- powyżej 2500 zł
- odmowa odpowiedzi

wielkość gospodarstwa domowego

- Mieszkam sam(a)
- 2 osoby
- 3 osoby
- 4 osoby
- 5 i więcej osób
- odmowa odpowiedzi

sytuacja zawodowa

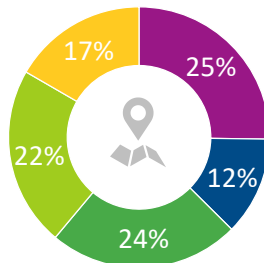
- Praca na etacie
- Praca na umowę zlecenie/dzieło
- Własna działalność gospodarcza
- Emeryt, rencista
- Uczeń, student
- Bezrobotny
- Urlop macierzyński/wychowawczy
- Nie pracuję – inny powód
- odmowa odpowiedzi

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

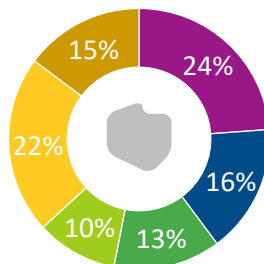
wielkość miejscowości

- wieś
- miasto do 19 tys.
- miasto 20-99 tys.
- miasto 100-500 tys.
- miasto powyżej 500 tys.

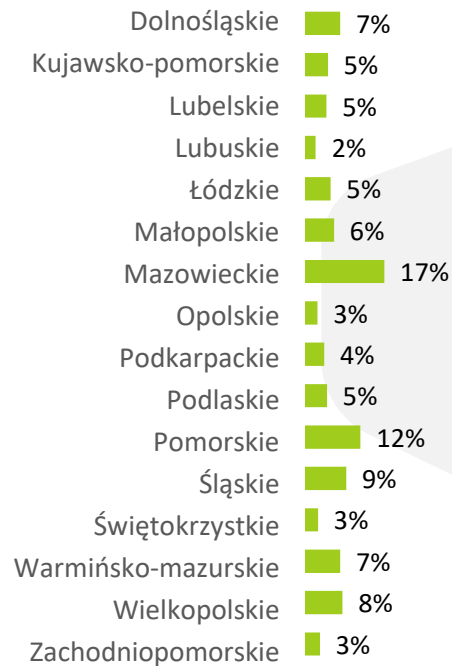

region

- północny
- wschodni
- północno - zachodni
- południowo - zachodni
- centralny
- południowy

województwo

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

PODSUMOWANIE I GŁÓWNE WNIOSKI

Blok I: Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

Respondenci poproszeni o wskazanie trzech dziedzin, w których nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania, głównie podawali **ochronę środowiska** – tak wybrała ponad połowa mieszkańców Polski. Na drugim miejscu znalazła się **ochrona zdrowia** (48%), a jedna piąta badanych wybrała **gospodarkę** – rozwój ekonomiczny.

W tym roku w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, część respondentów uznała, że problemem, z którym nie radzi sobie nasz kraj jest **koronawirus**.

W przypadku problemów środowiska naturalnego największym problemem jest **zanieczyszczenie powietrza**, problem śmieci i zanieczyszczenie wód, problemy z wodą.

Blok II: Środowisko naturalne i jego ochrona

Mieszkańcy Polski niezmiennie od 2011 roku **lepiej** oceniają obecny stan środowiska **w swojej okolicy zamieszkania** niż ogólnie w kraju.

Wśród najczęstszych powodów, dla których chcemy chronić środowisko, jest troska o **przyszłe pokolenia** oraz **dbałość o zdrowie człowieka**. Natomiast stan środowiska zależy przede wszystkim od aktywności każdego z nas, jak również od rządu i nacisku, jaki kładzie na sprawy ochrony środowiska.

Najbardziej popularnymi źródłami informacji o środowisku naturalnym są **Internet, telewizja i prasa**. O kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych głównie powinien dbać **rząd i szkoła**. Jedna trzecia respondentów wspomniała również, że każdy indywidualnie.

Blok III: Jakość powietrza

Za największy powód zanieczyszczenia powietrza w Polsce respondenci uznali **emisję z indywidualnych źródeł**, czyli pieców domowych. Z roku na rok zmniejsza się ważność emisji z dużych obiektów energetycznych spalania, fabryk itp.

Najwięcej gospodarstw domowych korzysta z **podłączenia do sieci ciepłowniczej**, aby ogrzać swoje mieszkanie. W tym roku znacznie wzrósł odsetek osób, gdzie głównym rodzajem ogrzewania jest gaz, a zmalał – węgiel.

Większość osób aktualnie używających węgla lub pelletu/brykietu do ogrzewania gospodarstwa domowego **planuje zmienić swój piec na bardziej ekologiczne** źródło energii. Osoby, które tego nie planują uzasadniają swój wybór tym, że **jest to kosztowna inwestycja**. W celu poprawy jakości powietrza badani najczęściej mówili, że należy **wymienić stare piece** węglowe na piece niskoemisyjne oraz **stosować odnawialne źródła energii**.

Blok IV: Gospodarowanie odpadami

Prawie wszyscy badani deklarują **regularne segregowanie śmieci**, co może mieć związek z nowelizacją ustawy, która wprowadziła prawny obowiązek segregacji odpadów dla wszystkich.

Do najczęstszych przyczyn niesegregowania śmieci należą opinie, **że w okolicy brakuje odpowiednich pojemników** oraz **w domu nie ma miejsca** na segregowanie odpadów. Respondenci **od innych śmieci głównie oddzielają** plastik i tworzywa sztuczne, makulaturę, szkło oraz odpady organiczne.

Obecny system gospodarowania odpadami w Polsce został oceniony **niewiele gorzej** niż w poprzednich latach.

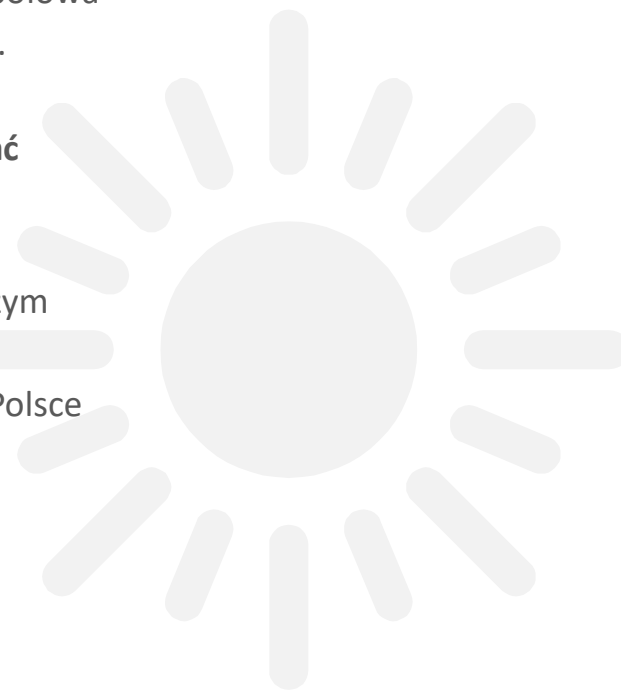
Blok V: Zmiany klimatu

Siedmiu na dziesięciu mieszkańców Polski uważa **zmiany klimatu za bardzo poważny problem**, a co czwarty mieszkaniec uważa, że jest raczej ważny.

Władza centralna powinna przede wszystkim podejmować działania **na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu**. Ponad połowa uważa, że również każdy z nas takowe działania powinien prowadzić.

Ponad 90% respondentów jest zdania, że **Polska powinna redukować emisję gazów**. Z czego prawie sześciu na dziesięciu uważa, że powinna robić to już teraz. Głównym powodem redukcji gazów są **szkodliwe skutki dla środowiska oraz zdrowia**. Natomiast najczęstszym powodem braku chęci redukcji gazów cieplarnianych jest opinia, że w porównaniu do innych państw emisja gazów cieplarnianych w Polsce nie jest duża.

Natomiast **ponad połowa mieszkańców** Polski **zauważyła działania informacyjne i edukacyjne** w zakresie ekologii i zmian klimatu.

Blok VI: Wspierające ochronę środowiska i klimatu działania indywidualne i zachowania konsumentów

Świadomość ekologiczna mieszkańców Polski uległa zmianie, jeśli chodzi o zachowania konsumentów. Respondenci znacznie częściej niż w poprzednich **latach zwracają uwagę na ograniczenie zużycia wody** oraz **wybierają rozwiązania ekologiczne**, nawet wtedy, gdy oznacza to dodatkowy koszt.

Respondenci najczęściej oszczędzają energię poprzez **gaszenie świateł** w nieużywanych pomieszczeniach, jak również **stosowanie energooszczędnych źródeł światła**. Jedna trzecia mieszkańców Polski planuje podjęcie dodatkowych działań, które zwiększą efektywność energetyczną i umożliwią zmniejszenie rachunków za energię.

Osoby te najczęściej planują **zastosować odnawialne źródła energii**. **Ponad trzy czwarte** badanych **jest skłonnych wydać więcej na „czystą” energię**, a odsetek ten jest prawie cztery razy wyższy od uzyskanego w 2018 r.

**NAJWIĘKSZE WYZWANIA DLA POLSKI
A PROBLEMY ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska

W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Jak postrzegane są współczesne problemy Polski - jak na ich tle postrzegane są problemy środowiska naturalnego.
- Jak postrzegane są problemy związane ze środowiskiem naturalnym - które uważane są za mniej, a które za bardziej ważne.

P1. Proszę wymienić trzy dziedziny, w których Pana(i) zdaniem nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

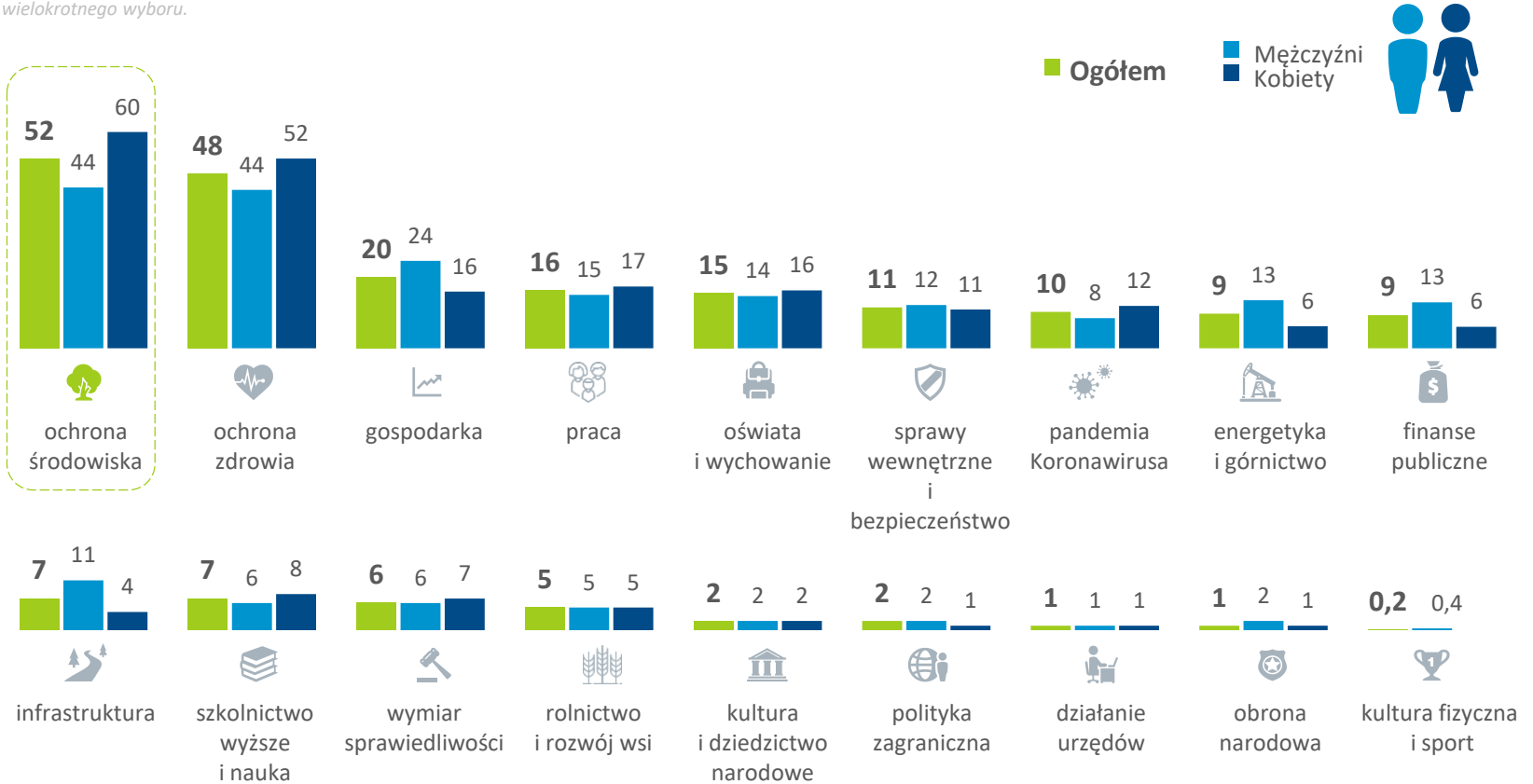
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P1. Proszę wymienić trzy dziedziny, w których Pana(i) zdaniem nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

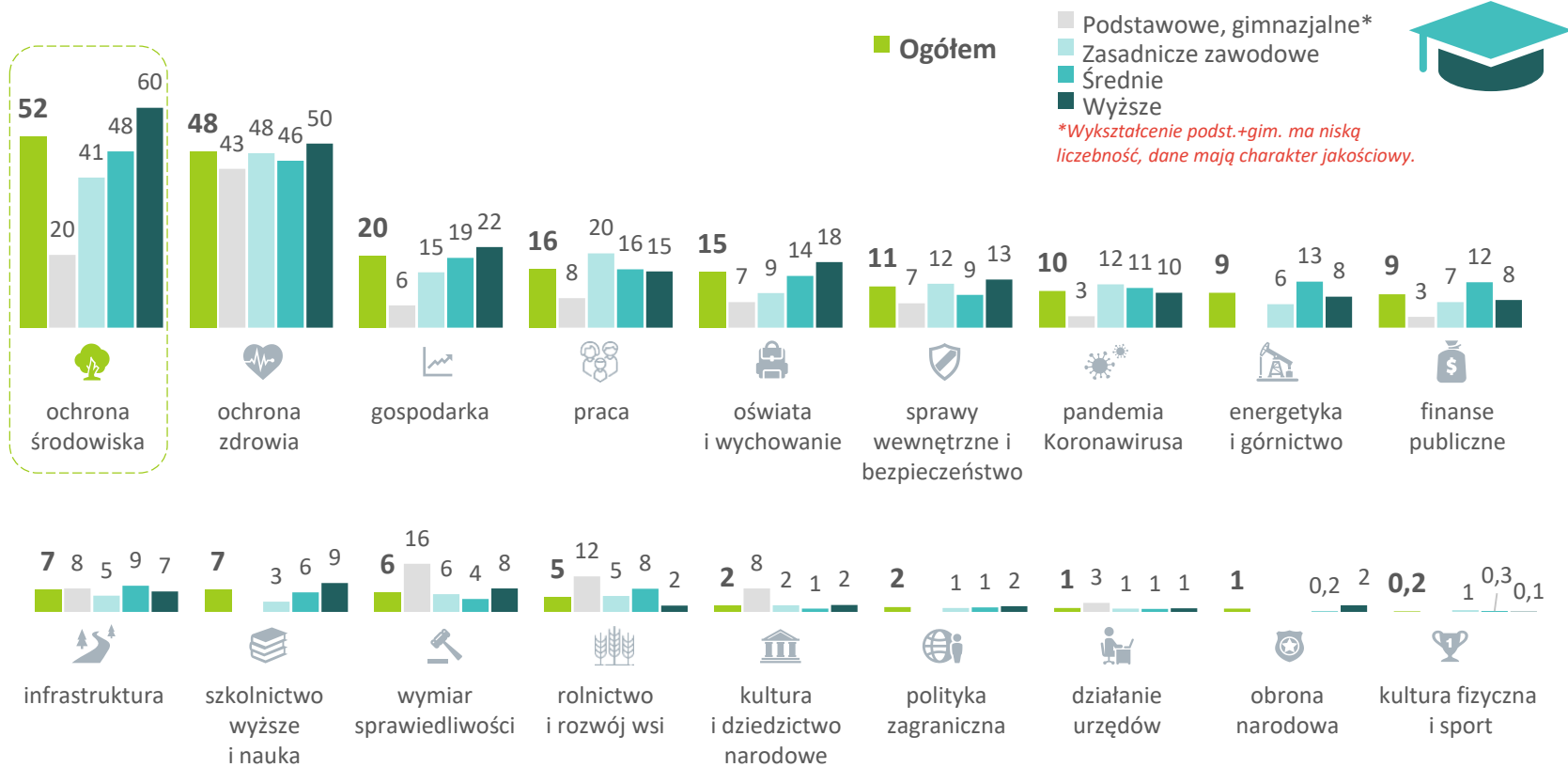
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015, w tym mężczyzn n=558, kobiet n=457.

Dane w %

P1. Proszę wymienić trzy dziedziny, w których Pana(i) zdaniem nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

P1. Proszę wymienić trzy dziedziny, w których Pana(i) zdaniem nasz kraj ma najwięcej problemów do rozwiązania.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE WSKAZANIA Z ISTOTNYMI RÓŻNICAMI

finanse publiczne

wymiar sprawiedliwości

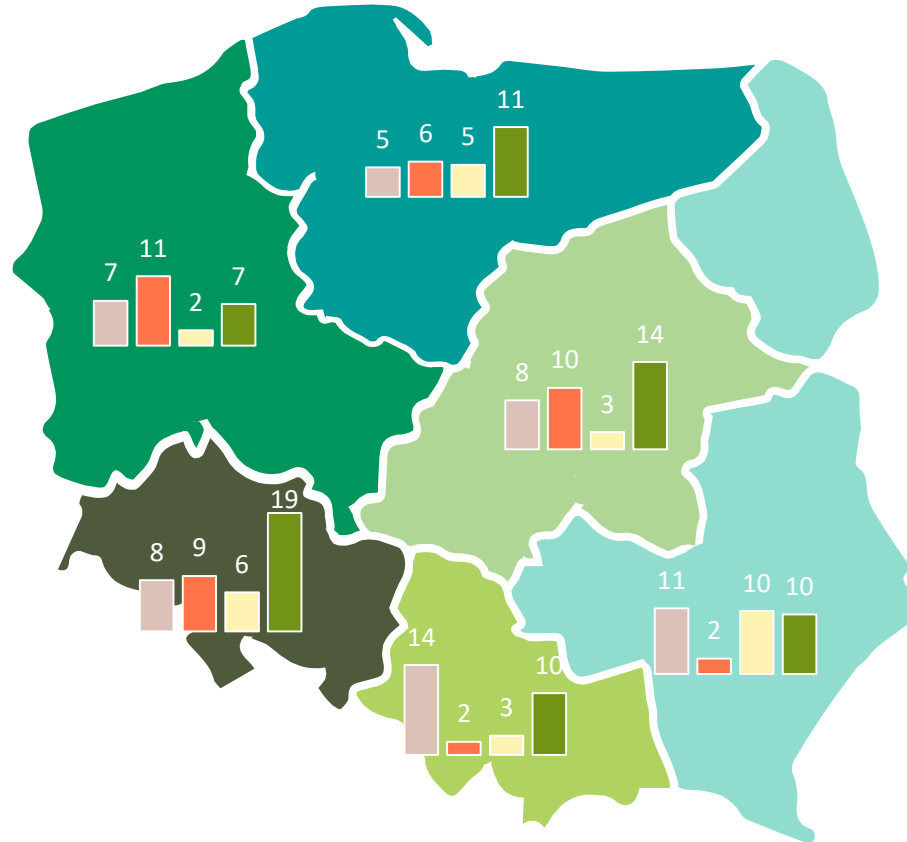
rolnictwo i rozwój wsi

sprawy wewnętrzne
i bezpieczeństwo

Region:

- północny
- północno-zachodni
- wschodni
- centralny
- południowo-zachodni
- południowy

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

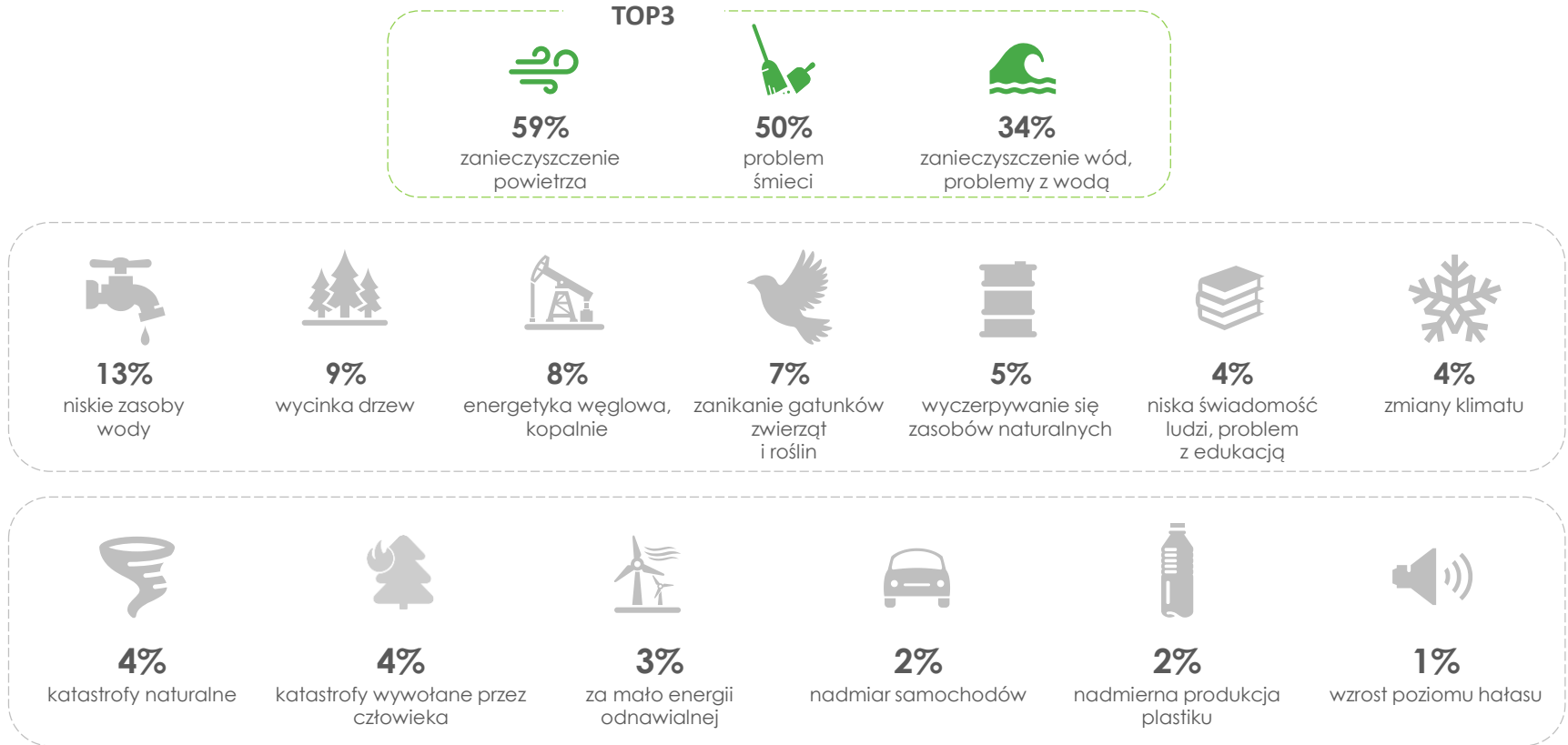
Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na region: północny n=231, wschodni n=150, północno-zachodni n=127, południowo-zachodni n=98, centralny n=207, południowy n=145.

P2. Proszę podać trzy Pana(i) zdaniem największe problemy środowiska naturalnego w Polsce.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

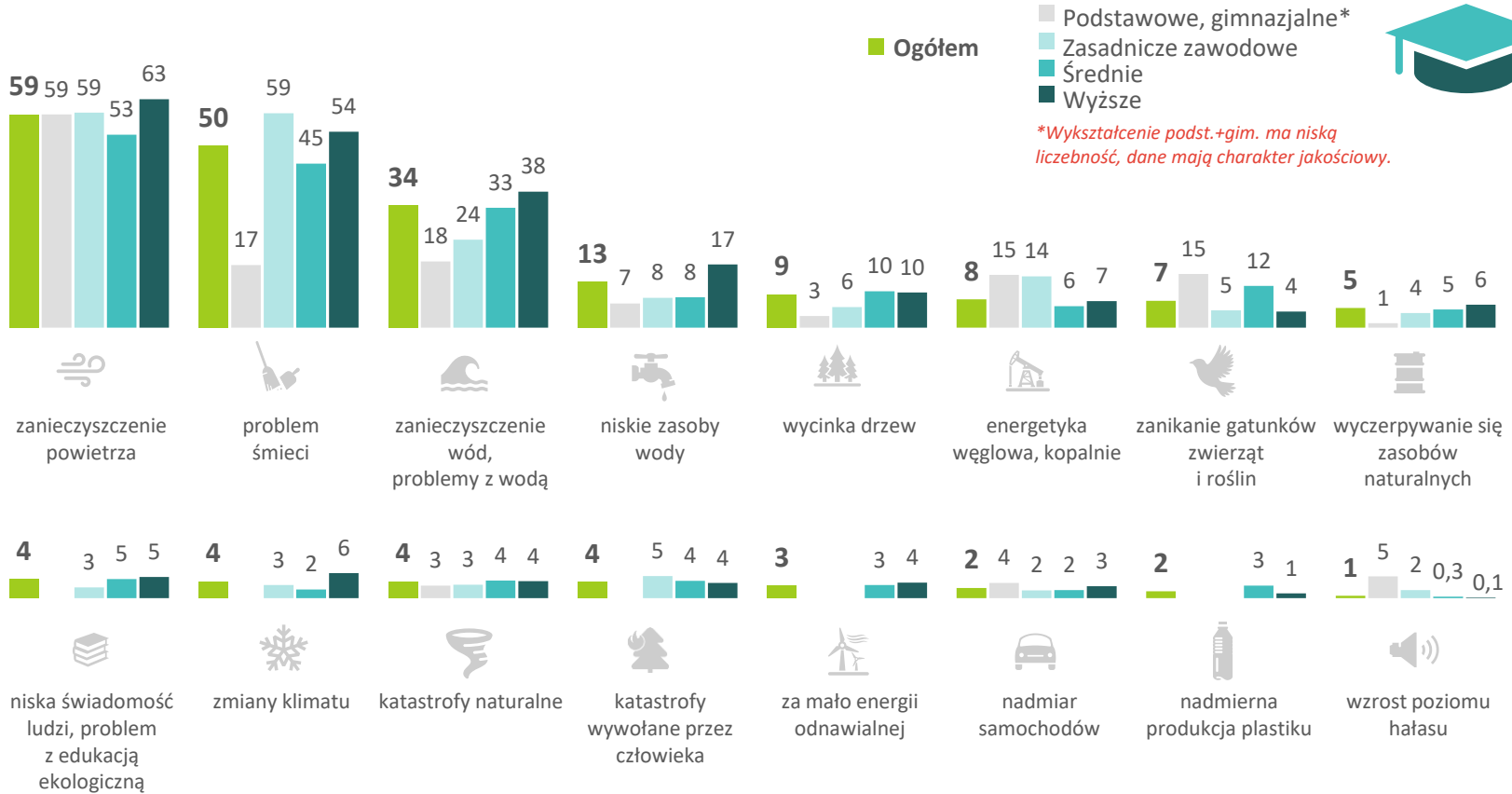
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P2. Proszę podać trzy Pana(i) zdaniem największe problemy środowiska naturalnego w Polsce.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

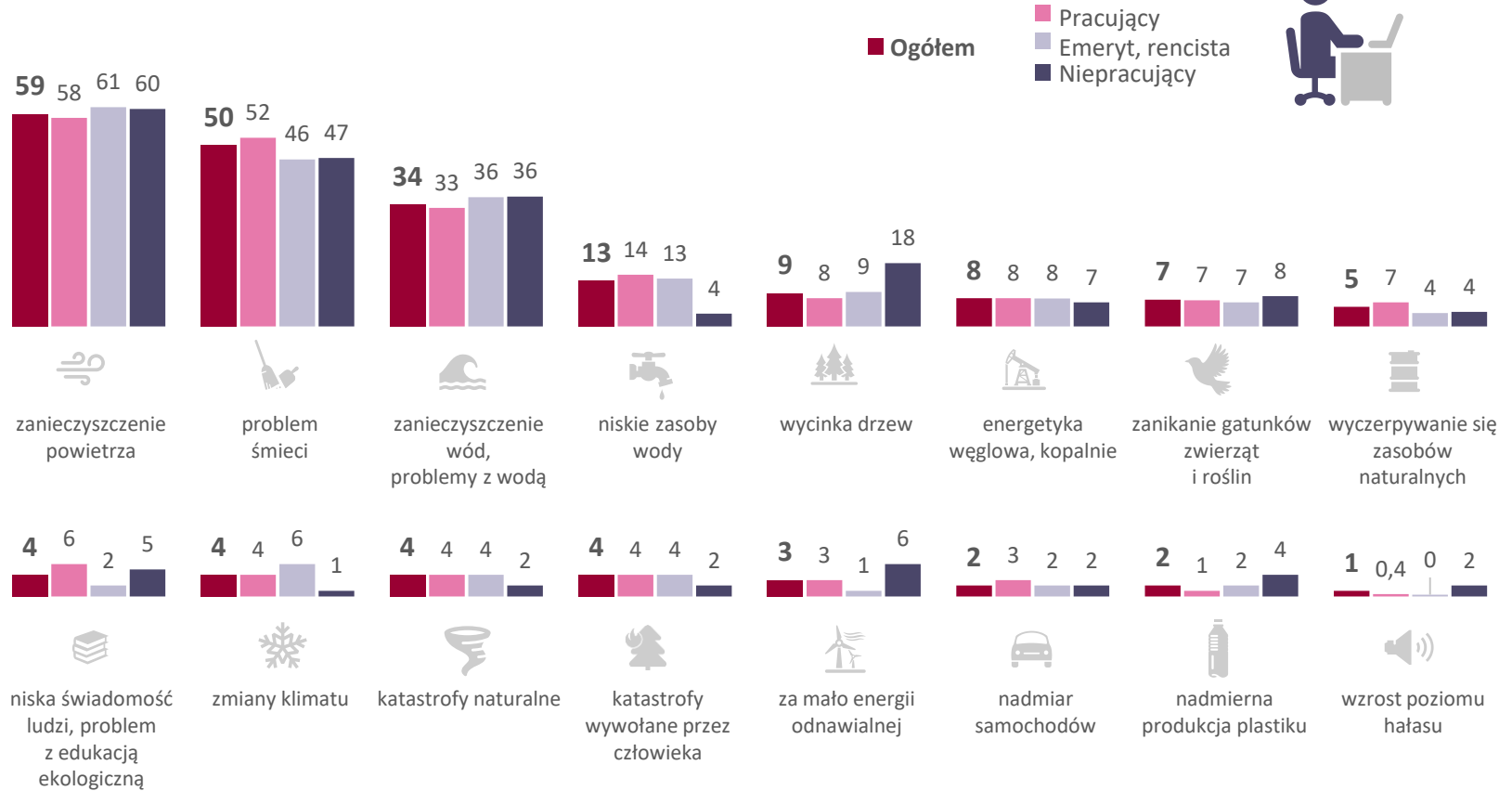
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

P2. Proszę podać trzy Pana(i) zdaniem największe problemy środowiska naturalnego w Polsce.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na sytuację finansową: pracujący n=678, emeryt, rencista n=281, niepracujący n=72.

Dane w %

PŁEĆ

Mężczyźni istotnie częściej niż kobiety wskazywali infrastrukturę, gospodarkę, finanse publiczne oraz energetykę i górnictwo jako dziedziny, w których Polska ma najwięcej problemów do rozwiązania. Natomiast kobiety częściej wybierały ochronę zdrowia i środowiska. Również w przypadku problemów środowiska naturalnego kobiety częściej wybierały zanikanie gatunków zwierząt i roślin, brak dostatecznej ochrony zwierząt i roślin, zmiany klimatu oraz wycinkę drzew.

WIEK

Analiza wyników dziedzin, z którymi nasz kraj ma najwięcej problemów, ze względu na wiek wykazała, że osoby w wieku 15-24 lat częściej wskazywały na finanse publiczne oraz energetykę i górnictwo. Ochrona zdrowia, praca i polityka społeczna to dziedziny częściej wybierane przez osoby w wieku 45-59 oraz 60 lat i więcej.

MIEJSCOWOŚĆ

Wielkość miejscowości nie różnicuje znacząco wskazań problematycznych dziedzin, jak również problemów środowiska naturalnego. Warto jednak zaznaczyć, że mieszkańcy miast 100-500 tys. częściej wybierali finanse publiczne jako problematyczną dziedzinę, z którą boryka się Polska. Natomiast mieszkańcy miast powyżej 500 tys. częściej uważali wyczerpywanie się zasobów naturalnych za największy problem środowiska naturalnego.

WYKSZTAŁCENIE

Osoby z wyższym wykształceniem częściej wybierały ochronę środowiska i obronę narodową, jako dziedziny, które przysparzają naszemu krajowi najwięcej problemów. Badani ze średnim wykształceniem również częściej wybierali również ochronę środowiska, a dodatkowo wskazywali jeszcze na rolnictwo i rozwój wsi. Zanieczyszczenie wód i jej niskie zasoby oraz zmiany klimatu to najczęściej wymieniane problemy środowiska naturalnego przez osoby z wyższym wykształceniem.

DOCHÓD

Osoby z dochodami do 1500 zł najczęściej wybierały rolnictwo i rozwój wsi, grupa osób z dochodami 1501-2500 zł wskazywała gospodarkę (rozwój ekonomiczny). Natomiast respondenci z dochodami netto na 1 członka w gospodarstwie domowym powyżej 2500 zł wybierali ochronę środowiska.

Podsumowanie: Największe wyzwania dla Polski a problemy środowiska naturalnego

- Mieszkańcy Polski zapytani o dziedziny, w których Polska ma najwięcej problemów, najczęściej wymieniali ochronę środowiska – 53%. Blisko połowa respondentów wskazała ochronę zdrowia (48%), a na trzecim miejscu znalazła się gospodarka – rozwój ekonomiczny (20%). Rzadziej wskazywali pracę (16%), oświatę i wychowanie (15%), sprawy wewnętrzne i bezpieczeństwo (11%). W związku z obecnie panującą pandemią koronawirusa oraz stale rosnącymi liczbami nowych zakażeń co dziesiąty badany (10%) mówił o tym zjawisku, jako problemie, z którym się borykamy. Co dziesiąty wybrał również energetykę i górnictwo.
- Za największy problem środowiska naturalnego ponad połowa badanych (59%) uznała zanieczyszczenie powietrza. Połowa mieszkańców Polski wskazała problem śmieci, a 34% wybrało zanieczyszczenie wód i problemy z wodą. 13% respondentów zwróciło uwagę na niskie zasoby wody, a prawie co dziesiąty (9%) na wycinkę drzew.

**ŚRODOWISKO NATURALNE
I JEGO OCHRONA**

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska

W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Jak oceniany jest aktualny stan środowiska naturalnego w Polsce?
- Jak oceniany jest aktualny stan środowiska naturalnego w okolicy miejsca zamieszkania respondentów?
- Co motywuje do ochrony środowiska przyrodniczego?
- Od czego zależy poprawa stanu środowiska?
- Jak postrzegana jest odpowiedzialność za stan środowiska naturalnego?
- Jakie są główne źródła informacji o sprawach środowiska naturalnego?
- Kto powinien odpowiadać za kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych?

P3. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) stan OBECNY środowiska:

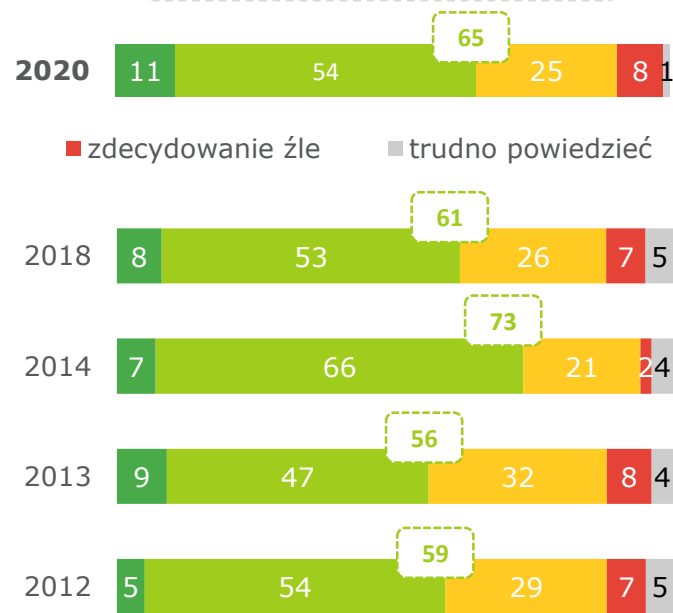
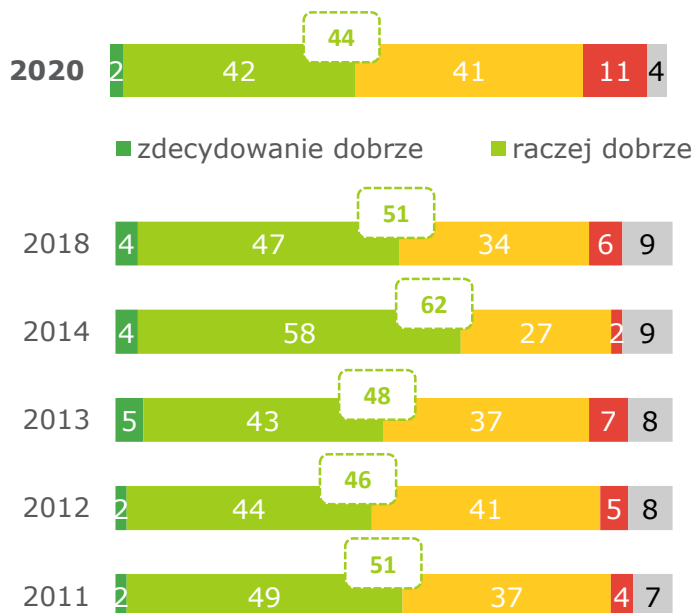
Pytanie jednokrotnego wyboru.

W POLSCE

W OKOLICY ZAMIESZKANIA

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000, 2011: n=1004.

Dane w %

P3. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) stan OBECNY środowiska:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

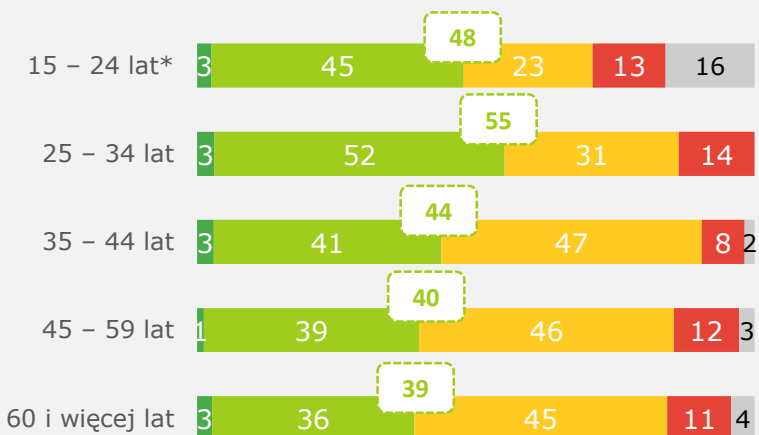

W POLSCE

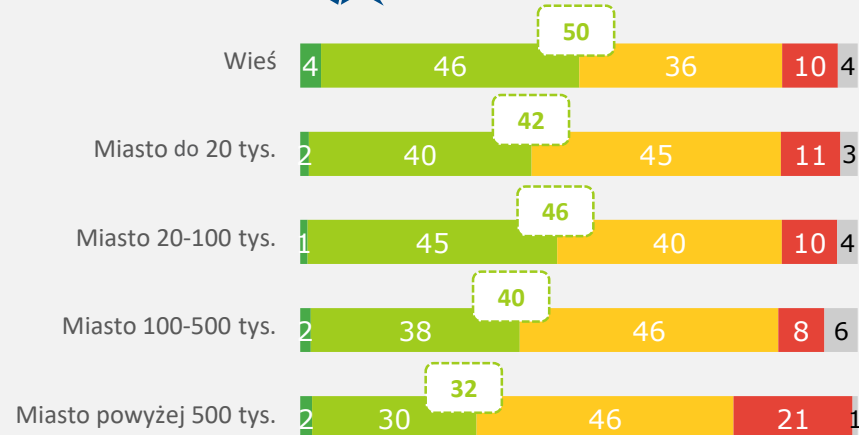
■ zdecydowanie dobrze ■ raczej dobrze ■ raczej źle ■ zdecydowanie źle ■ trudno powiedzieć

Wiek

Wielkość miejscowości

*Kategoria wiekowa 15-24 ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

Dane w %
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162.

P3. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) stan OBECNY środowiska:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

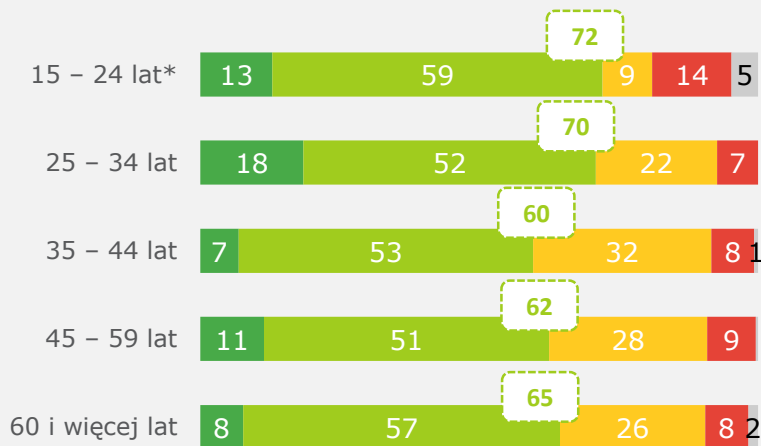

W OKOLICY ZAMIESZKANIA

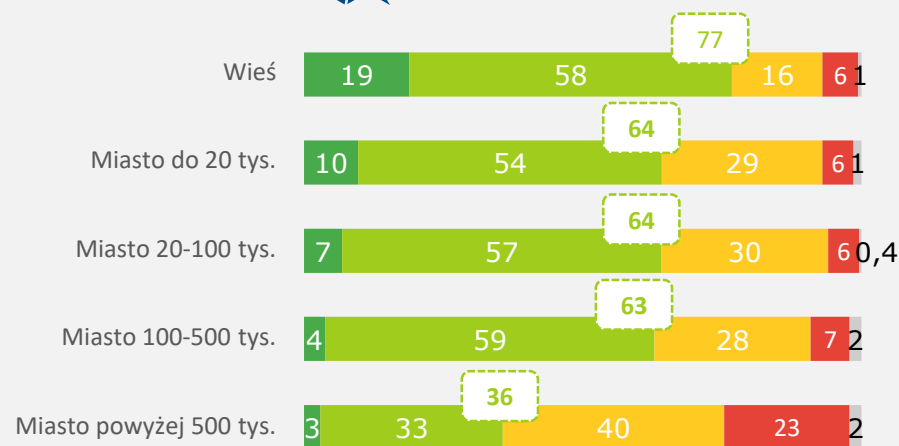
■ zdecydowanie dobrze ■ raczej dobrze ■ raczej źle ■ zdecydowanie źle ■ trudno powiedzieć

Wiek

Wielkość miejscowości

*Kategoria wiekowa 15-24 ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

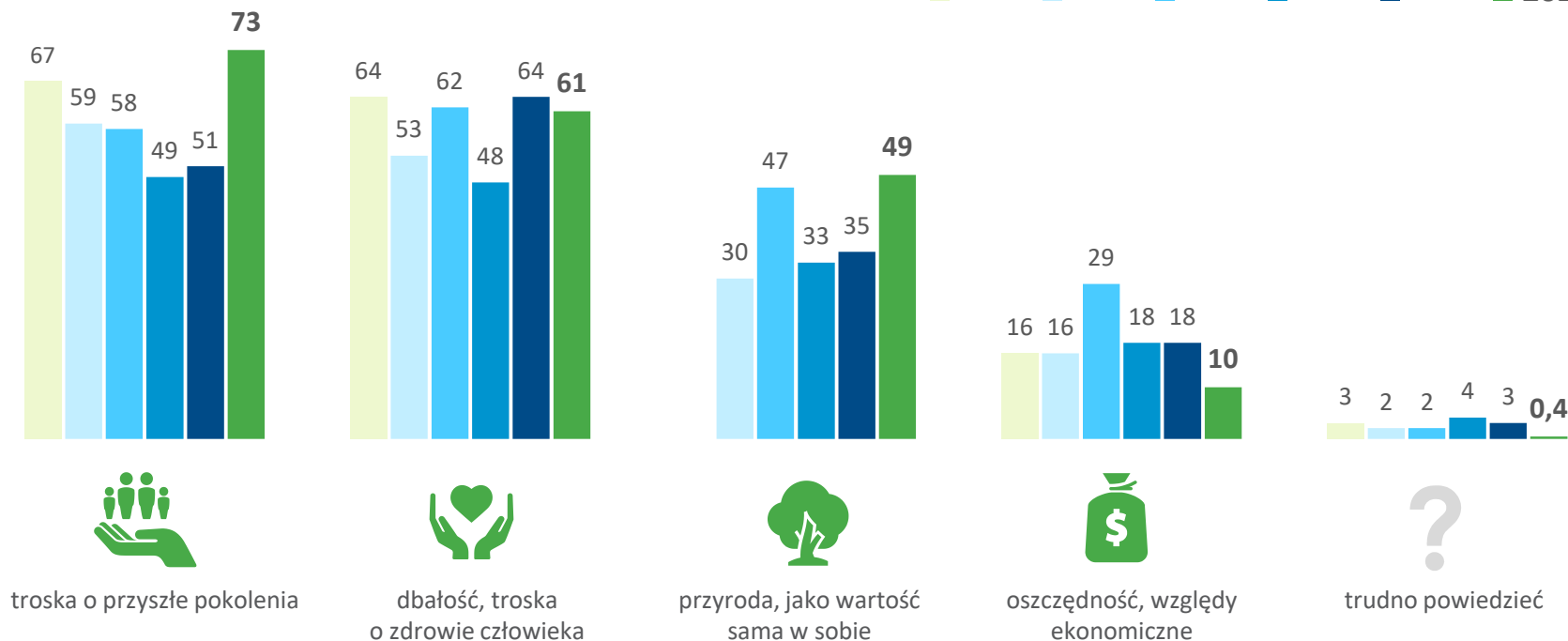
Dane w %
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162.

P4. Proszę wskazać dwa Pana(i) zdaniem najważniejsze powody, dla których warto chronić środowisko:

Pytanie wielokrotnego wyboru.

2011 2012 2013 2014 2018 2020

* Odpowiedź: „przyroda jako wartość sama w sobie” została dodana do kwestionariusza w 2012 r. W 2011 r. była natomiast możliwość wskazania: „moja filozofia życiowa”, którą podało 9% badanych.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000, 2011: n=1004.

Dane w %

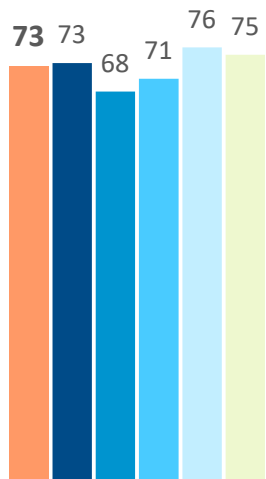

P4. Proszę wskazać dwa Pana(i) zdaniem najważniejsze powody, dla których warto chronić środowisko:

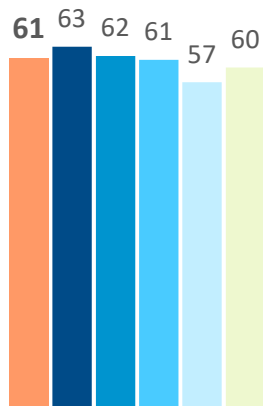
Pytanie wielokrotnego wyboru.

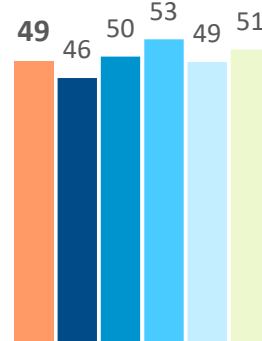
- Ogółem
- Wieś
- Miasto do 20 tys.
- Miasto 20-100 tys.
- Miasto 100-500 tys.
- Miasto powyżej 500 tys.

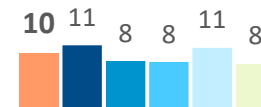
troska o przyszłe pokolenia

dbałość, troska o zdrowie człowieka

przyroda, jako wartość sama w sobie

oszczędność, względy ekonomiczne

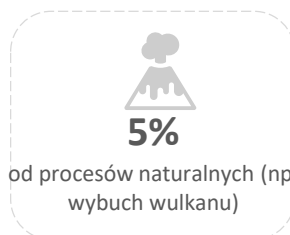
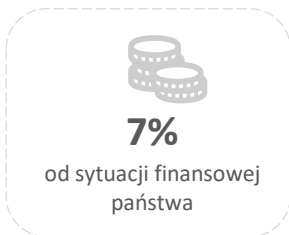
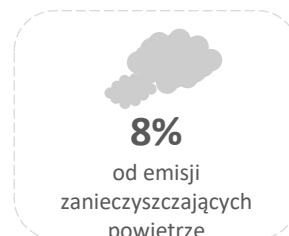
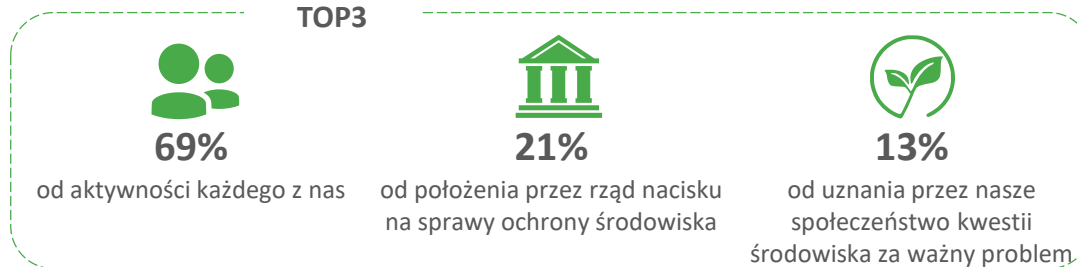
trudno powiedzieć

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162.

P5. Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy stan środowiska? Proszę podać co najwyżej trzy odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

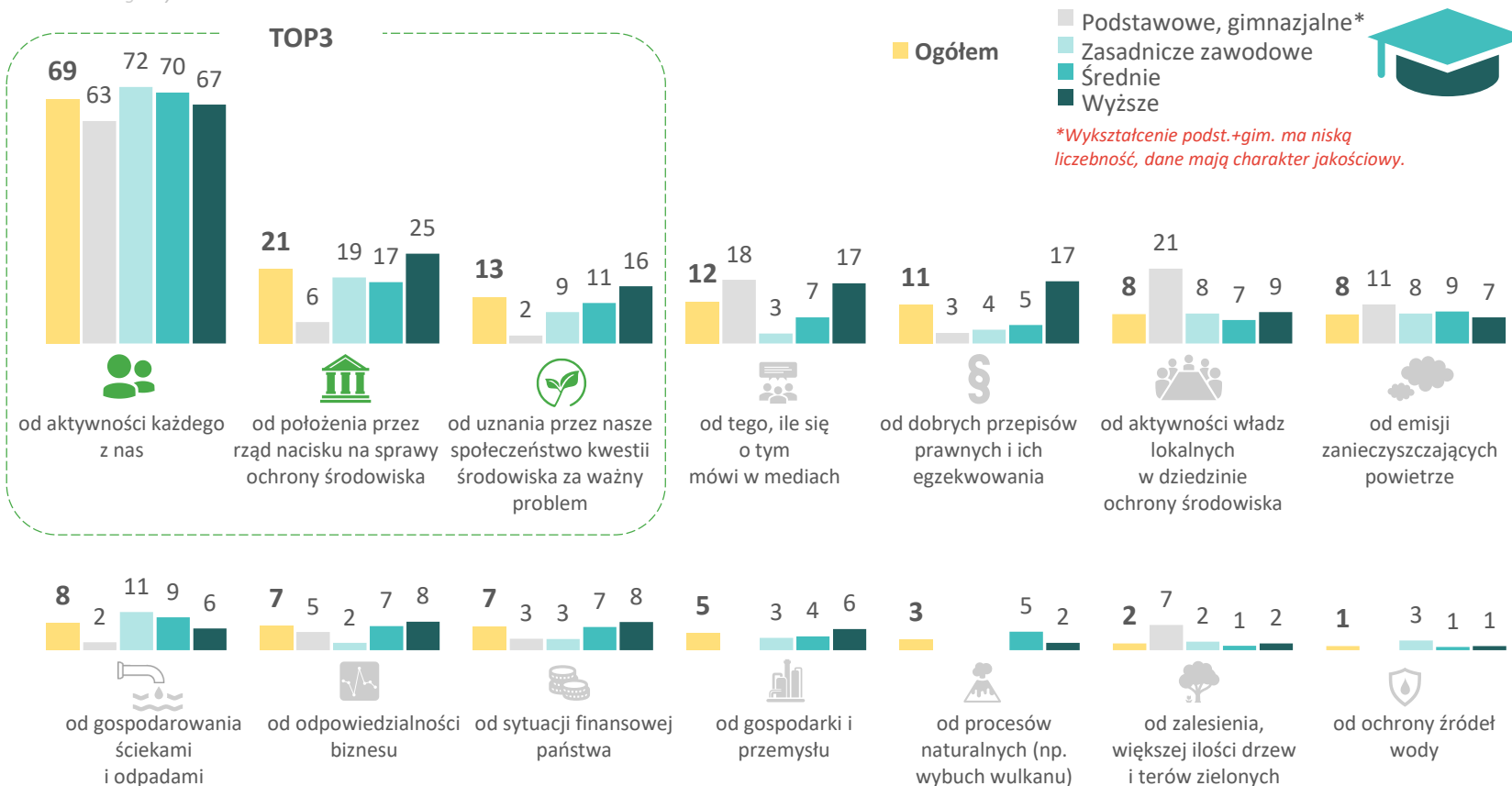
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P5. Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy stan środowiska? Proszę podać co najwyżej trzy odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

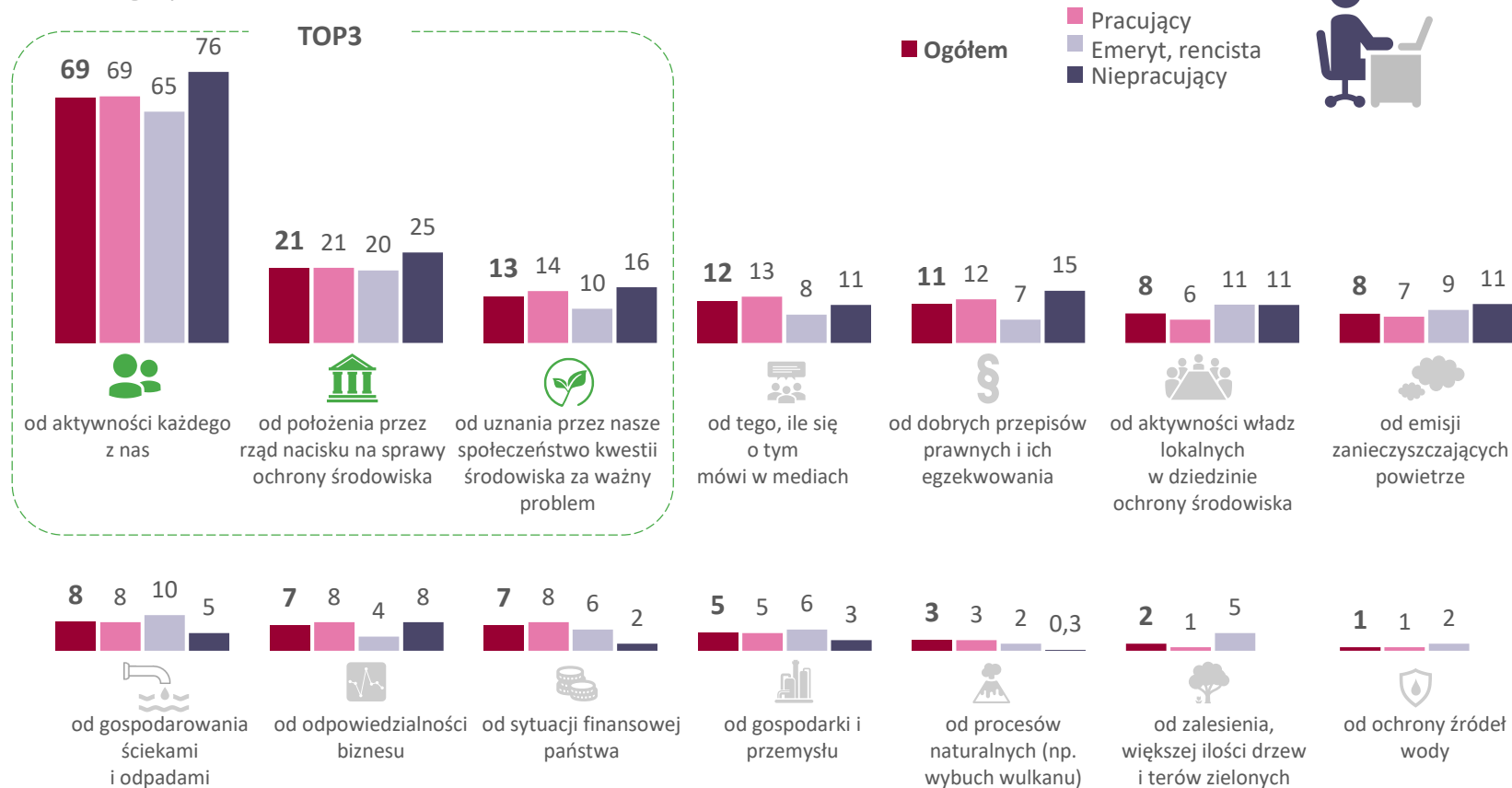
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

P5. Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy stan środowiska? Proszę podać co najwyżej trzy odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na sytuację finansową: pracujący n=678, emeryt, rencista n=281, niepracujący n=72.

Dane w %

P5. Od czego Pana(i) zdaniem w największym stopniu zależy stan środowiska? Proszę podać co najwyżej trzy odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE WSKAZANIA Z ISTOTNYMI RÓŻNICAMI

od odpowiedzialności
biznesu

od emisji zanieczyszczających
powietrze

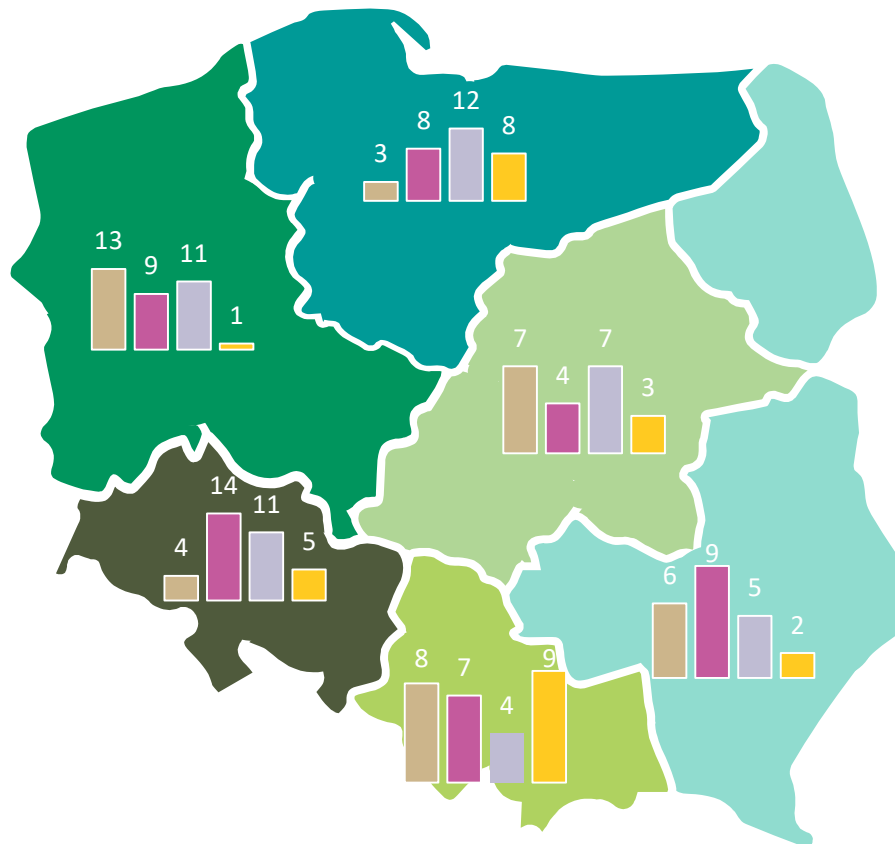
od gospodarowania
ściekami i odpadami

od gospodarki i przemysłu

Region:

- północny
- północno-zachodni
- wschodni
- południowo-zachodni
- centralny
- południowy

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na region: północny n=231, wschodni n=150, północno-zachodni n=127, południowo-zachodni n=98, centralny n=207, południowy n=145.

P6. Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać maksymalnie trzy główne źródła informacji.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

TOP3

72%

z Internetu

65%

z telewizji

27%

z prasy

27%

z radia

13%

z obserwacji,
własnych doświadczeń

12%

od rodziny, znajomych

3%

z mediów ogólnie

3%

z książek

2%

z opinii innych,
najbliższego otoczenia

2%

z kampanii społecznych

2%

ze szkoły/uczelni

1%

z urzędu miasta/ gminy,
z lokalnych ogłoszeń

1%

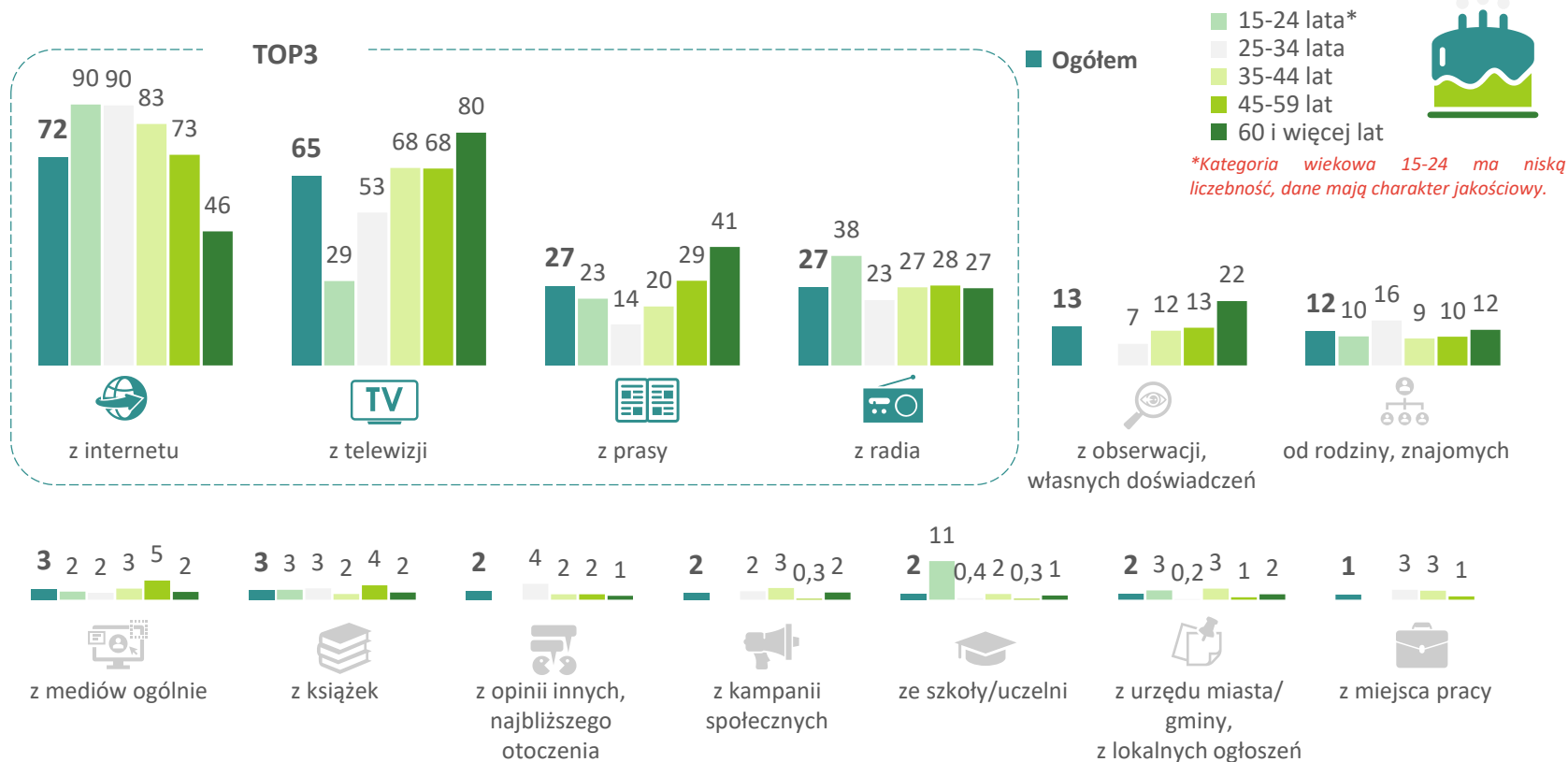
z miejsca pracy

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P6. Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać maksymalnie trzy główne źródła informacji.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

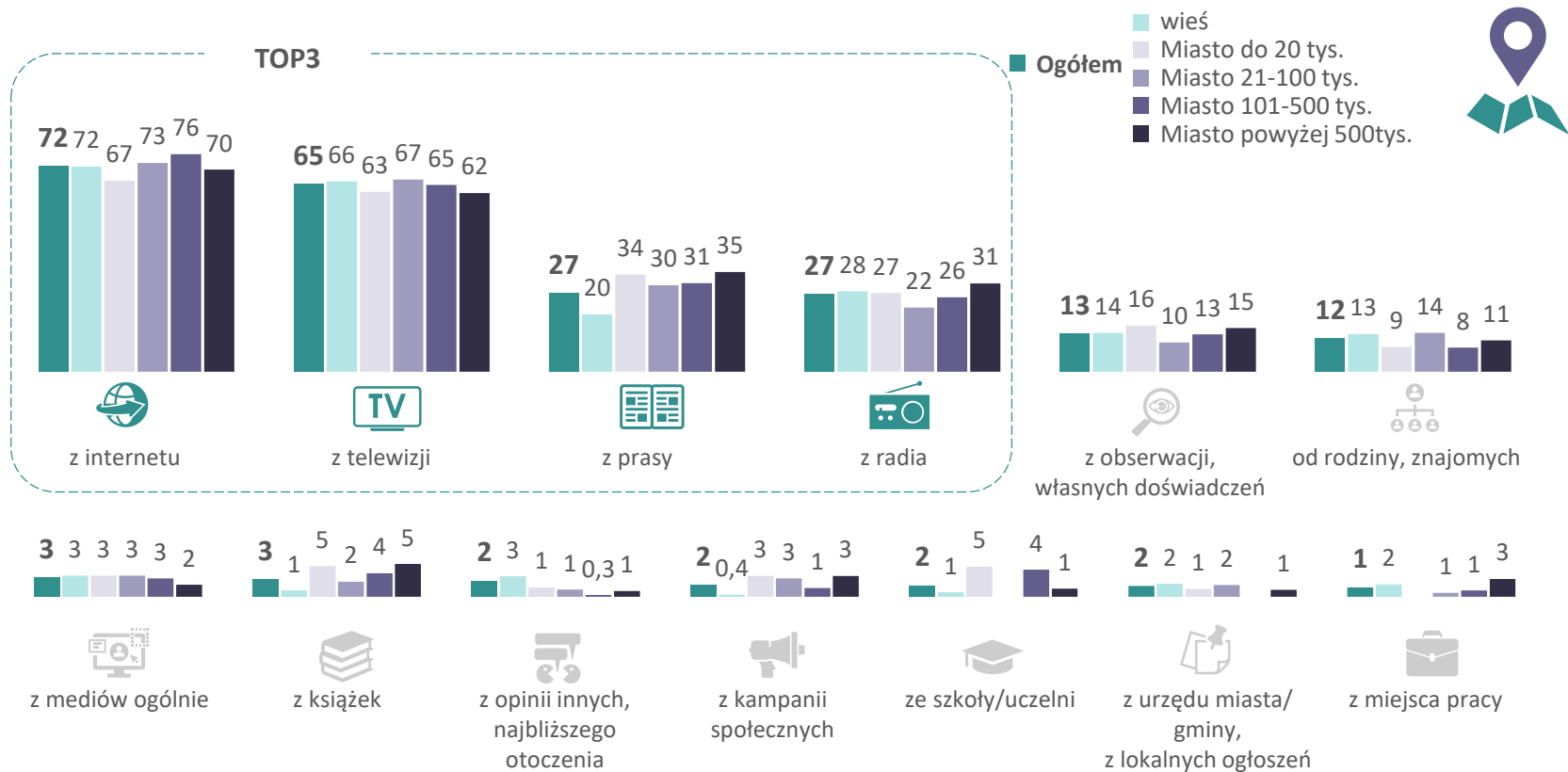
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289

Dane w %

P6. Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać maksymalnie trzy główne źródła informacji.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

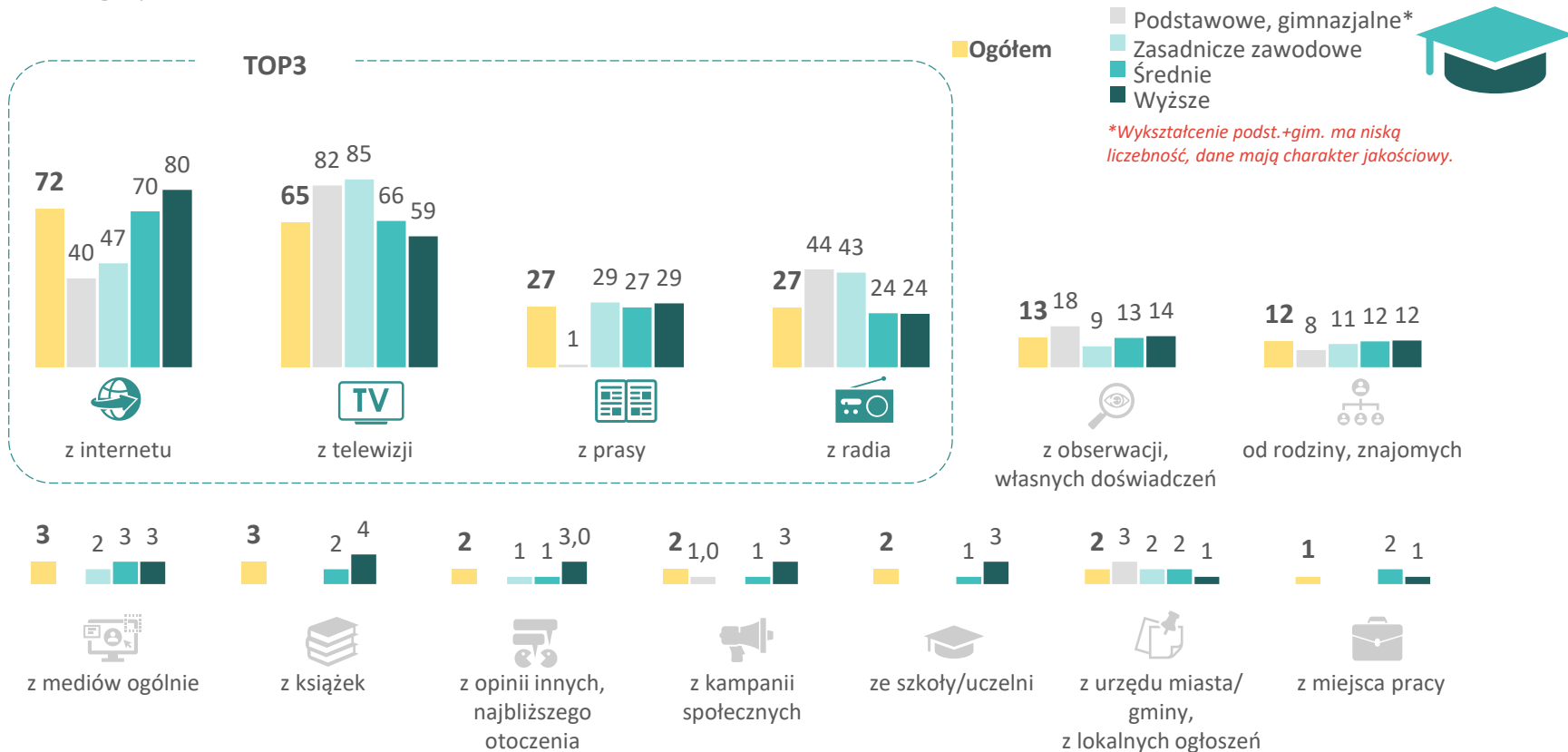
Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162.

P6. Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać maksymalnie trzy główne źródła informacji.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162.

P6. Skąd, na ogół, dowiaduje się Pan(i) o sprawach dotyczących środowiska naturalnego? Proszę podać maksymalnie trzy główne źródła informacji.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE TOP 3 ŹRÓDŁA

z internetu

z telewizji

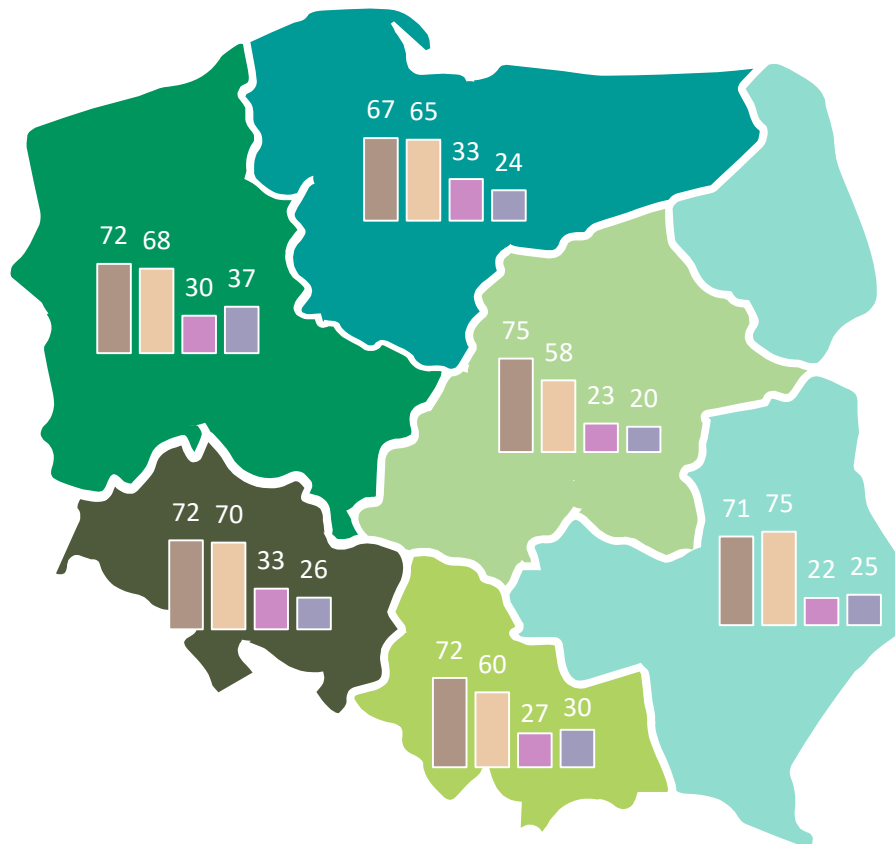
z prasy

z radia

Region:

- północny
- północno-zachodni
- wschodni
- centralny
- południowo-zachodni
- południowy

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

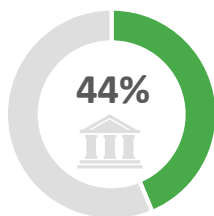
Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na region: północny n=231, wschodni n=150, północno-zachodni n=127, południowo-zachodni n=98, centralny n=207, południowy n=145.

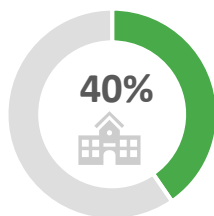

P7. Jak Pan(i) myśli, kto przede wszystkim powinien dbać o kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych społeczeństwa? Proszę podać maksymalnie dwie najważniejsze Pana(i) zdaniem odpowiedzi.

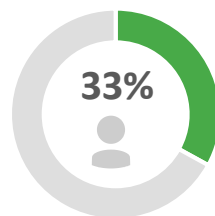
Pytanie wielokrotnego wyboru.

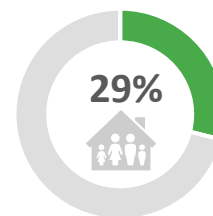
Władze centralne, rząd

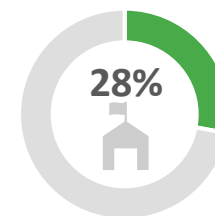
szkoła

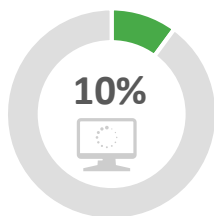
każdy indywidualnie

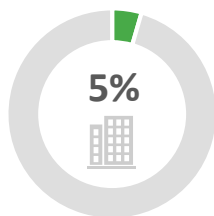
rodzina

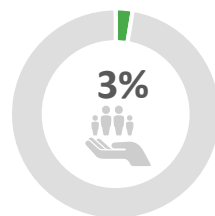
władze samorządowe
i wojewódzkie

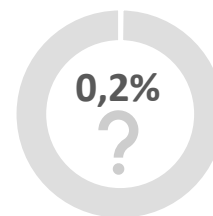
media

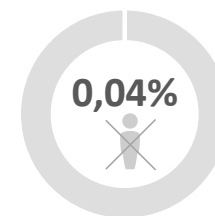
wspólnoty mieszkaniowe/
sąsiedzkie

organizacje pozarządowe

trudno powiedzieć

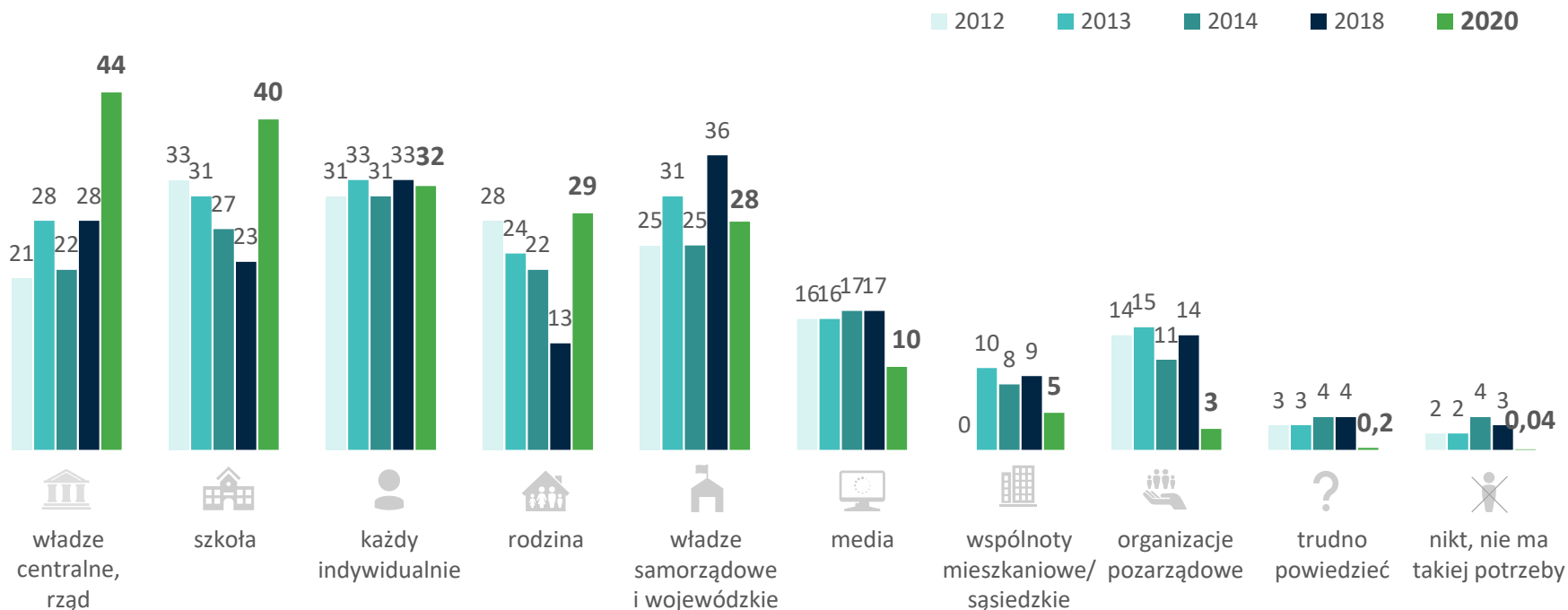
nikt, nie ma takiej potrzeby

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P7. Jak Pan(i) myśli, kto przede wszystkim powinien dbać o kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych społeczeństwa? Proszę podać maksymalnie dwie najważniejsze Pana(i) zdaniem odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

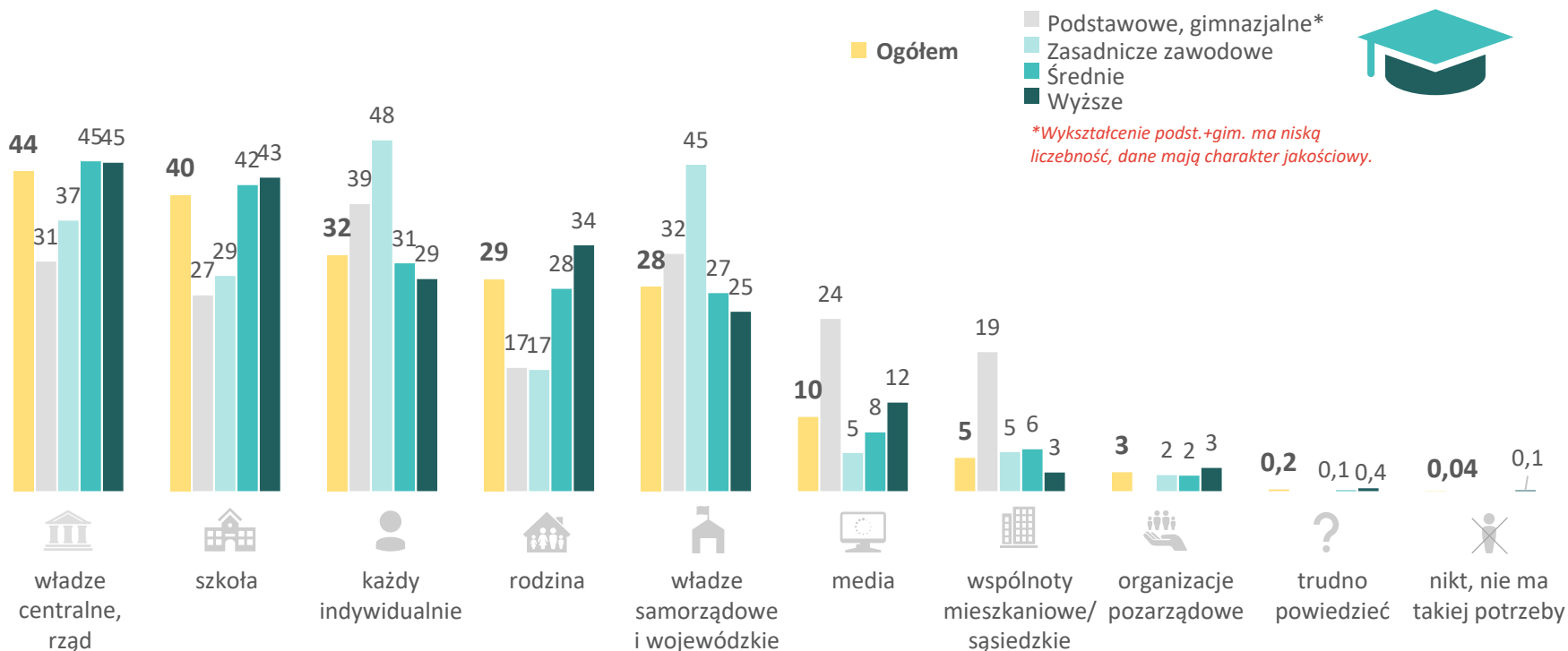
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

Dane w %

P7. Jak Pan(i) myśli, kto przede wszystkim powinien dbać o kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych społeczeństwa? Proszę podać maksymalnie dwie najważniejsze Pana(i) zdaniem odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

PŁEĆ

Mężczyźni nieco lepiej oceniają obecny stan środowiska w Polsce jak również w okolicy zamieszkania. Wybierając powody, dla których warto chronić środowisko, mężczyźni częściej wybierali oszczędność i względy ekonomiczne, a kobiety – przyrodę jako wartość samą w sobie.

WIEK

Oszczędność i względy ekonomiczne to najważniejszy powód ochrony środowiska dla osób w wieku 25-34 lata, w odniesieniu do starszych grup respondentów (35-44, 45-59, 60 i więcej) – wynik jest istotnie wyższy. O sprawach dotyczących środowiska naturalnego osoby wieku 60 lat i więcej, istotnie częściej niż pozostali, dowiadują się z telewizji. Natomiast najmłodszy, czyli osoby w wieku 15-24 lata częściej dowiadują się ze szkoły/uczelni.

MIEJSCOWOŚĆ

Mieszkańcy wsi lepiej oceniają stan środowiska w Polsce niż mieszkańcy miast powyżej 500 tys. Natomiast w przypadku oceny, od czego w największym stopniu zależy stan środowiska, to mieszkańcy miast powyżej 500 tys. istotnie częściej niż mieszkańcy wsi wskazywali na położenie przez rząd nacisku na sprawy ochrony środowiska.

WYKSZTAŁCENIE

Przyroda jako wartość sama w sobie jako powód, dla którego warto chronić środowisko, jest istotnie częściej wybierany przez osoby z wyższym wykształceniem, niż osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Respondenci wykształceniem średnim i wyższym częściej, niż osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, o sprawach dotyczących środowiska naturalnego dowiadują się z prasy i internetu.

DOCHÓD

Grupa osób z dochodami powyżej 2500 zł częściej niż osoby z dochodami do 1500 zł jako powody, od czego zależy stan środowiska, wybierali: sytuację finansową państwa, odpowiedzialność biznesu, położenie przez rząd nacisku na sprawy ochrony środowiska, oraz od tego ile się o tym mówi w mediach, ile prowadzi się kampanii informacyjnych poprawiających świadomość ludzi.

Podsumowanie: Środowisko naturalne i jego ochrona

- Respondenci lepiej oceniają stan obecny środowiska w okolicy zamieszkania niż w Polsce – 65% vs 44%. W odniesieniu do 2018 r. pozytywna ocena stanu środowiska w okolicy zamieszkania wzrosła o 4 p.p., a ocena środowiska w Polsce odnotowała spadek o 5 p.p.
- Najczęściej wskazywanym powodem, dla którego warto chronić środowisko, jest troska o przyszłe pokolenia. Ten powód wybrało prawie trzy czwarte badanych (73%) i jest to najwyższy uzyskany wynik na przestrzeni wszystkich edycji badania. Na drugim miejscu z wynikiem 63% znalazła się dbałość i troska o zdrowie człowieka. Przyroda jako wartość sama w sobie to powód wybrany przez prawie połowę (49%) – wynik ten jest również najwyższy spośród wszystkich edycji. Co dziesiąty respondent wskazał oszczędność i względy ekonomiczne.
- W opinii respondentów stan środowiska w największym stopniu zależy od aktywności każdego z nas (69%). Jedna piąta rozmówców (21%) uważa, że od położenia przez rząd nacisku na sprawy ochrony środowiska, a 13% twierdzi, że od uznania przez nasze społeczeństwo kwestii środowiska za ważny problem.
- Mieszkańcy Polski o sprawach dotyczących środowiska na ogół dowiadują się z internetu (73%), z telewizji (65%) i z prasy (27%).
- O kształtowanie postaw i zachowań ekologicznych społeczeństwa przede wszystkim powinna dbać władza centralna, czyli rząd (44%) oraz szkoła (40%). Co trzeci respondent wskazał, że każdy indywidualnie. W dalszej kolejności znalazła się rodzina (29%) oraz władze samorządowe i wojewódzkie (28%).
- Wyniki zostały porównane tylko tam, gdzie istniała taka możliwość (zmiana techniki badania z CAPI na CATI).

JAKOŚĆ POWIETRZA

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

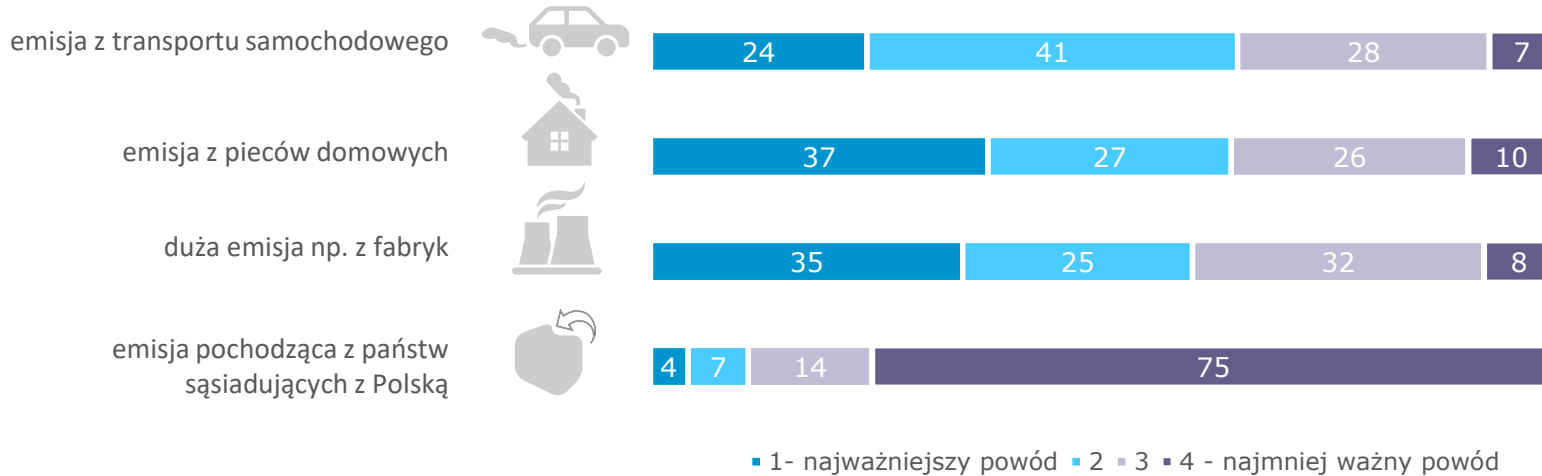
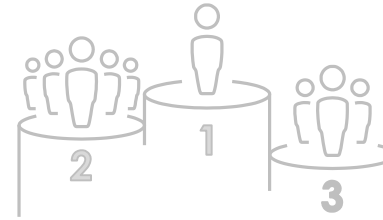
Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska

W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Z jakich względów powietrze w Polsce uznawane jest za złe jakościowo? (które powody mają zdaniem ludzi większe, a które mniejsze znaczenie?)
- Jakie rodzaje ogrzewania są najczęściej stosowane w polskich gospodarstwach domowych?
- Za jakimi działaniami, mającymi na celu poprawę jakości powietrza, opowiadają się mieszkańcy Polski? (które ich zdaniem są najważniejsze, a które mniej ważne?)

P8. Proszę uszeregować powody złej jakości powietrza w Polsce w kolejności OD najważniejszego dla Pana(i) powodu DO najmniej ważnego.

Pytanie jednokrotnego wyboru.

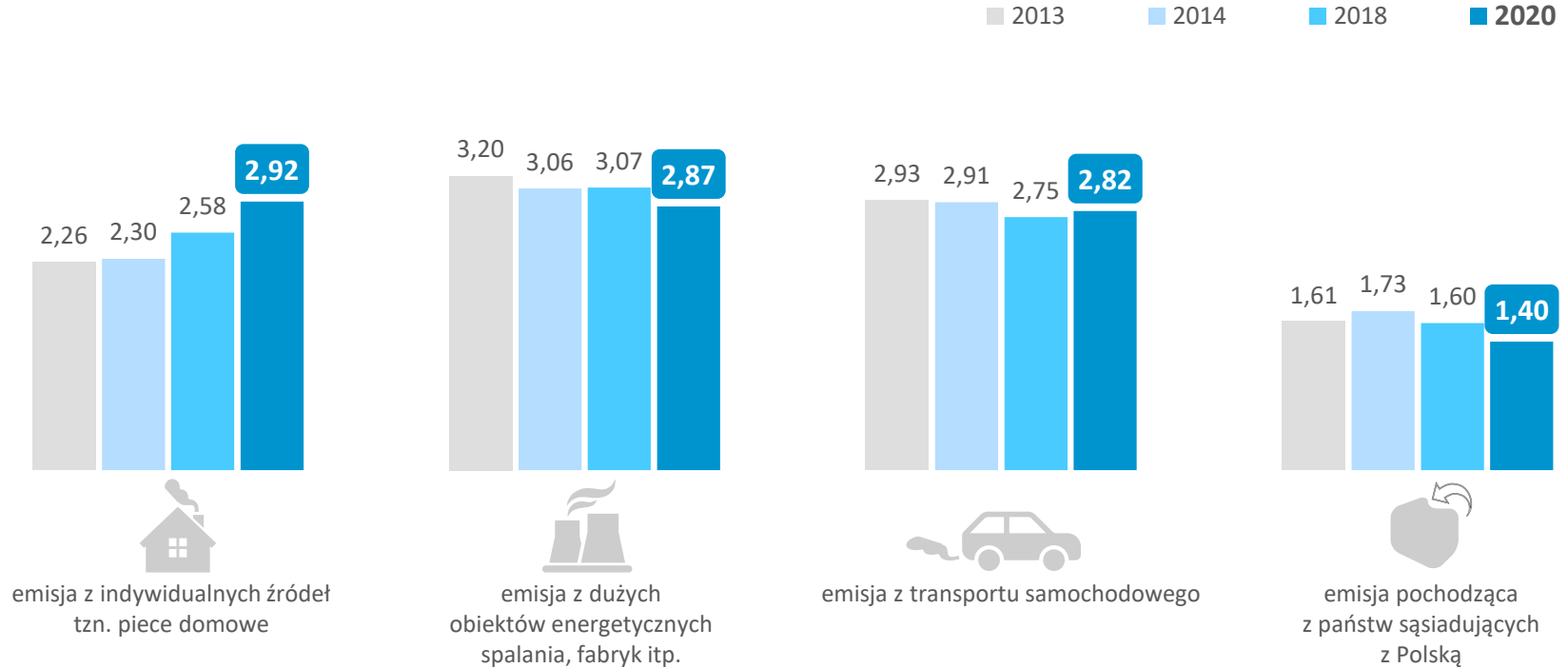

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

Dane w %

P8. Proszę uszeregować powody złej jakości powietrza w Polsce w kolejności OD najważniejszego dla Pana(i) powodu DO najmniej ważnego.

Pytanie jednokrotnego wyboru.

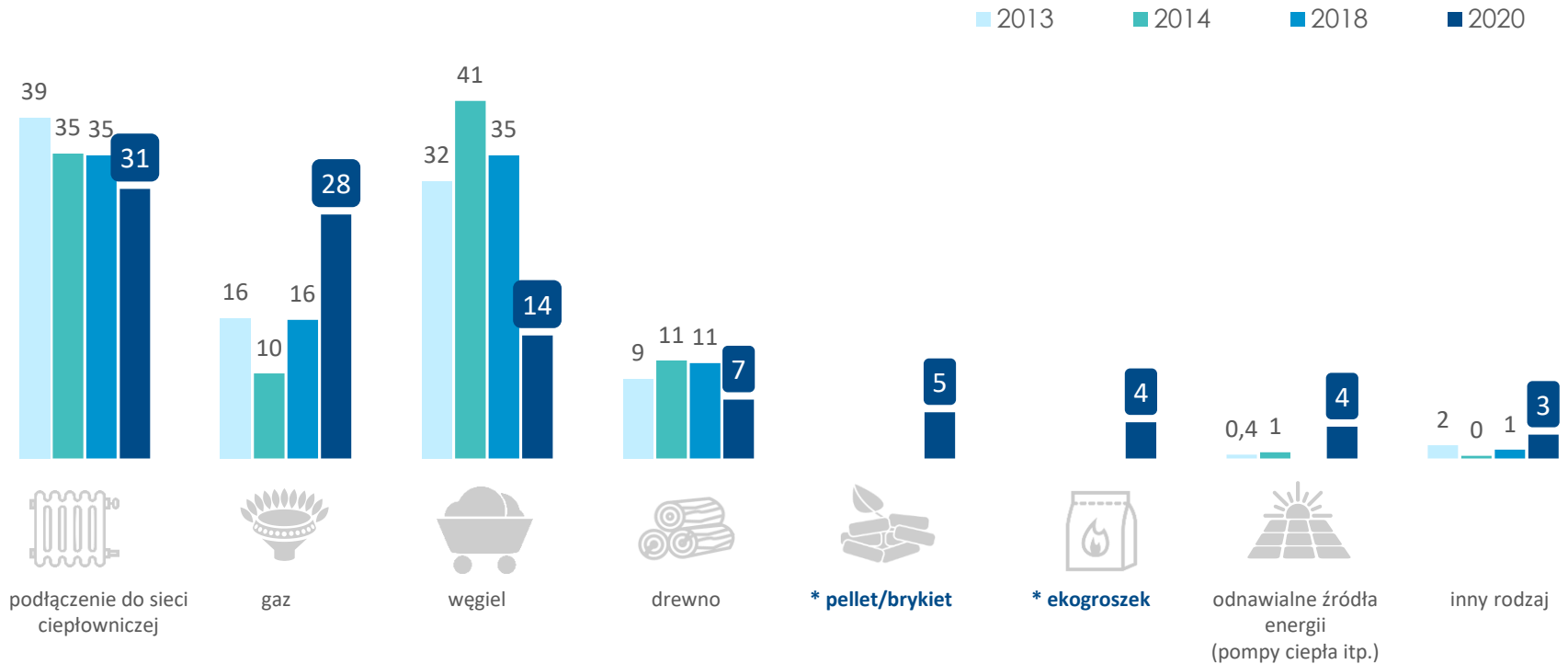
Wskazaniom respondentów przyznawano wartości punktowe: od 4 przy powodzie najważniejszym do 1 przy powodzie najmniej ważnym. Ze wskazań wszystkich respondentów obliczono średnią. Im wyższy wynik – tym powód ogółem jest bardziej istotny.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000

Dane w %

P9. Proszę powiedzieć, jaki GŁÓWNY rodzaj ogrzewania stosuje się w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

* kategorie dodane w 2020 r.

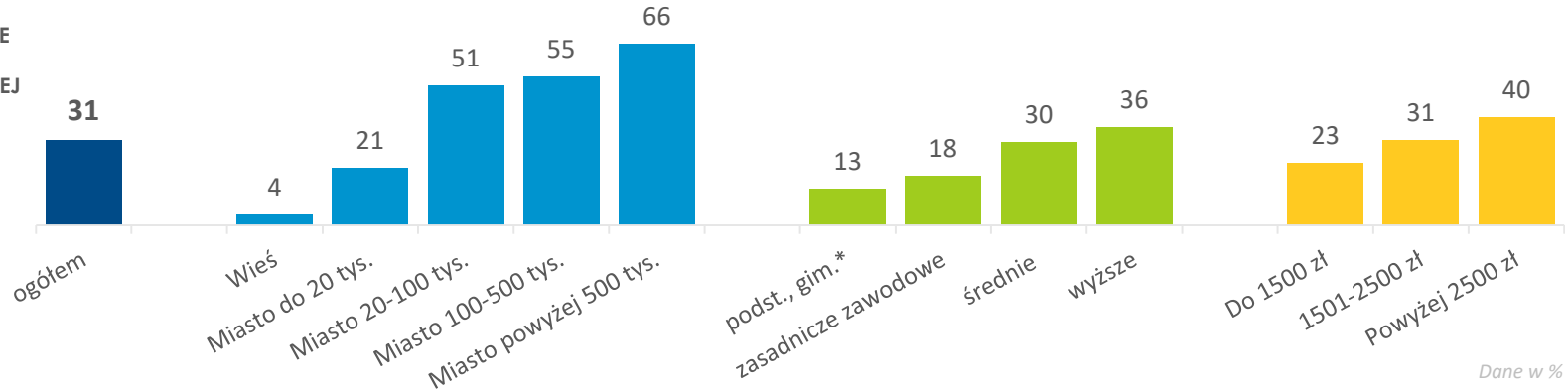
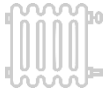
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000

Dane w %

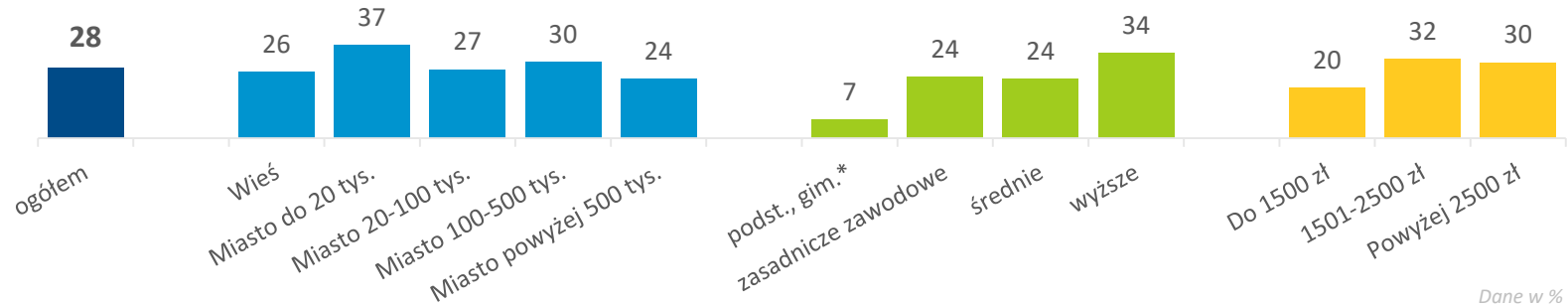
P9. Proszę powiedzieć, jaki GŁÓWNY rodzaj ogrzewania stosuje się w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

PODŁĄCZENIE DO SIECI CIEPŁOWNICZEJ

GAZ

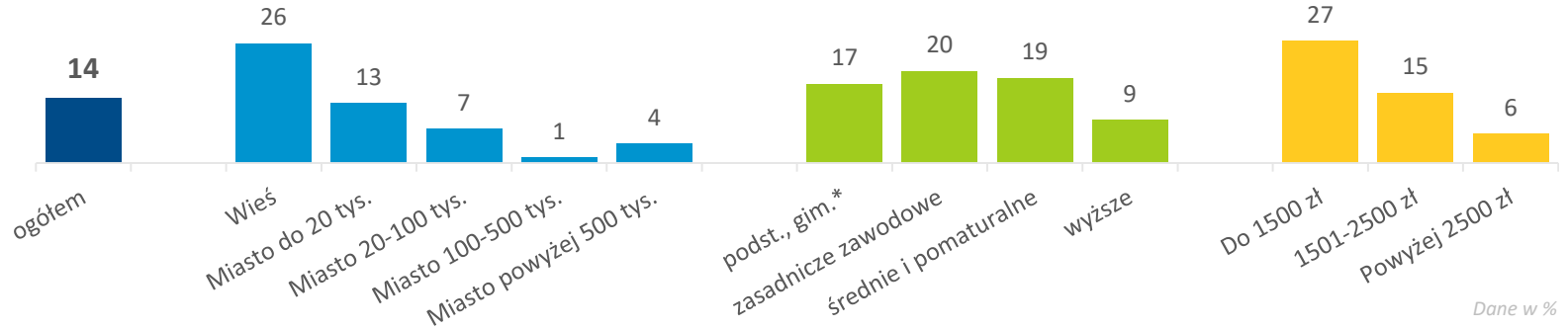
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, wielkość miejscowości: wieś n=256, miasto do 20 tys. n=124, miasto 20-100 tys. n=240, miasto 100-500 tys. n=226, miasto powyżej 500 n=169; wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie i pomaturalne n=355, wyższe n=536; dochód: do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

*Wykształcenie podst.+gim. ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

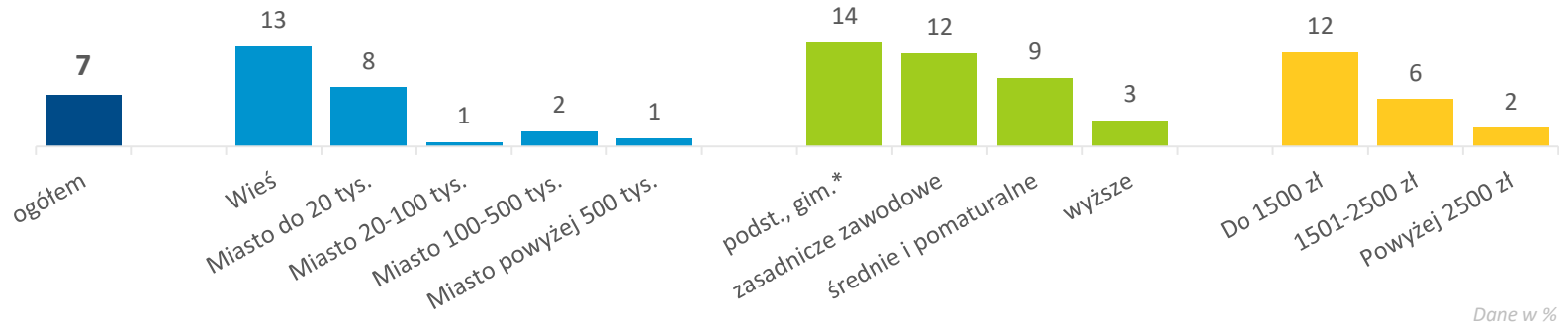
P9. Proszę powiedzieć, jaki GŁÓWNY rodzaj ogrzewania stosuje się w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

WĘGIEL

DREWNO

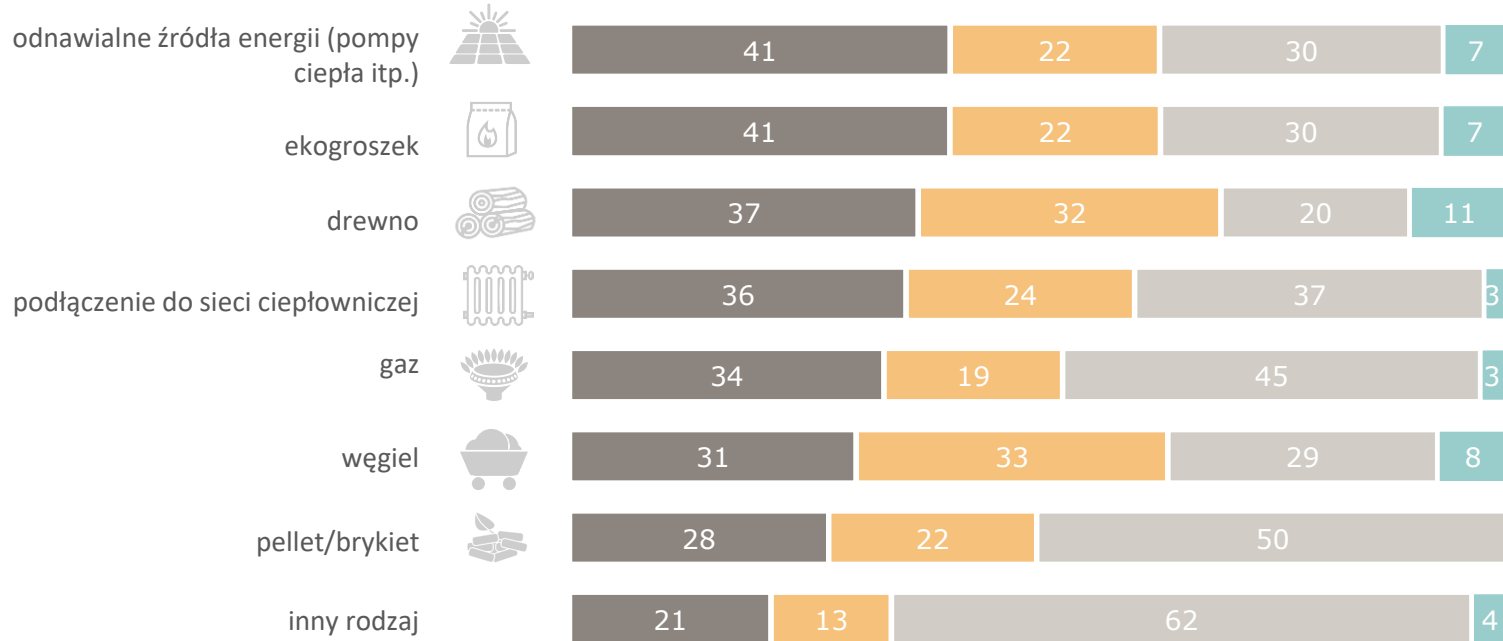
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, wielkość miejscowości: wieś n=256, miasto do 20 tys. n=124, miasto 20-100 tys. n=240, miasto 100-500 tys. n=226, miasto powyżej 500 n=169; wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie i pomaturalne n=355, wyższe n=536; dochód: do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

*Wykształcenie podst.+gim. ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

P8. Proszę uszeregować powody złej jakości powietrza w Polsce w kolejności OD najważniejszego dla Pana(i) powodu DO najmniej ważnego.

P9. Proszę powiedzieć, jaki GŁÓWNY rodzaj ogrzewania stosuje się w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Pytania jednokrotnego wyboru.

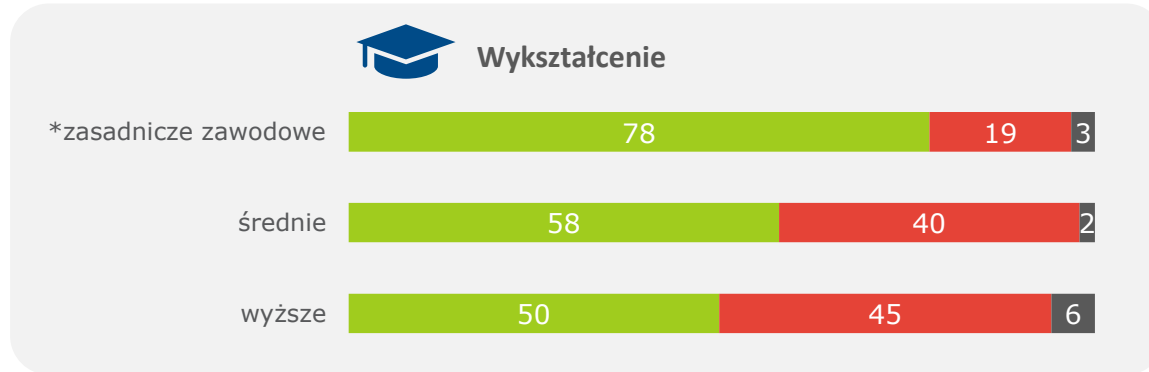
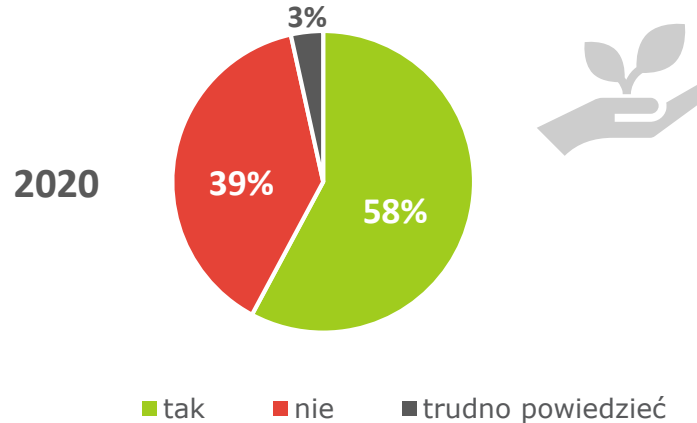
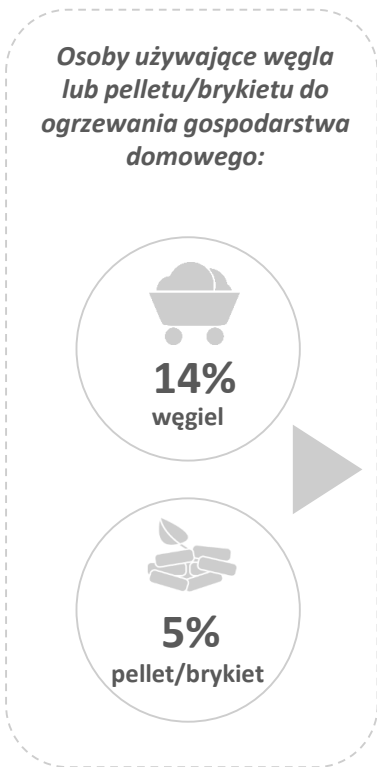
- duża emisja np. z fabryk
- emisja z transportu samochodowego
- emisja z pieców domowych
- emisja pochodząca z państw sąsiadujących z Polską

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015.

Dane w %

P10. Czy planuje Pan(i) zmienić swój piec na bardziej ekologiczne źródło energii?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Pytanie dodane w 2020 r.

*Kategoria wykształcenia „podstawowe, gimnazjalne” za niska próba badawcza – wyniki są nie porównywalne, kategoria „zasadnicze zawodowe” ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy. Odpowiadający: badani stosujący węgiel lub pellet/brykiet jako główny rodzaj ogrzewania gospodarstwa domowego, n=153. Ze względu na wykształcenie: zasadnicze zawodowe n=28, średnie n=64, wyższe n=54. Ze względu na dochód: do 1500 zł n=68, 1501-2500 zł n=47, powyżej 2500 zł n=32.

P10.1. Dlaczego NIE planuje Pan(i) zmienić swego pieca na bardziej ekologiczne źródło energii?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

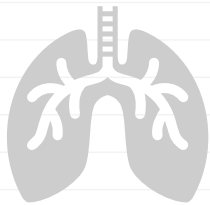
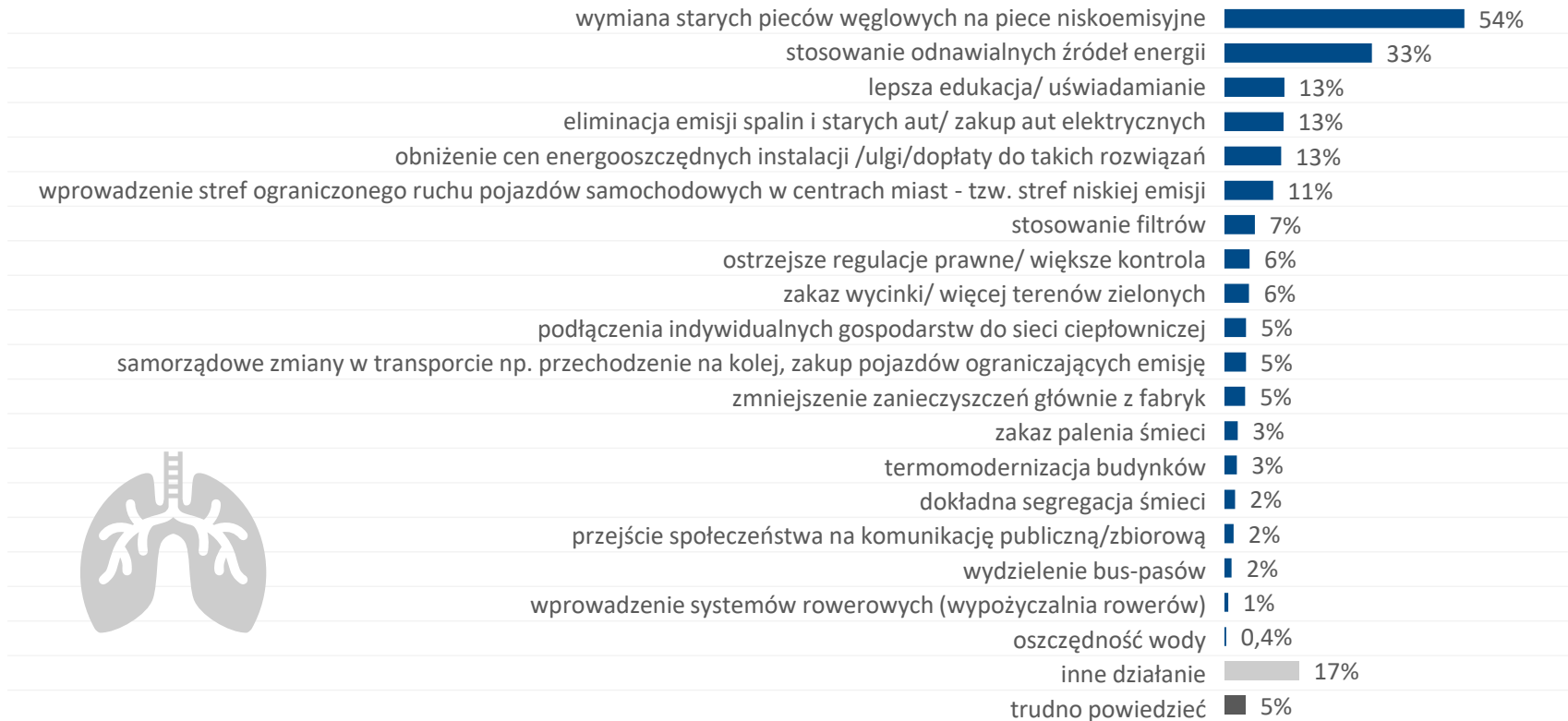
Przykładowe inne powody, n=36

Pytanie dodane w 2020 r.

Odpowiadający: badani, którzy nie planują zmieniać swojego pieca na bardziej ekologiczne źródło energii, n=56.

P11. Proszę wymienić jakie Pana(i) zdaniem powinno stosować się działania w celu poprawy jakości powietrza w Polsce? Udzielając odpowiedzi proszę wskazać maksymalnie trzy.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

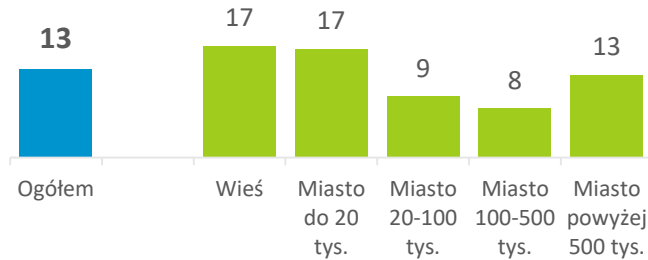
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015

P11. Proszę wymienić jakie Pana(i) zdaniem powinno stosować się działania w celu poprawy jakości powietrza w Polsce? Udzielając odpowiedzi proszę wskazać maksymalnie trzy.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE WSKAZANIA Z ISTOTNYMI RÓŻNICAMI

LEPSZA EDUKACJA/ UŚWIADAMIANIE

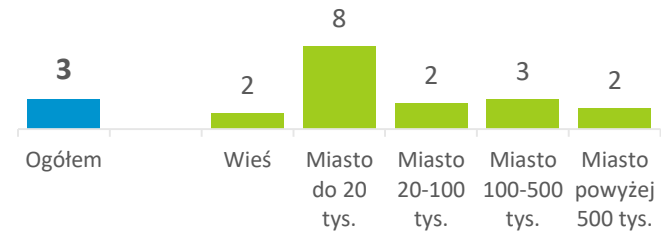
WPROWADZENIE STREF OGRANICZONEGO RUCHU POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH W CENTRACH MIAST

PODŁĄCZENIE INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW DO SIECI CIEPŁOWNICZEJ

TERMODERNIZACJA BUDYNKÓW

Odpywający: wszyscy badani, n=1015, wielkość miejscowości: wieś n=256, miasto do 20 tys. n=124, miasto 20-100 tys. n=240, miasto 100-500 tys. n=226, miasto powyżej 500 n=169.

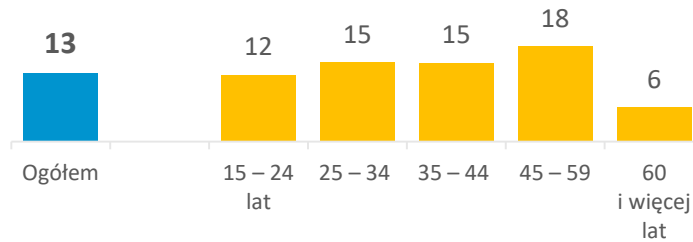
Dane w %

P11. Proszę wymienić jakie Pana(i) zdaniem powinno stosować się działania w celu poprawy jakości powietrza w Polsce? Udzielając odpowiedzi proszę wskazać maksymalnie trzy.

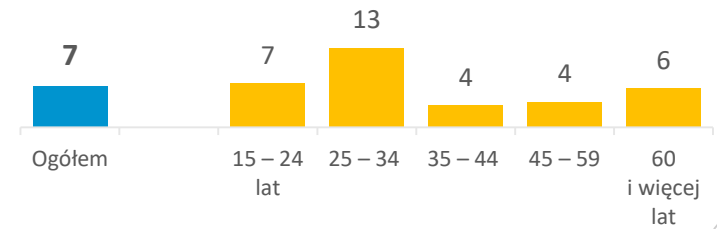
Pytanie wielokrotnego wyboru.

ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE WSKAZANIA Z ISTOTNYMI RÓŻNICAMI

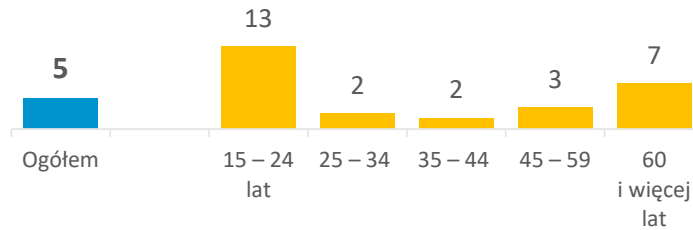
OBNIŻENIE CEN ENERGOOSZCZĘDNYCH INSTALACJI /ULGI/DOPŁATY DO TAKICH ROZWIĄZAŃ

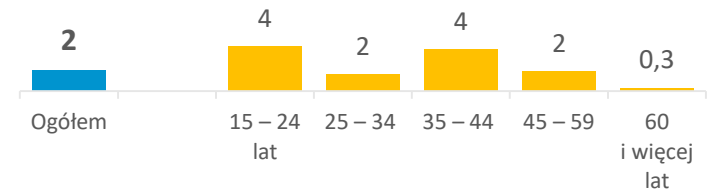
STOSOWANIE FILTRÓW

PODŁĄCZENIA INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW DO SIECI CIEPŁOWNICZEJ

PRZEJŚCIE SPOŁECZEŃSTWA NA KOMUNIKACJĘ PUBLICZNĄ/ZBIOROWĄ

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289

Dane w %

PŁEĆ

Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni, jako najważniejszy powód złej jakości powietrza, wybierały emisje z transportu samochodowego. Natomiast mężczyźni częściej wskazywali na emisję pochodzącą z państw sąsiadujących. W celu poprawy jakości powietrza kobiety częściej mówiły o wprowadzeniu stref ograniczonego ruchu pojazdów samochodowych w centrach miast oraz o stosowaniu filtrów. Zaś mężczyźni istotnie częściej wskazywali na: termomodernizację budynków, stosowanie odnawialnych źródeł energii i obniżenie cen energooszczędnych instalacji.

WIEK

Wiek respondentów nie różnicuje wyboru najważniejszych powodów złej jakości powietrza. W przypadku działań, jakie należy stosować, aby poprawić powietrze młodsze osoby w wieku 24-34 lata częściej, niż osoby starsze wieku 60 lat i więcej, mówiły o: obniżeniu cen energooszczędnych instalacji, dokładnej segregacji śmieci i zakazie wycinania drzew.

MIEJSCOWOŚĆ

Mieszkańcy wsi zdecydowanie częściej, niż mieszkańcy większych miast (20-100 tys., 100-500 tys. i powyżej 500 tys.), jako główny rodzaj ogrzewania swoich gospodarstw domowych stosują węgiel, drewno i ekogroszek. W celu poprawy jakości powietrza osoby mieszkające na wsi istotnie częściej niż mieszkańcy miast 100-500 tys. wybierali lepszą edukację. Mieszkańcy większych miast częściej wskazali na podłączenie indywidualnych gospodarstw do sieci ciepłowniczej (miasta 100-500 tys.) oraz na wprowadzenie stref ograniczonego ruchu pojazdów samochodowych w centrach miast (miasta pow. 500 tys.).

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie nie różnicuje wyboru najważniejszych powodów złej jakości powietrza. Osoby z wykształceniem wyższym istotnie rzadziej niż pozostali, jako główny rodzaj ogrzewania stosują węgiel oraz drewno. W przypadku działań, jakie należy stosować, aby poprawić powietrze osoby z wyższym wykształceniem częściej niż osoby ze średnim wykształceniem, wybierały: wprowadzenie systemów rowerowych, obniżenie cen energooszczędnych instalacji, ostrzejsze regulacje prawne oraz lepszą edukację.

DOCHÓD

Gospodarstwa z dochodami do 1500 zł na 1 członka rodziny jako najważniejszy powód złej jakości powietrza częściej wybierały emisję z transportu samochodowego, a gospodarstwa z dochodami powyżej 2500 zł – emisję z pieców domowych. Z węgla i drewna jako głównego rodzaju ogrzewania istotnie najczęściej korzysta grupa osób z dochodami do 1500 zł. Zmiany w transporcie np. przejście na kolej i obniżenie cen energooszczędnych instalacji to rozwiązania poprawiające jakość powietrza, które były istotnie częściej wybierane przez osoby z dochodami powyżej 2500 zł niż z dochodami poniżej 1500 zł.

Podsumowanie: Jakość powietrza

- Najczęstszym powodem złej jakości powietrza w opinii respondentów jest emisja z pieców domowych. Biorąc pod uwagę wszystkie edycje badania ten powód po raz pierwszy znalazł się na najwyższym miejscu.
- Podłączenie do sieci ciepłowniczej niezmiennie jest głównym rodzajem ogrzewania i stosuje je 31% badanych. Nieco mniej, bo 28% respondentów, ogrzewa gospodarstwo domowe gazem. W porównaniu do 2018 r. największy spadek wskazań odnotował węgiel. W 2018 r. z tego rodzaju ogrzewania korzystało 35%, a obecnie jest to 14% (różnica 21 p.p.).
- Ponad połowa osób korzystających z węgla lub pelletu/brykietu deklaruje chęć zmiany swojego pieca na bardziej ekologiczne źródło energii – 58%. Natomiast wśród najczęstszych powodów niewymienienia swojego pieca na bardziej ekologiczne źródło energii badani mówili o tym, że jest to kosztowna inwestycja (28%).
- Chcąc poprawić jakość powietrza w Polsce należy przede wszystkim wymienić stare piece węglowe na niskoemisyjne (54%) oraz stosować odnawialne źródła energii (33%).
- Wyniki zostały porównane tylko tam, gdzie istniała taka możliwość (zmiana techniki badania z CAPI na CATI).

GOSPODAROWANIE ODPADAMI

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska

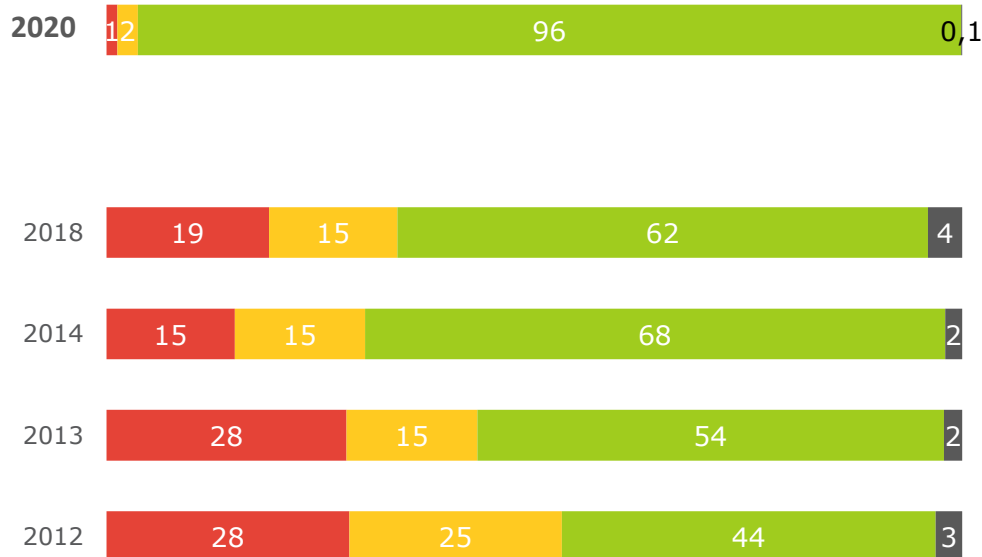
W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Jaka jest deklarowana skala segregowania odpadów?
- Dlaczego ludzie nie segregują śmieci?
- Jakie odpady oddzielane są od innych?
- Jak oceniany jest aktualny stan gospodarki odpadami w Polsce?
- Jak oceniane są perspektywy stanu gospodarki odpadami w Polsce?

P12. Proszę powiedzieć, w jaki sposób w Pana(i) gospodarstwie domowym pozbywa się śmieci?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

- wrzucamy wszystko do jednego kosza
- segregujemy śmieci sporadycznie
- segregujemy śmieci regularnie
- trudno powiedzieć

Dane w %

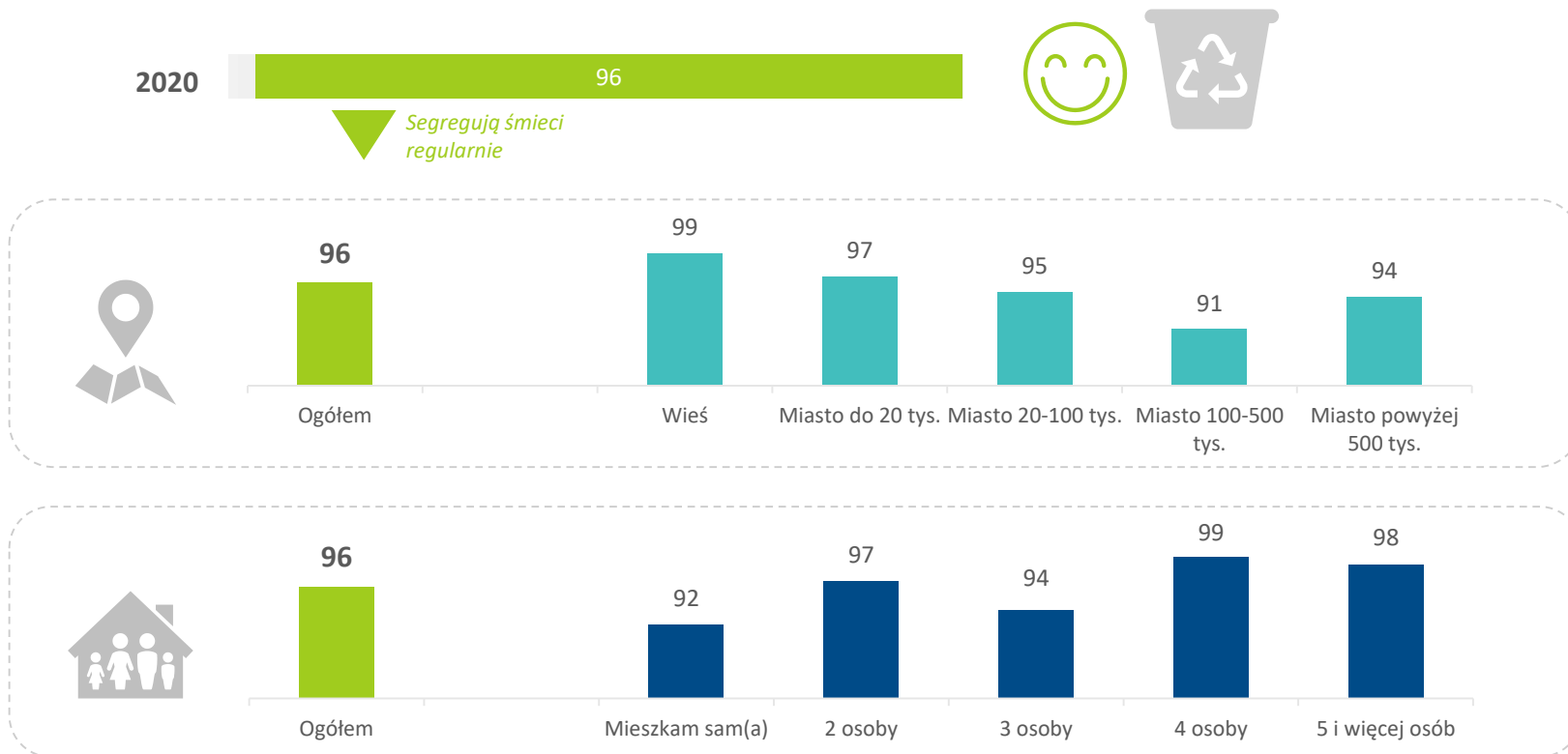
* W 2011 r. kategoria była poszerzona o kategorie: „samodzielnie wywozimy śmieci na składowisko/ wysypisko”, „samodzielnie wywozimy śmieci w inne miejsce”, „palę śmieci w domu lub przy domu”, które na potrzeby prezentacji zagregowano do „inny sposób”.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000., wielkość miejscowości (2020r.): wieś n=256, miasto do 20 tys. n=124, miasto 20-100 tys. n=240, miasto 100-500 tys. n=226, miasto powyżej 500 n=169.

P12. Proszę powiedzieć, w jaki sposób w Pana(i) gospodarstwie domowym pozbywa się śmieci?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=256, miasto do 20 tys. n=124, miasto 20-100 tys. n=240, miasto 100-500 tys. n=226, miasto powyżej 500 n=169. Ze względu na sytuację rodzinną: mieszkam sam(a) n=118, 2 osoby n=304, 3 osoby n=237, 4 osoby n=228, 5 i więcej osób n=124.

P13. Dlaczego w Pana(i) gospodarstwie domowym **NIE** segreguje się odpadów lub robi się to sporadycznie? Proszę podać trzy główne przyczyny.

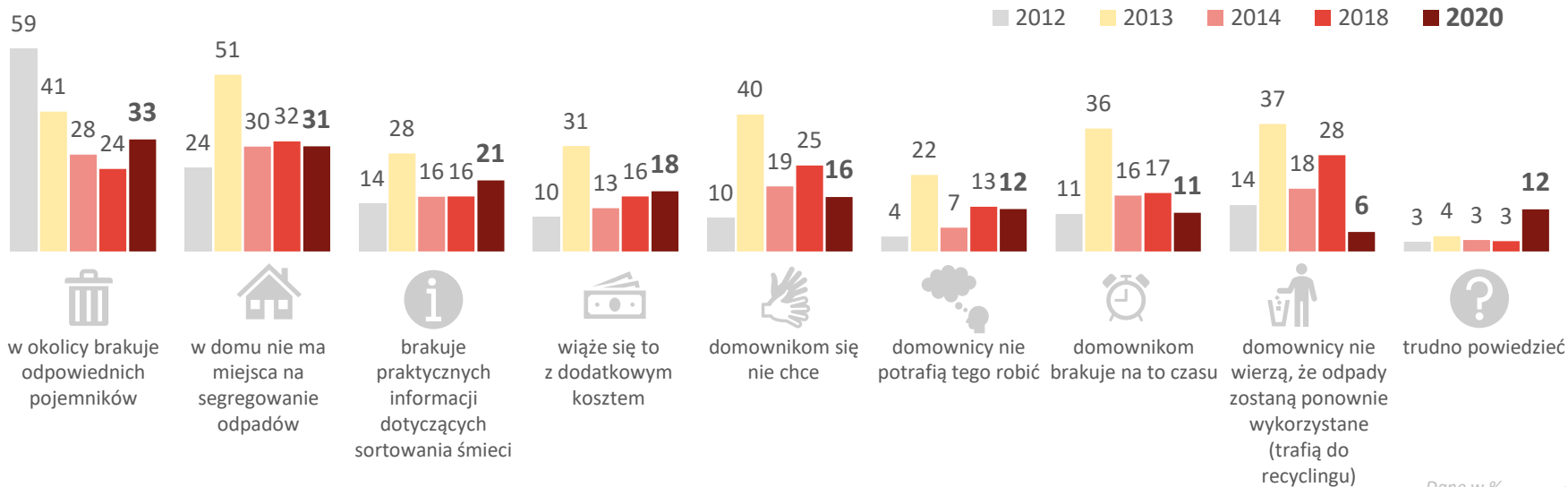
Pytanie wielokrotnego wyboru.

2020

12

Nie segregują śmieci regularnie

Dane w %

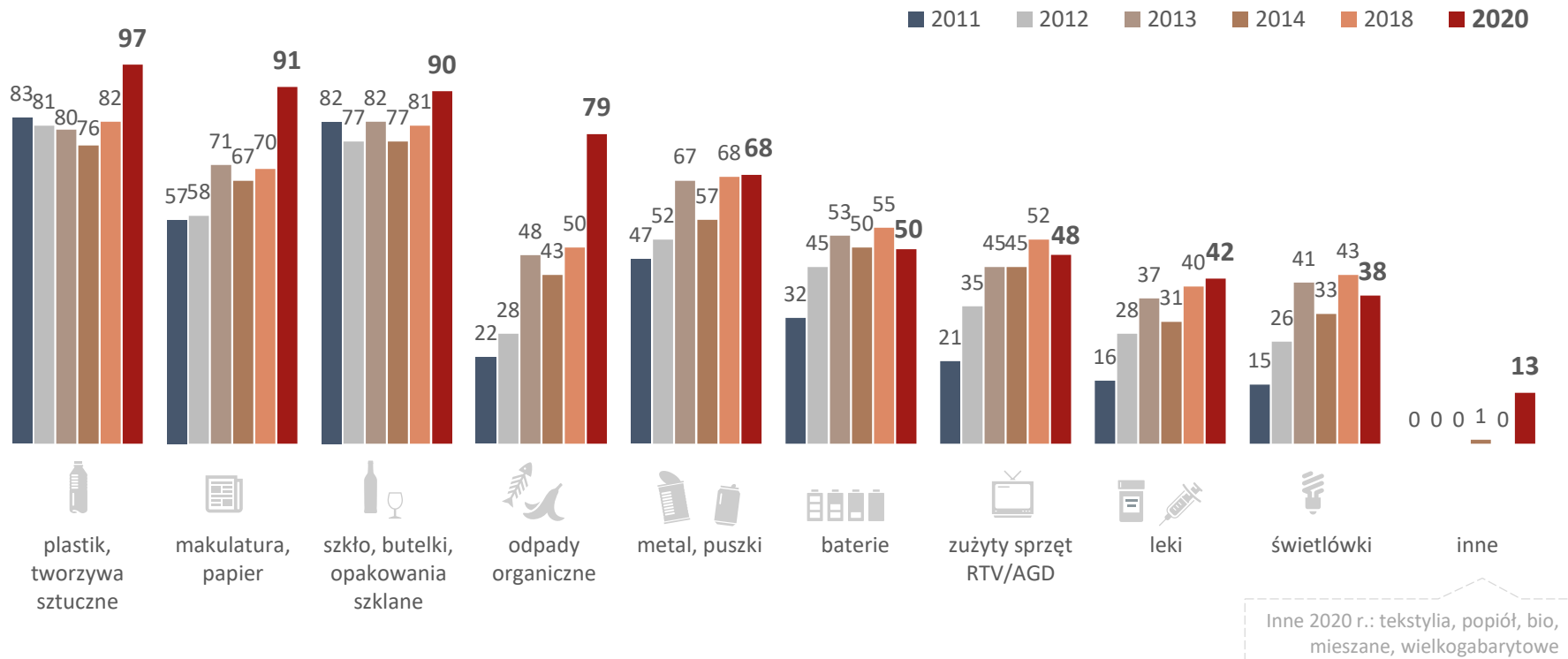
* W 2012, 2014 i 2018 roku, inaczej niż w 2013, od respondentów wymagano wskazania do trzech powodów, a nie dokładnie trzech.

Odpowiadający: badani, którzy wrzucają wszystko do jednego kosza, segregują śmieci sporadycznie, bądź wymienili inny sposób segregacji śmieci, 2020 r. n= 41, 2018: n=343, 2014: n=302, 2013: n=434, 2012: n=532

P14. Jakie śmieci oddziela Pan(i) od reszty podczas segregowania odpadów?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

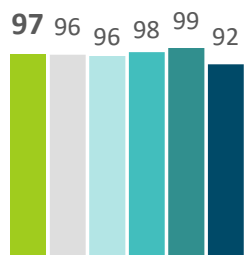
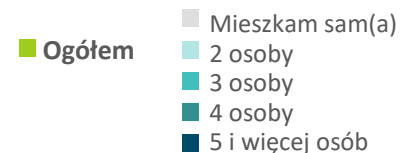
Odpowiadający: badani, którzy segregują śmieci regularnie lub sporadycznie, n=977, 2018: n=783, 2014: n=830, 2013: n=697, 2012: n=685, 2011: n=618

Dane w %

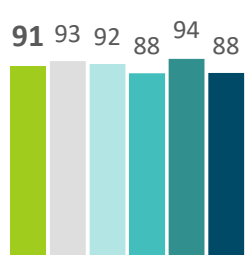

P14. Jakie śmieci oddziela Pan(i) od reszty podczas segregowania odpadów?

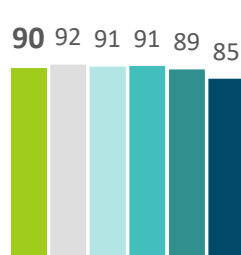
Pytanie wielokrotnego wyboru.

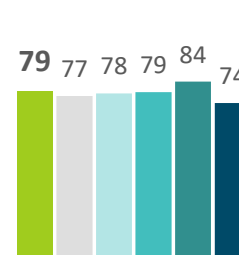
plastik, tworzywa sztuczne

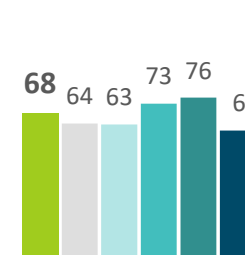
makulatura, papier

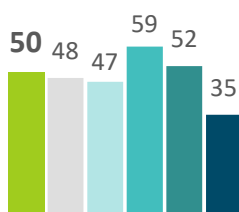
szkło, butelki, opakowania szklane

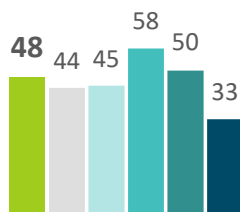
odpady organiczne

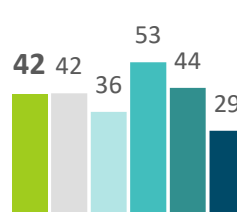
metal, puszki

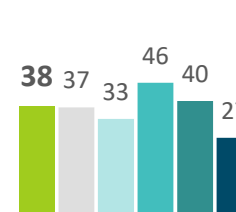
baterie

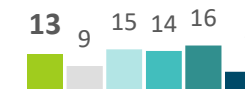
zużyty sprzęt RTV/AGD

leki

światłówki

inne

Dane w %

Odpowiadający: badani, którzy segregują śmieci regularnie lub sporadycznie, n=977. Ze względu na wielkość gospodarstwa domowego: mieszkam sam(a): n=115, 2 osoby: n=300, 3 osoby: n=230, 4 osoby: n=226, 5 osób i więcej: n=122.

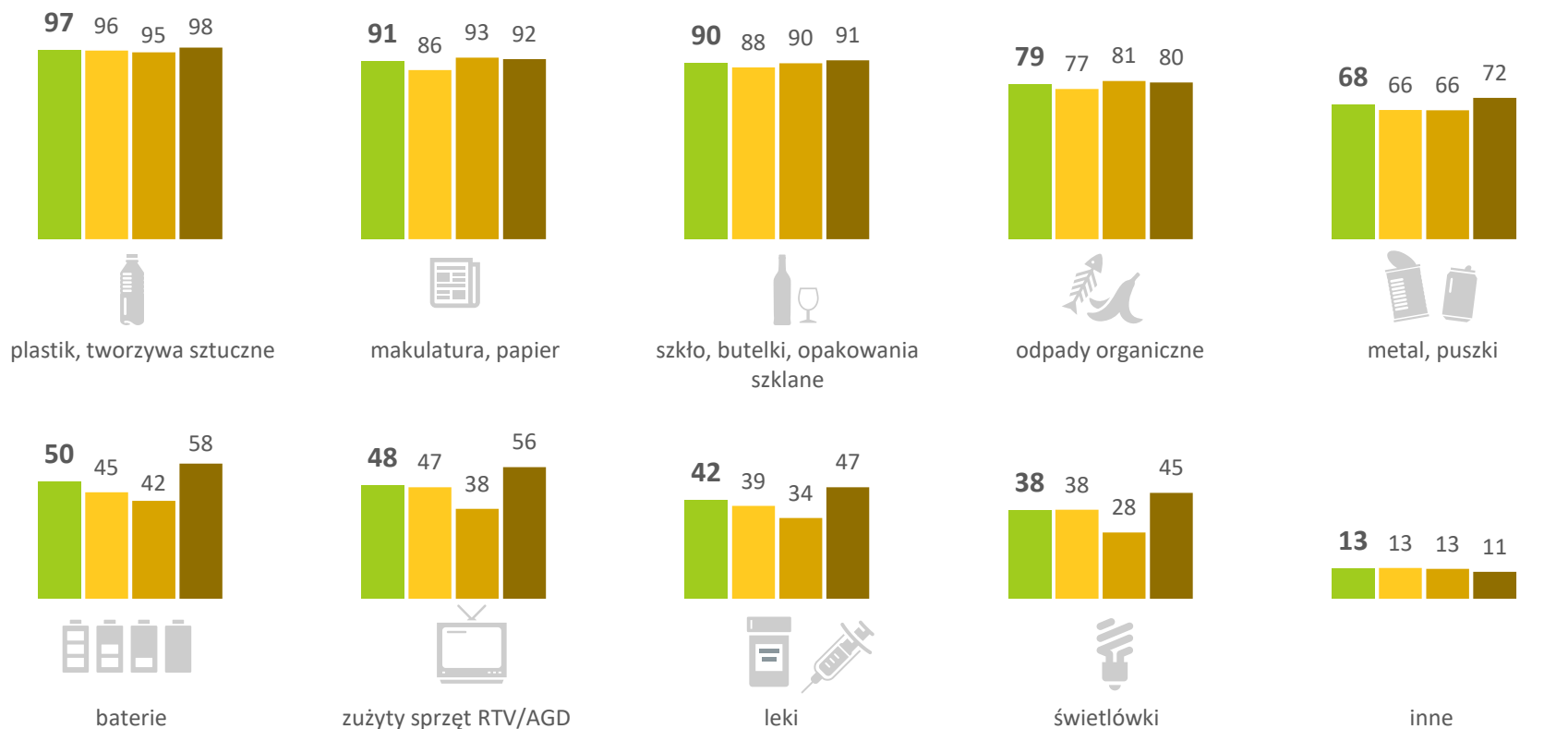

P14. Jakie śmieci oddziela Pan(i) od reszty podczas segregowania odpadów?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Ogółem

- Do 1500 zł
- 1501-2500 zł
- Powyżej 2500 zł

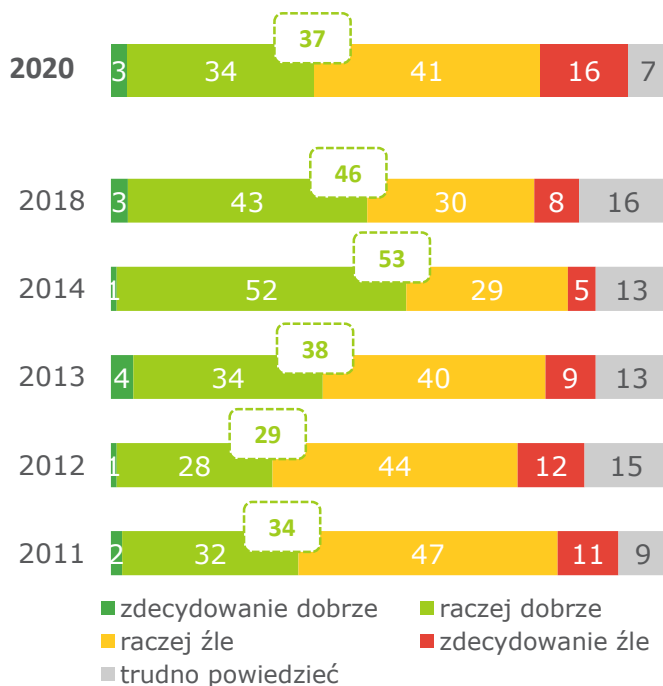
Dane w %

Odpowiadający: badani, którzy segregują śmieci regularnie lub sporadycznie, n=977. Ze względu na średni dochód na 1 członka rodziny: do 1500 zł: n=222, 1501-2500 zł: n=286, powyżej 2500 zł: n=408.

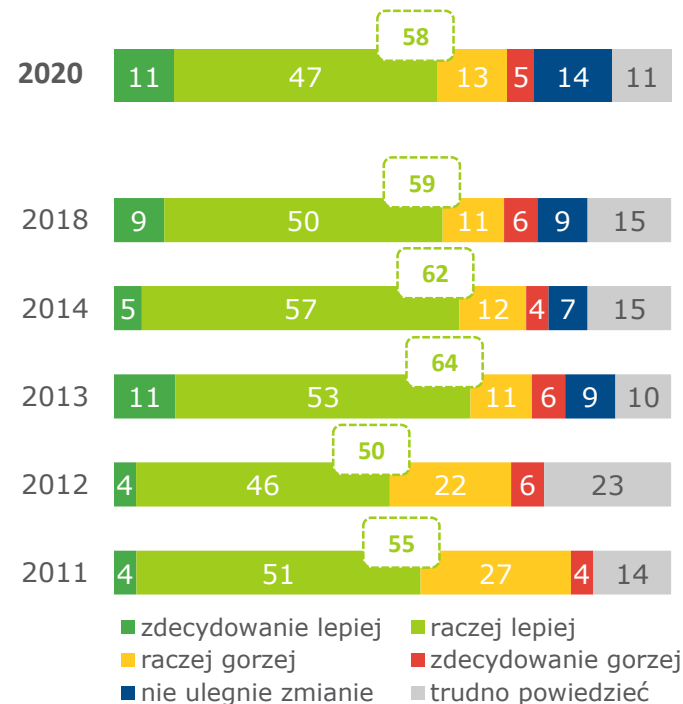
P15. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) **OBECNY** system gospodarowania odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

P16. A jak Pan(i) uważa, jak będzie za 20 lat z gospodarką odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

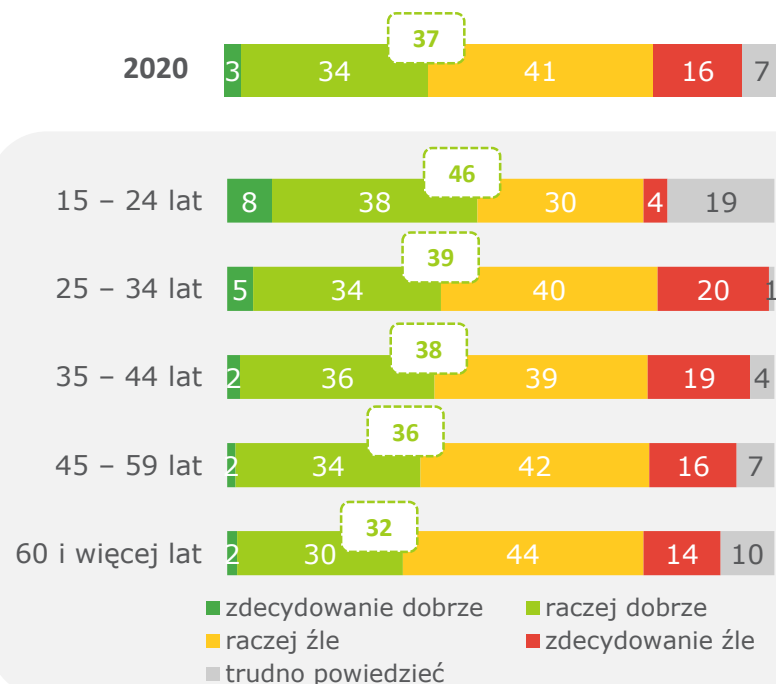
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000, 2011: n=1004.

Dane w %

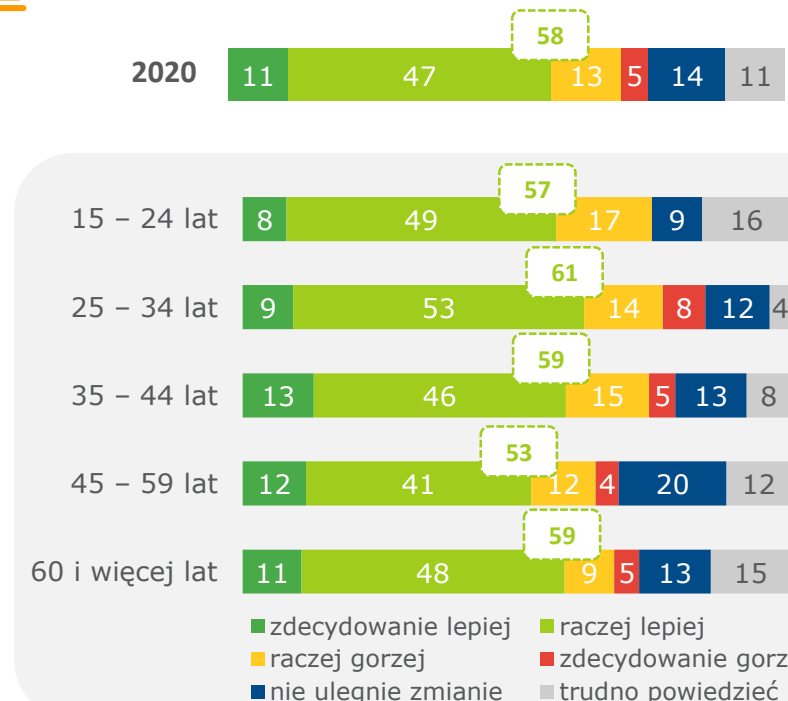
P15. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) **OBECNY** system gospodarowania odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

P16. A jak Pan(i) uważa, jak będzie **za 20 lat** z gospodarką odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lata n=28, 25-34 lata n=133, 35-44 lata n=241, 45-59 lat n=283, 60 lat i więcej n=273.

Dane w %

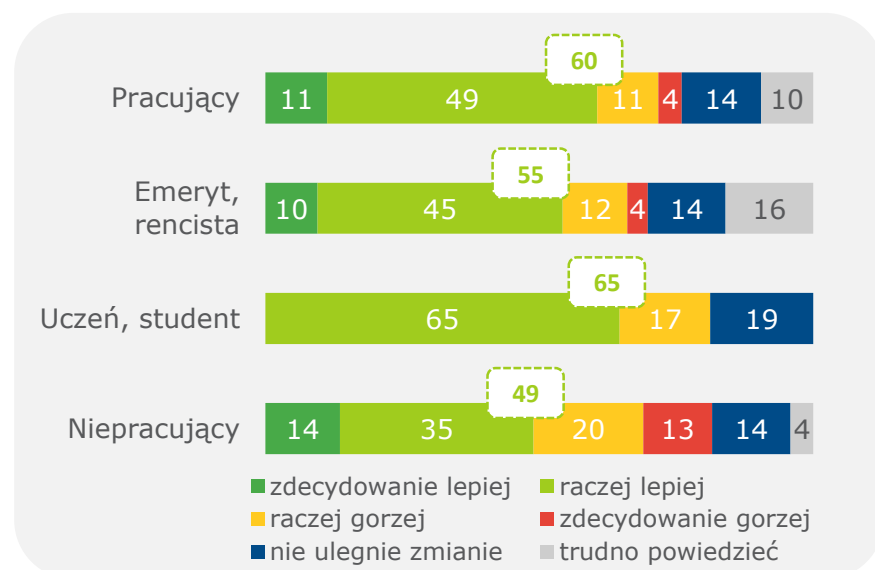
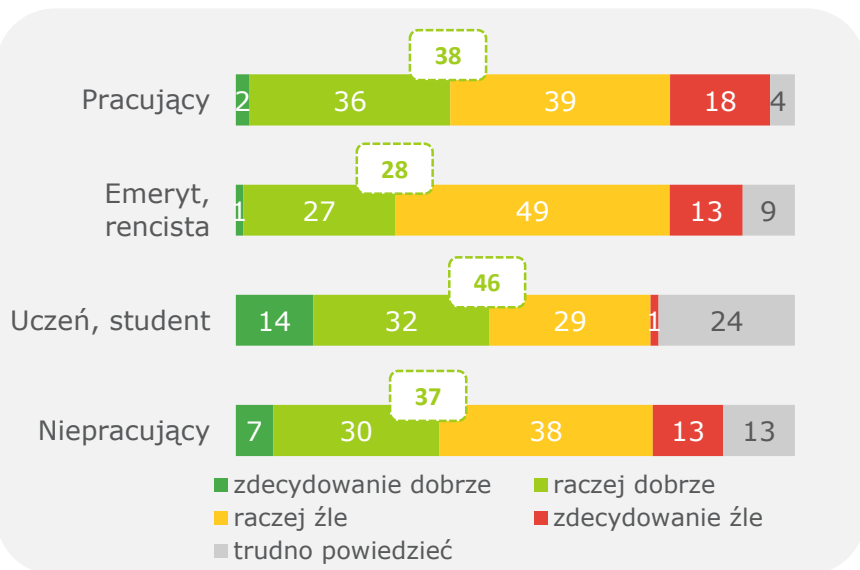
P15. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan(i) **OBECNY** system gospodarowania odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

P16. A jak Pan(i) uważa, jak będzie za **20 lat** z gospodarką odpadami w Polsce?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015. Ze względu na sytuację zawodową: pracujący n=678, emeryt, rencista n=281, niepracujący n=72.

Dane w %

PŁEĆ

Brak różnic w sposobie gospodarowania odpadami. Natomiast jeśli chodzi o segregację poszczególnych śmieci, to kobiety częściej oddzielają leki od reszty. Mężczyźni istotnie lepiej oceniają obecny system gospodarowania odpadami w Polsce.

WIEK

Wiek nie różnicuje sposobu gospodarowania odpadami. Osoby w wieku 15-24 oraz 45-59 lat częściej, niż osoby w wieku 25-34 lat, oddzielają makulaturę do reszty śmieci. Natomiast osoby najstarsze (60 lat i więcej) oddzielają świetlówki oraz metal i puszki. Najmłodszy (15-24 lat) lepiej oceniają obecny stan gospodarowania odpadami w Polsce niż pozostałe grupy wiekowe.

MIEJSCOWOŚĆ

Mieszkańcy wsi najczęściej deklarują regularne segregowanie śmieci. Wśród powodów niesegregowania śmieci mieszkańcy miast do 20 tys., częściej mówili o tym, że brakuje praktycznych informacji dotyczących sortowania śmieci. Mieszkańcy dużych miast powyżej 500 tys., częściej niż mieszkańcy pozostałych miast, oddzielają makulaturę od reszty śmieci.

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie nie różnicuje sposobu gospodarowania odpadami. Osoby wyższym wykształceniem częściej oddzielają makulaturę i świetlówki. Osoby ze średnim i wyższym lepiej oceniają przyszłość gospodarowania odpadami w Polsce za 20 lat.

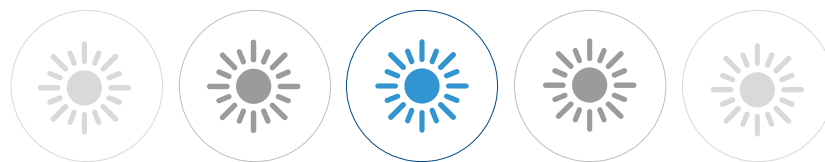

DOCHÓD

Dochody gospodarstwa domowego nie różnicują sposobu gospodarowania odpadami. Grupa osób z dochodami powyżej 2500 zł na 1 członka rodziny częściej oddziela od reszty śmieci: leki, zużyty sprzęt RTV/AGD, baterie i świetlówki.

- o Śmieci są regularnie segregowane aż przez 96% mieszkańców Polski, co jest zdecydowanie najwyższym odsetkiem na przestrzeni wszystkich edycji badania. Uzyskany wynik najprawdopodobniej wynika z nowelizacji ustawy, która wprowadziła prawny obowiązek segregacji odpadów dla wszystkich.
- o Osoby, które nie segregują śmieci, uważają, że w okolicy brakuje odpowiednich pojemników (33%) oraz że w domu nie mają miejsca na segregowanie odpadów (31%).
- o Najczęściej segregowanymi od reszty odpadów są: plastik (2020 r.: 97% vs 2018: 82%), papier (2020 r.: 91% vs 2018 r.: 70%), szkło (2020 r.: 90% vs 2018 r.: 81%) oraz odpady organiczne (2020 r.: 79% vs 2018 r.: 50%). Wymienione kategorie uzyskały wzrost odsetków w porównaniu do poprzednich edycji badania.
- o Ponad jedna trzecia (37%) respondentów dobrze ocenia obecny system gospodarowania odpadami w Polsce, jednakże odsetek ten zmniejszył się o 9 p.p. w odniesieniu do 2018 r. Warto zauważyć, że badani pozytywnie patrzą w przyszłość, ponieważ prawie sześciu na dziesięciu (58%) badanych uważa, że w ciągu najbliższych 20 lat gospodarowanie odpadami ulegnie poprawie. W tym przypadku wyniki rozkładają się podobnie jak w latach 2013-2018.
- o Wyniki zostały porównane tylko tam, gdzie istniała taka możliwość (zmiana techniki badania z CAPI na CATI).

ZMIANY KLIMATU

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska

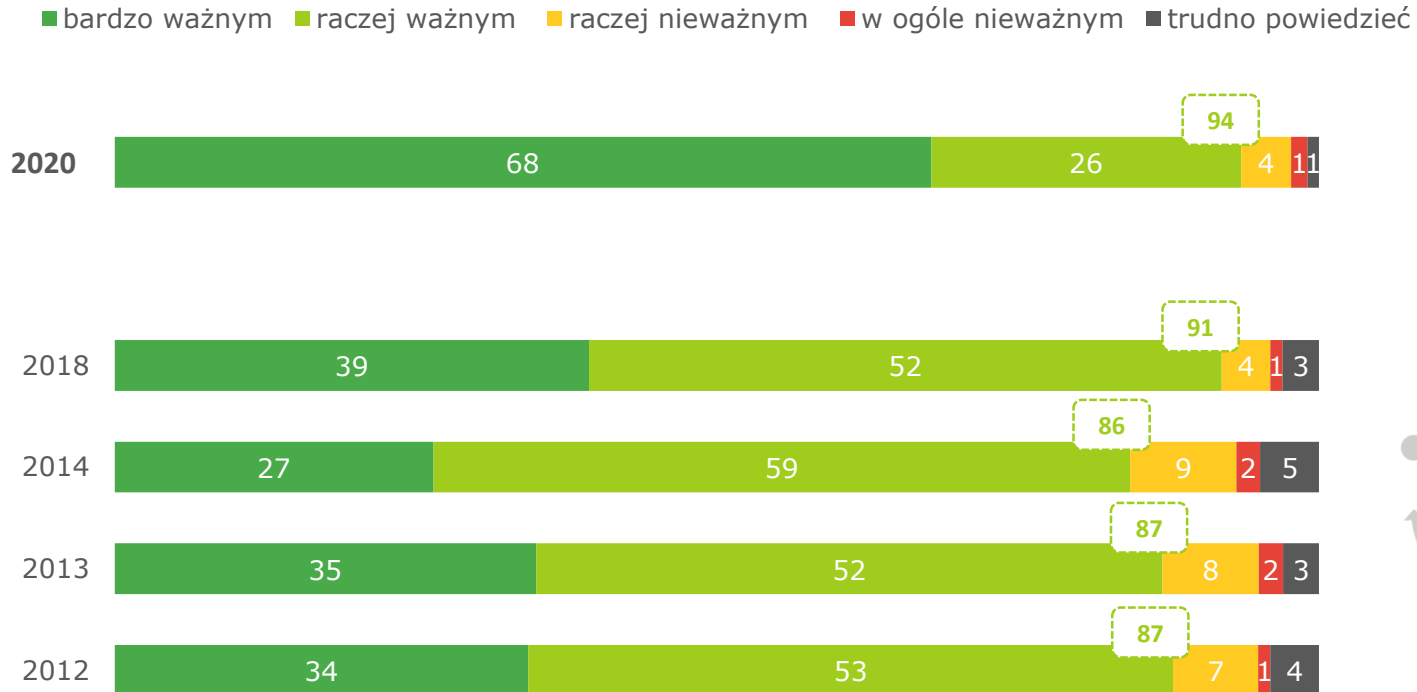
W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Jak oceniana jest ważność problemu zmian klimatycznych?
- Kto odpowiada za minimalizację skutków zmian klimatu?
- Jakie są opinie na temat redukcji gazów cieplarnianych?
- Czy zauważane są działania informacyjne i edukacyjne gmin w zakresie prawidłowej ekologii i zmian klimatu?

P18. Jak ważnym problemem są, Pana(i) zdaniem, zmiany klimatu?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

Dane w %

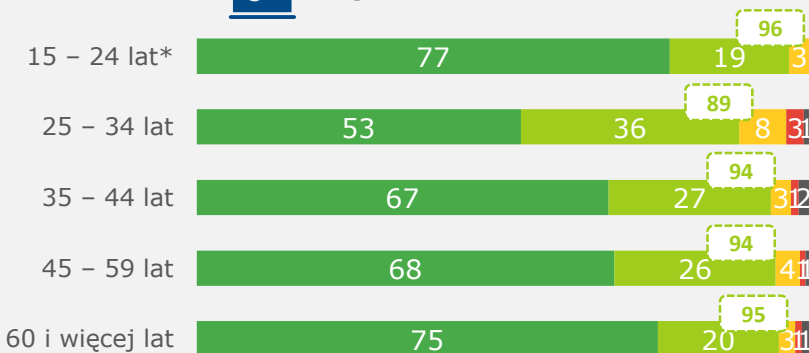
P18. Jak ważnym problemem są, Pana(i) zdaniem, zmiany klimatu?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

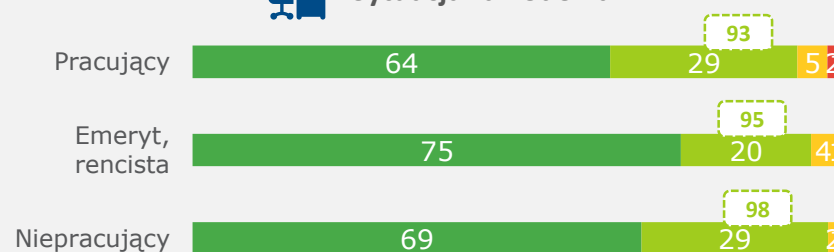
■ bardzo ważnym ■ raczej ważnym ■ raczej nieważnym ■ w ogóle nieważnym ■ trudno powiedzieć

Wiek

Sytuacja zawodowa

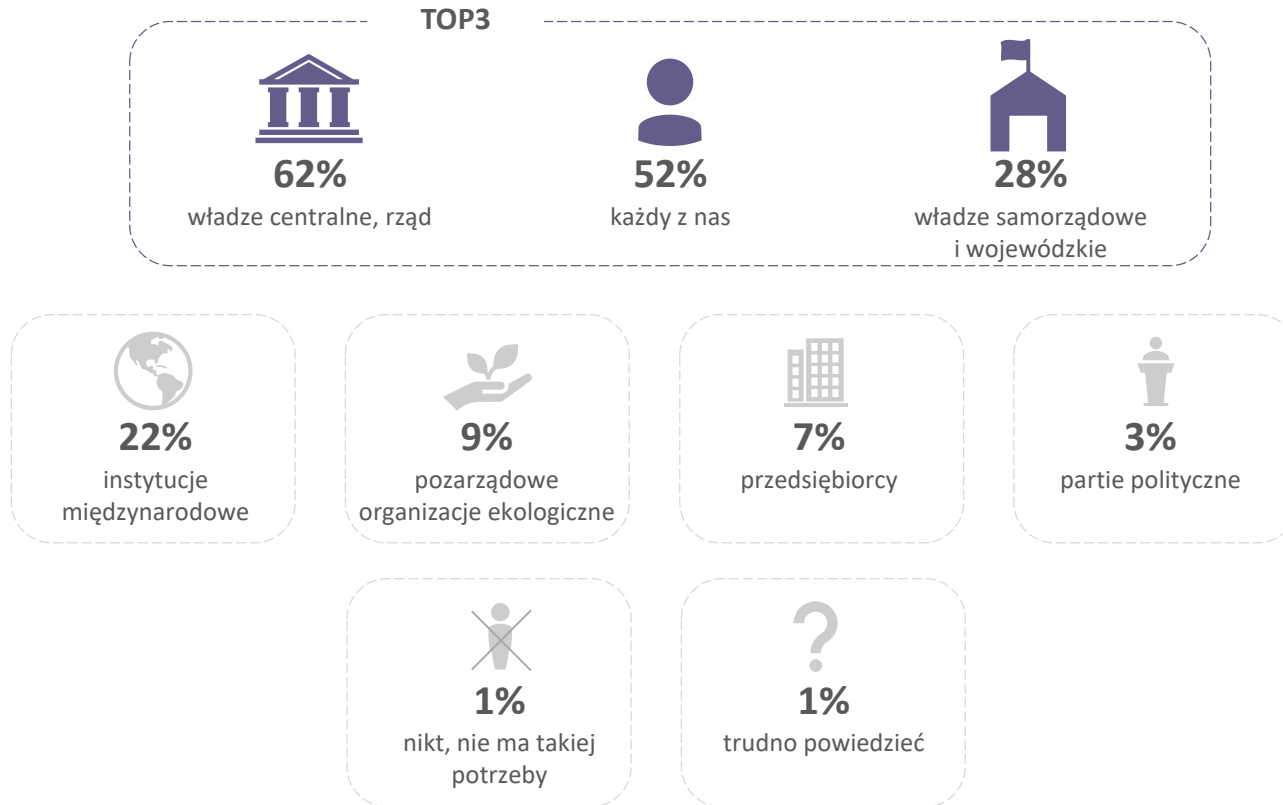
*Kategoria wiekowa 15-24 ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

Dane w %
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lata n=28, 25-34 lata n=133, 35-44 lata n=241, 45-59 lat n=283, 60 lat i więcej n=273. Ze względu na sytuację zawodową: pracujący n=678, emeryt, rencista n=281, niepracujący n=72.

P19. Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu? Proszę wybrać do dwóch odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

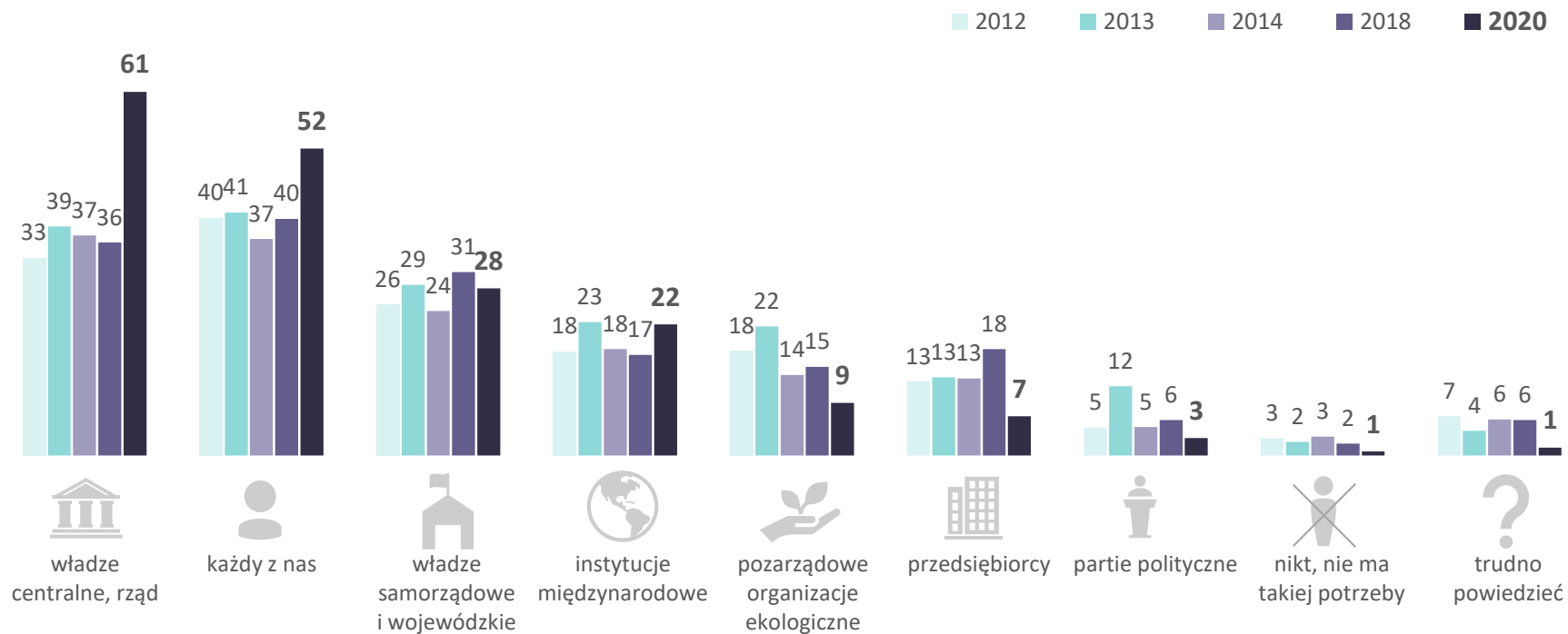

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015.

P19. Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu? Proszę wybrać do dwóch odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

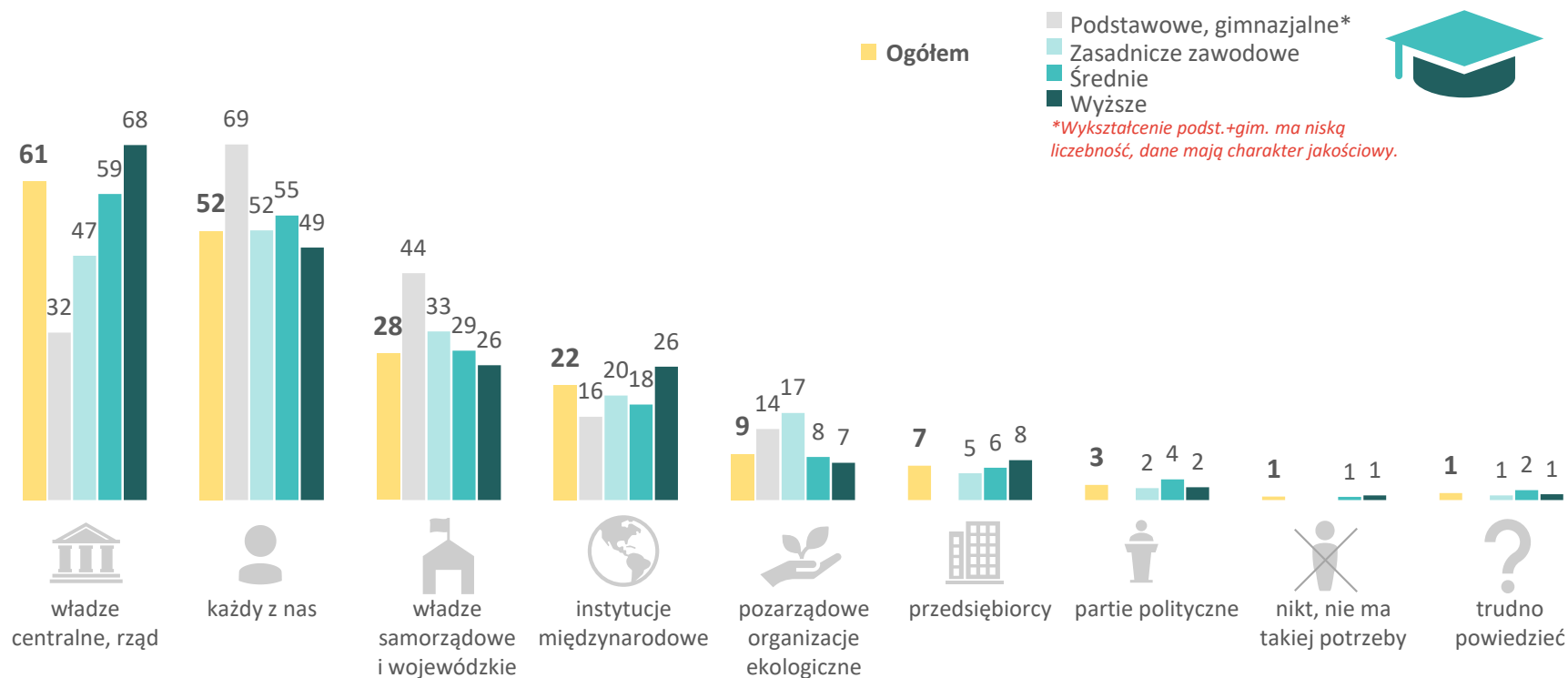
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

Dane w %

P19. Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu? Proszę wybrać do dwóch odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

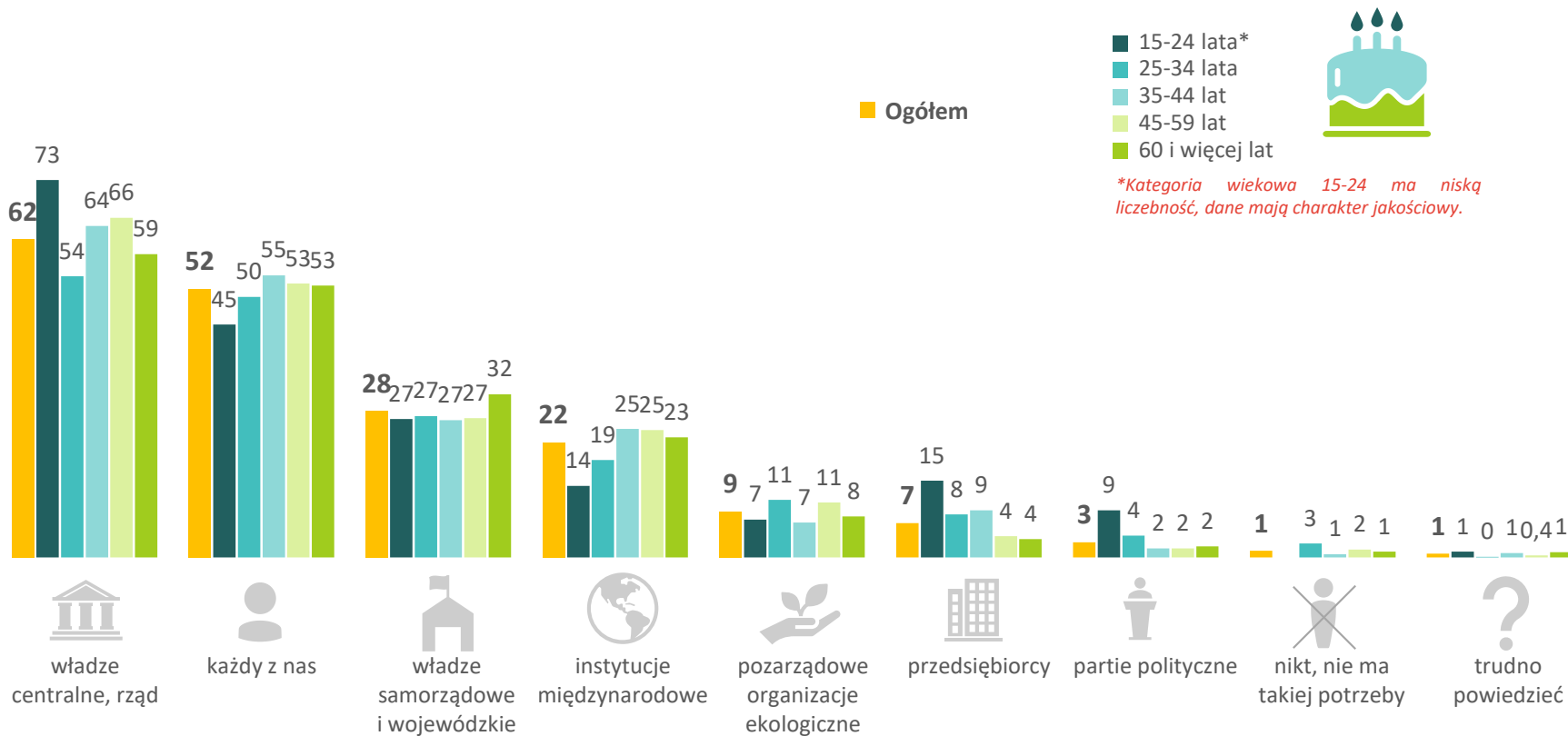
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

P19. Kto powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu? Proszę wybrać do dwóch odpowiedzi.

Pytanie wielokrotnego wyboru.

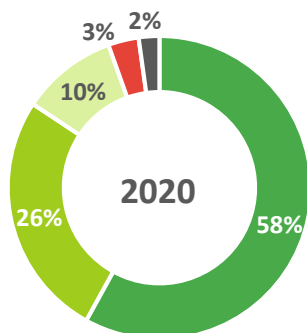
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lata n=28, 25-34 lata n=133, 35-44 lata n=241, 45-59 lat n=283, 60 lat i więcej n=273

Dane w %

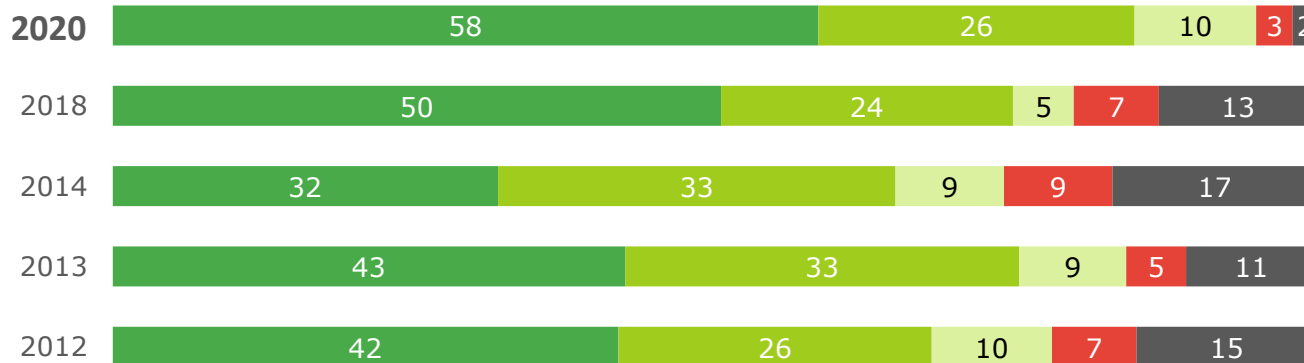

P20. Proszę powiedzieć, czy Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

- tak, jak najszybciej – Polska powinna już teraz redukować emisję
- tak, w niedalekiej przyszłości
- tak, ale w dalszej przyszłości
- nie
- trudno powiedzieć

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

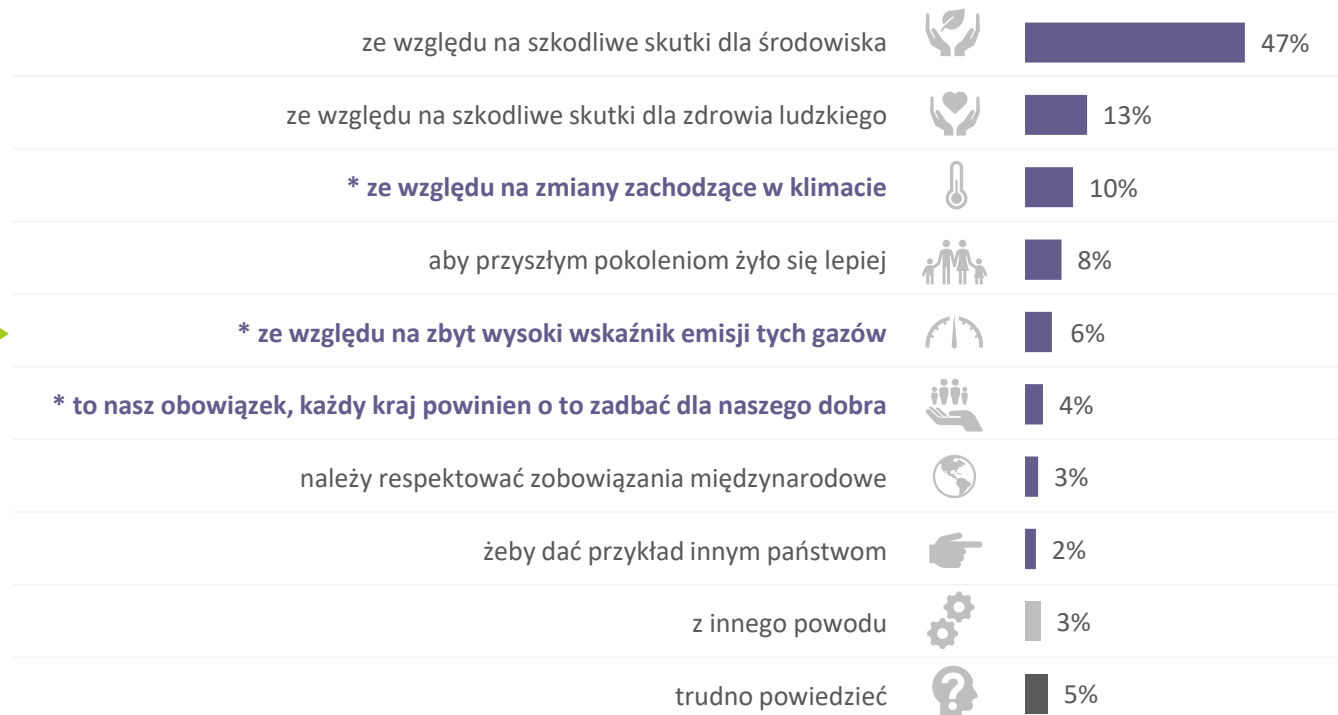
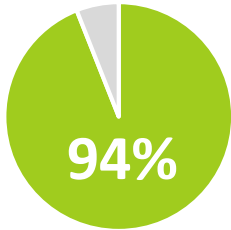
Dane w %

P20.1 Dlaczego uważa Pan(i), że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Osoby, które uważają,
że Polska powinna
redukować emisję gazów
cieplarnianych

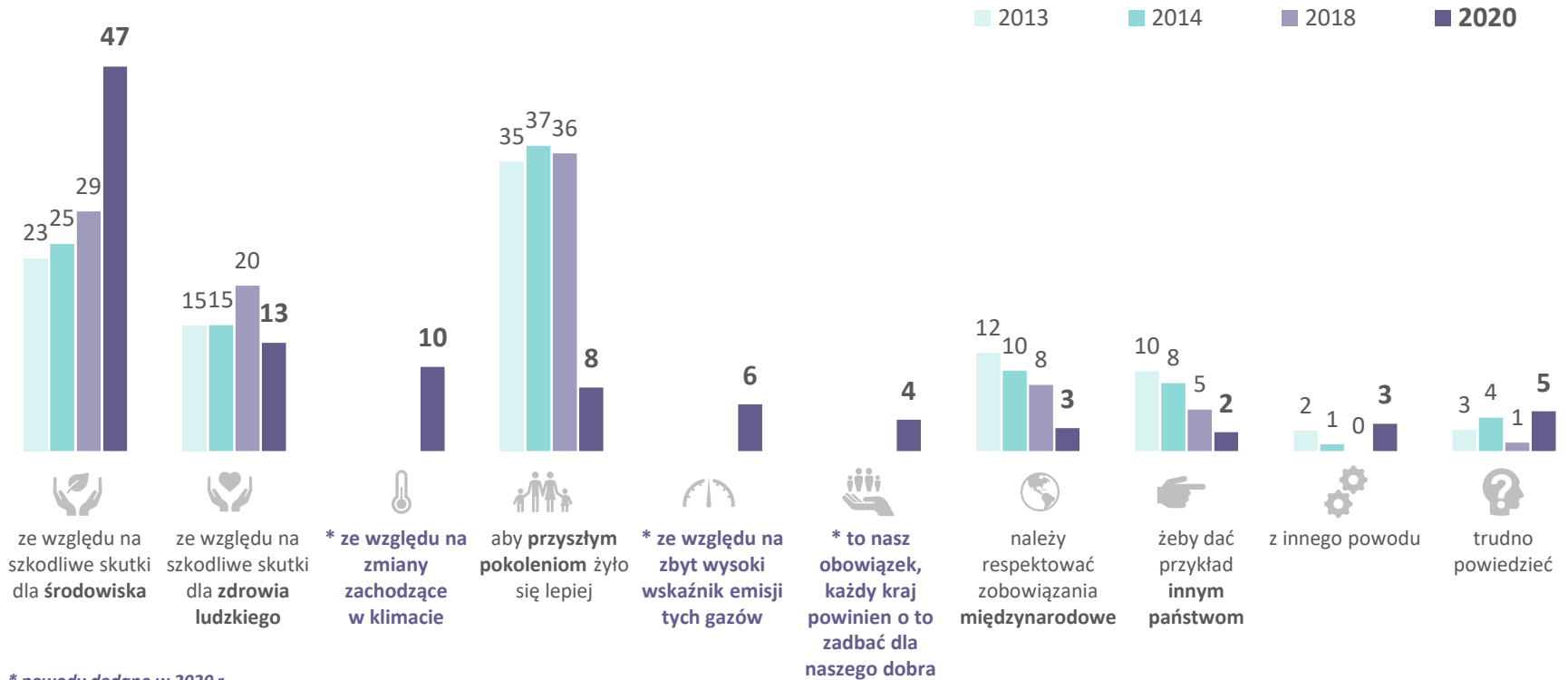
*** powody dodane w 2020 r.**

Odpowiadający: badani, którzy uważają, że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych, 2020 n=958, 2018: n=803, 2014: n=742, 2013: n=846.

P20.1 Dlaczego uważa Pan(i), że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

* powody dodane w 2020 r.

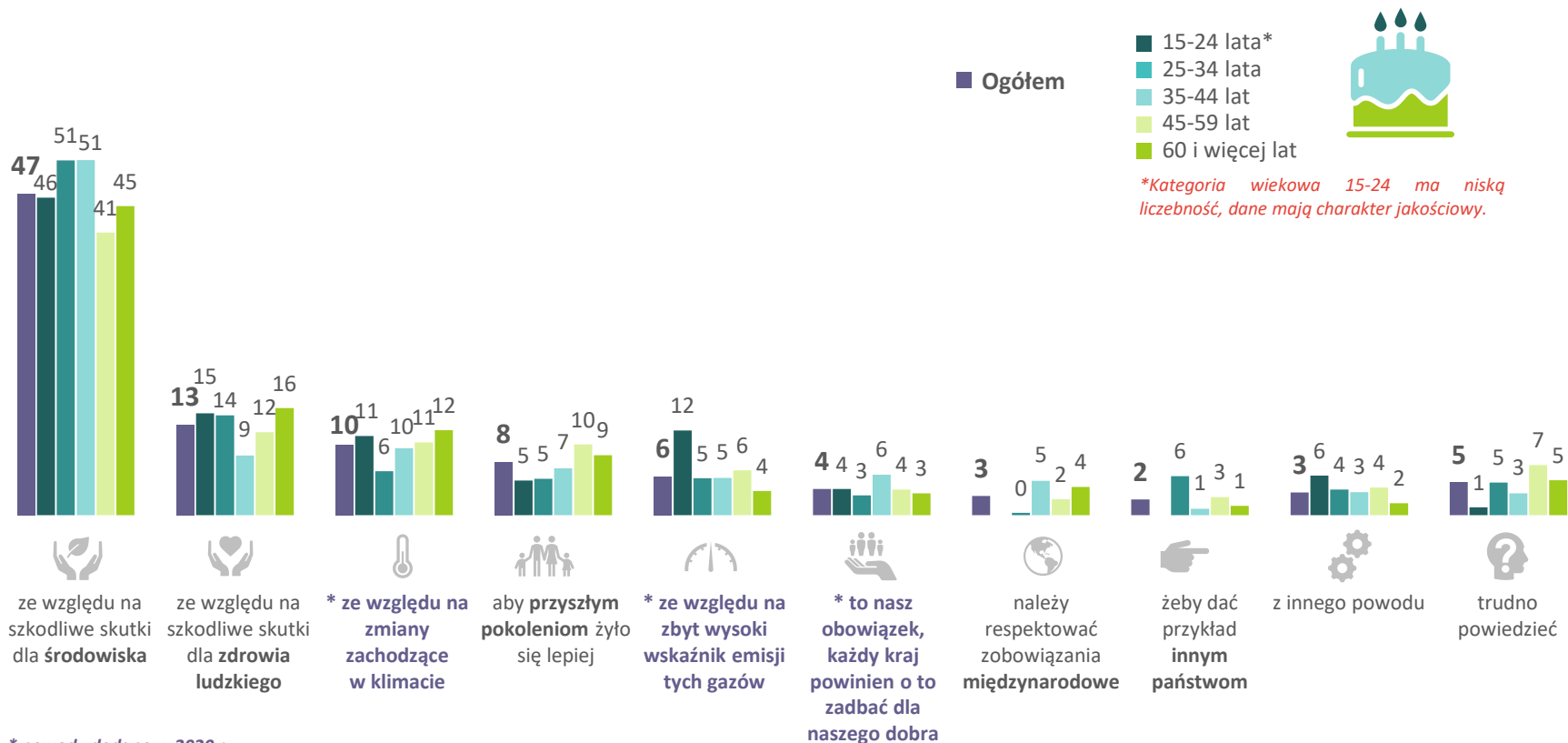
Odpowiadający: badani, którzy uważają, że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych, 2020 n=958, 2018: n=803, 2014: n=742, 2013: n=846.

Dane w %

P20.1 Dlaczego uważa Pan(i), że Polska powinna zredukować emisję gazów cieplarnianych?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

* powody dodane w 2020 r.

Odpowiadający: badani, którzy uważają, że Polska powinna zredukować emisję gazów cieplarnianych, 2020 n=958. Ze względu na wiek: 15-24 lata n=28, 25-34 lata n=133, 35-44 lata n=241, 45-59 lat n=283, 60 lat i więcej n=273.

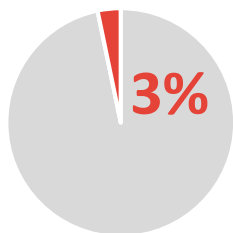
Dane w %

P20.2 Dlaczego uważa Pan(i), że Polska NIE powinna redukować emisji gazów cieplarnianych?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Osoby, które uważają, że Polska NIE powinna redukować emisji gazów cieplarnianych

w porównaniu do innych państw emisja gazów cieplarnianych w Polsce nie jest duża		31%
ze względu na zbyt wysokie koszty		16%
nie odczuwam negatywnych skutków		9%
korzyści związane z redukcją nie są zauważalne		0%
z innego powodu		38%
trudno powiedzieć		6%

Inne n=13

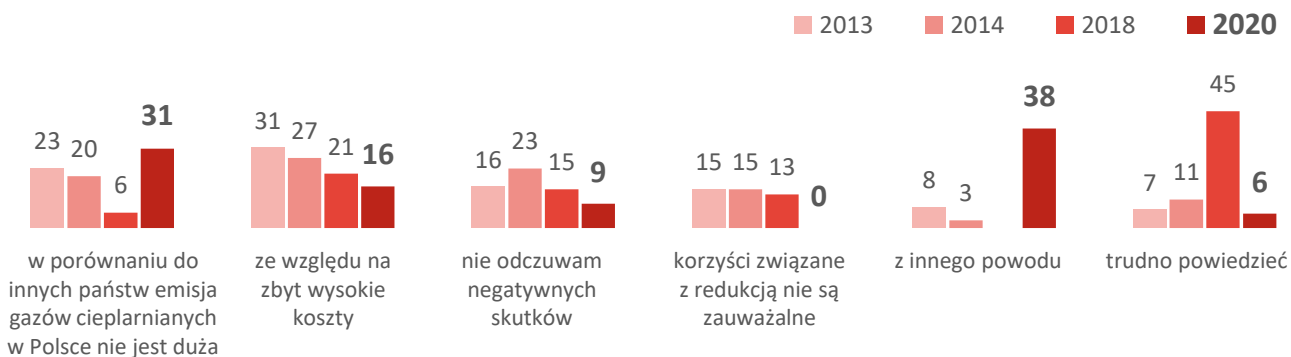
„żeby to miało sens, to musieliby wszyscy razem iść jednym tropem, a widząc inne państwa, USA, Chiny, Indie, to wszyscy albo nikt”

„wymysł rządu światowego, w celu wykluczenia emisji ocieplenia”

„cały czas jest to na równym poziomie, większość fabryk i kopalni już nie funkcjonuje”

„mamy najwięcej lasów, więc jest to pochłaniane”

„bo uważam, że wielu ludzi nie stać na to”

Odpowiadający: badani, którzy uważają, że Polska nie powinna redukować emisji gazów cieplarnianych, 2020 n=35, 2018: n=73, 2014: n=91, 2013: n=47.

Dane w %

P17. Czy w ciągu ostatniego roku zauważył(a) Pan(i) prowadzone działania informacyjne i edukacyjne w zakresie ekologii i zmian klimatu?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

■ tak

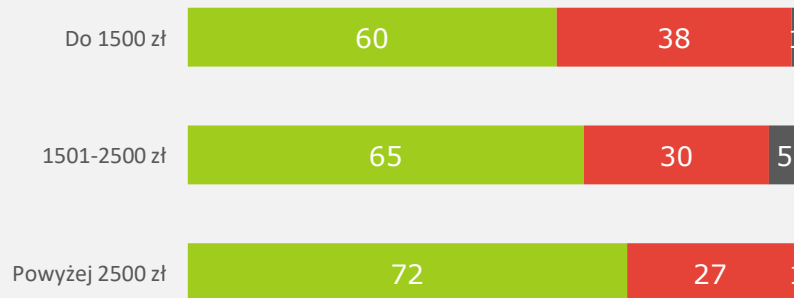
■ nie

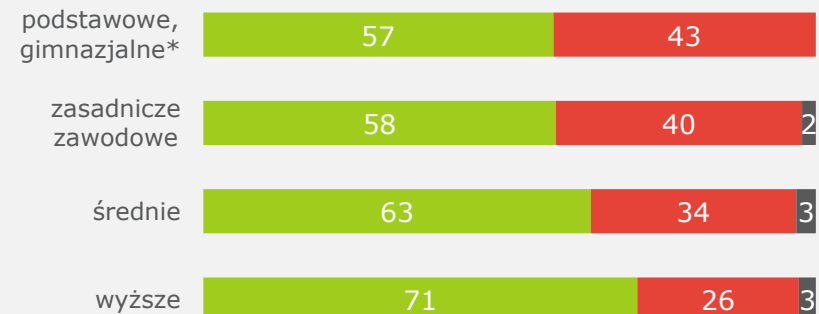
■ trudno powiedzieć

Dochód

Wykształcenie

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

*Wykształcenie podst.+gim. ma niską liczebność, dane mają charakter jakościowy.

Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015. Ze względu na region: północny n=231, wschodni n=150, północno-zachodni n=127, południowo-zachodni n=98, centralny n=207, południowy n=145. Ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

PŁEĆ

Kobiety częściej uważają zmiany klimatu za ważny problem. Również kobiety częściej niż mężczyźni uważają, że działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu powinien podejmować każdy z nas oraz pozarządowe organizacje ekologiczne. Mężczyźni są zdania, że Polska powinna zająć się redukcją gazów cieplarnianych w dalszej przyszłości, albo w ogóle nie powinna ich redukować. W opinii kobiet Polska powinna redukować gazy cieplarniane ze względu na zmiany zachodzące w klimacie, a mężczyźni częściej wskazywali na zbyt wysoki wskaźnik emisji.

WIEK

Zmiany klimatu to mniej ważny problem dla osób w wieku 25-34 lata. Najmłodsze osoby w wieku 15-24 lata częściej, niż osoby starsze w wieku 45-59 oraz 60 lat i więcej, są zdania, że działania na rzecz minimalizacji skutków zmian klimatu powinny podejmować partie polityczne i przedsiębiorcy. Grupa osób w wieku 25-34 lata najczęściej jest zdania, że Polska nie powinna redukować gazów cieplarnianych. Również ta sama grupa osób częściej, niż osoby najstarsze, uważa, że redukcja gazów powinna nastąpić, aby dać przykład innym państwom.

MIEJSCOWOŚĆ

Wielkość miejscowości nie różnicuje postrzegania problemu zmian klimatu. Mieszkańcy miast częściej wyrażają opinię, że Polska powinna już teraz redukować emisje gazów cieplarnianych. Mieszkańcy miast częściej, niż wszyscy pozostali, uważają, że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych, żeby dać przykład innym państwom.

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie nie różnicuje postrzegania problemu zmian klimatu. Osoby z wyższym wykształceniem częściej, niż pozostali, są zdania, że działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu powinien podejmować rząd – władze centralne. Osoby z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym częściej uważają, że Polska powinna redukować emisję gazów cieplarnianych w niedalekiej przyszłości, a osoby z wyższym wykształceniem częściej są zdania, że jak najszybciej.

DOCHÓD

Dochody gospodarstwa domowego nie różnicują postrzegania problemu zmian klimatu. Osoby z dochodami powyżej 2500 zł na 1 członka rodziny częściej, niż osoby z dochodami poniżej 1500 zł, twierdzą, że działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu powinien podejmować rząd oraz przedsiębiorcy. Grupa osób z dochodami poniżej 1500 zł rzadziej, niż pozostali, jest zdania, że Polska powinna jak najszybciej zająć się redukcją emisji gazów cieplarnianych.

Podsumowanie: Zmiany klimatu

- Zmiany klimatu to ważny problem dla 94% badanych. Warto zauważyć, że w porównaniu do poprzedniej edycji badania wzrósł odsetek osób uważających ten problem za bardzo ważny (2020: 68% vs 2018: 39%).
- W opinii respondentów działania na rzecz minimalizacji niekorzystnych skutków zmian klimatu powinien podejmować przede wszystkim rząd, władze centralne (62%), każdy z nas (52%) oraz władze samorządowe i wojewódzkie (28%). W odniesieniu do 2018 r. największy wzrost (o 25 p.p.) odnotował rząd, władze centralne (2020: 61% vs 2018: 36%).
- Ponad połowa badanych (58%) jest zdania, że Polska powinna już teraz zredukować emisję gazów cieplarnianych. Ogółem za redukcją gazów, niezależnie od czasu, opowiedziało się 94% mieszkańców Polski, czyli o 15 p.p. więcej niż w 2018 r.
- Osoby, które są za redukcją gazów, najczęściej uzasadniają swoją opinię tym, że są one szkodliwe dla środowiska (47%). Zwracają uwagę również na szkodliwe skutki dla zdrowia ludzkiego (13%), a co dziesiąty badany wskazał na zmiany zachodzące w klimacie.
- Wśród powodów braku chęci redukcji gazów cieplarnianych najczęściej pojawiało się, że w porównaniu do innych Państw emisja w Polsce nie jest duża (31%) oraz zbyt wysokie koszty z tym związane (16%).
- Dwie trzecie badanych w ciągu ostatniego roku zauważyło prowadzone działania informacyjne i edukacyjne w zakresie ekologii i zmian klimatu.
- Wyniki zostały porównane tylko tam, gdzie istniała taka możliwość (zmiana techniki badania z CAPI na CATI).

**INDYWIDUALNE DZIAŁANIA I ZACHOWANIA
WSPIERAJĄCE OCHRONĘ ŚRODOWISKA**

Największe wyzwania dla Polski
a problemy środowiska naturalnego

Środowisko naturalne i jego ochrona

Jakość powietrza

Gospodarowanie odpadami

Zmiany klimatu

**Indywidualne działania i zachowania
wspierające ochronę środowiska**

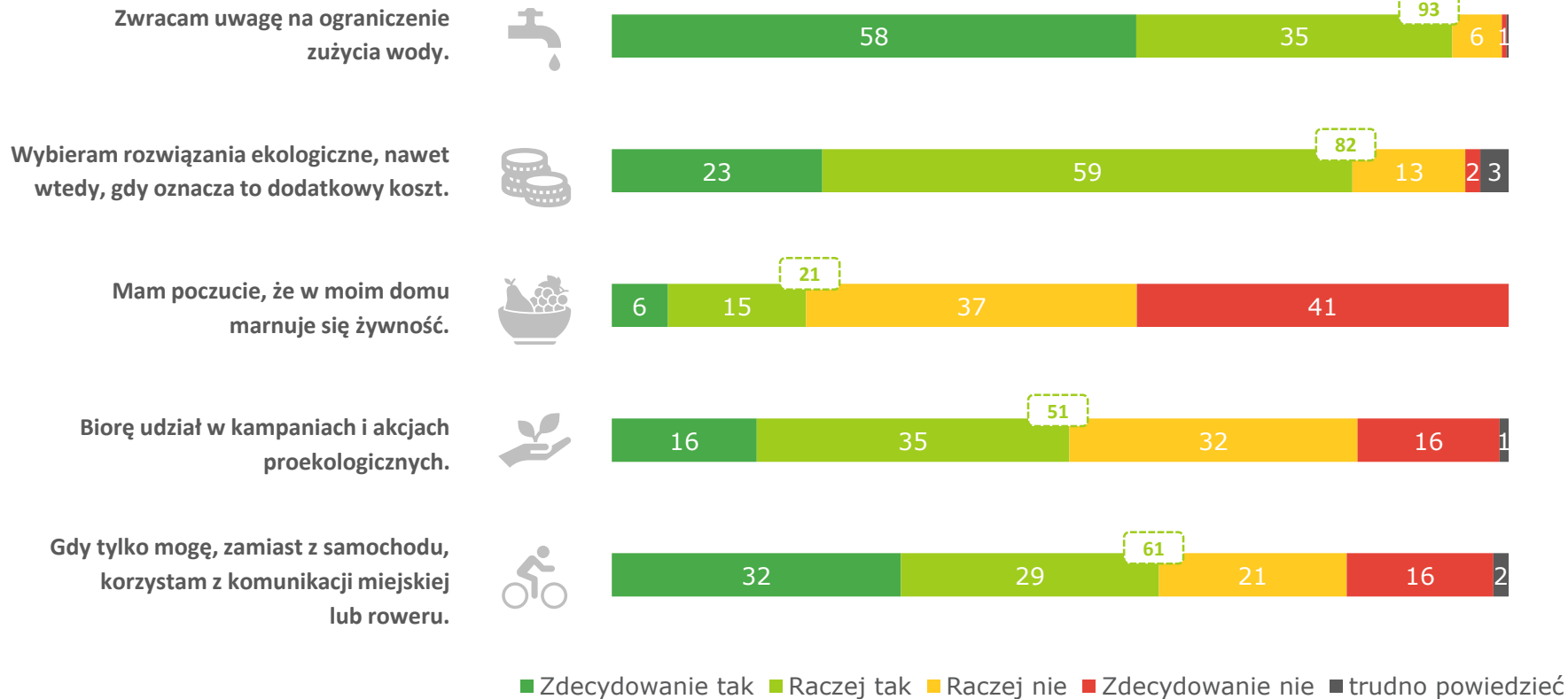
W rozdziale zostaną poruszone następujące zagadnienia:

- Czy w polskich domach marnuje się żywność?
- Czy zwraca się uwagę na ograniczanie zużycia wody?
- Jakie działania podejmowane są w związku z oszczędzaniem energii?
- Czy planuje się działania zwiększające efektywność energetyczną i umożliwiające zmniejszenie rachunków za energię?
- Jaka jest gotowość do ponoszenia kosztów związanych z ochroną środowiska np. płacenia więcej za produkty/ usługi bardziej ekologiczne?

P21. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

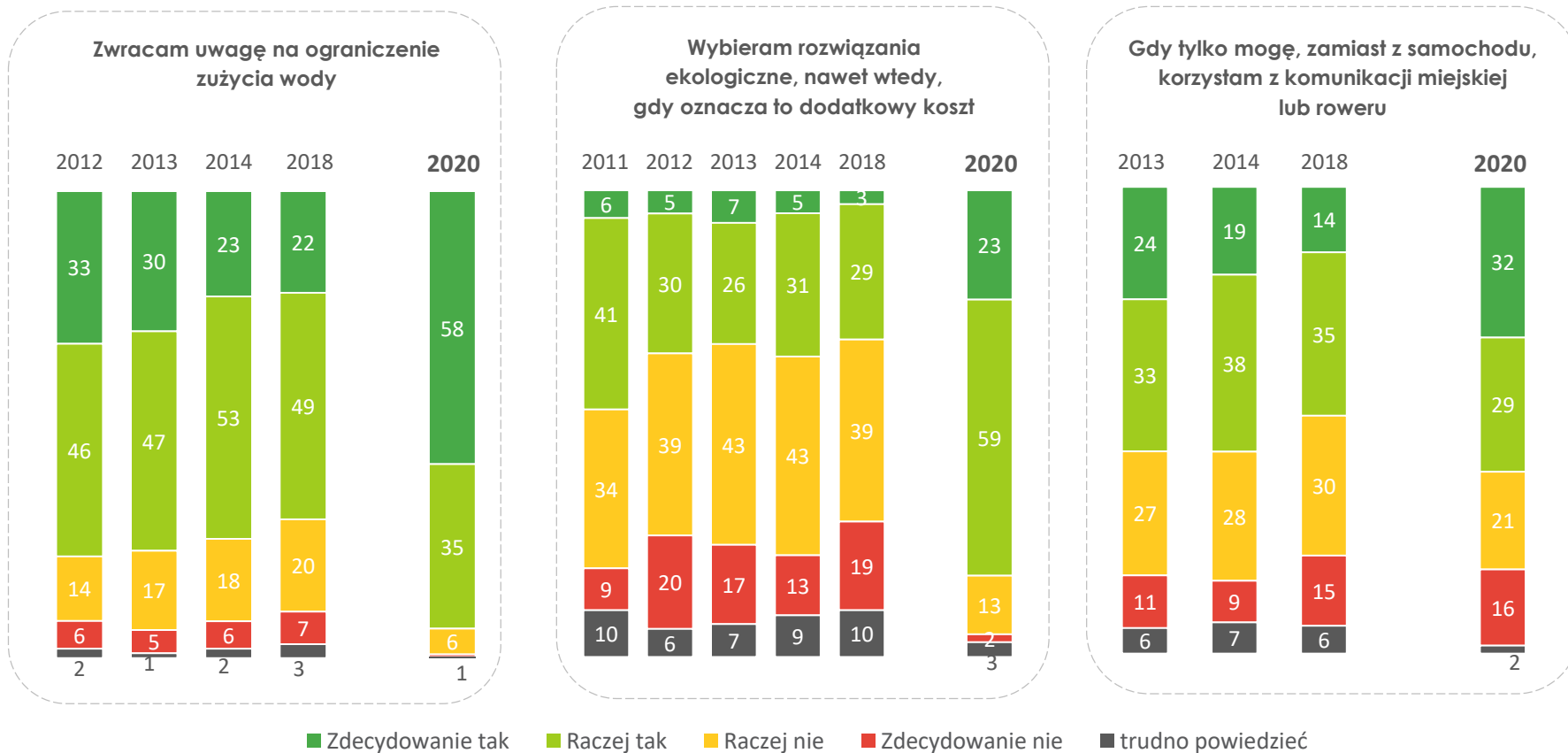
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

Dane w %

P21. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

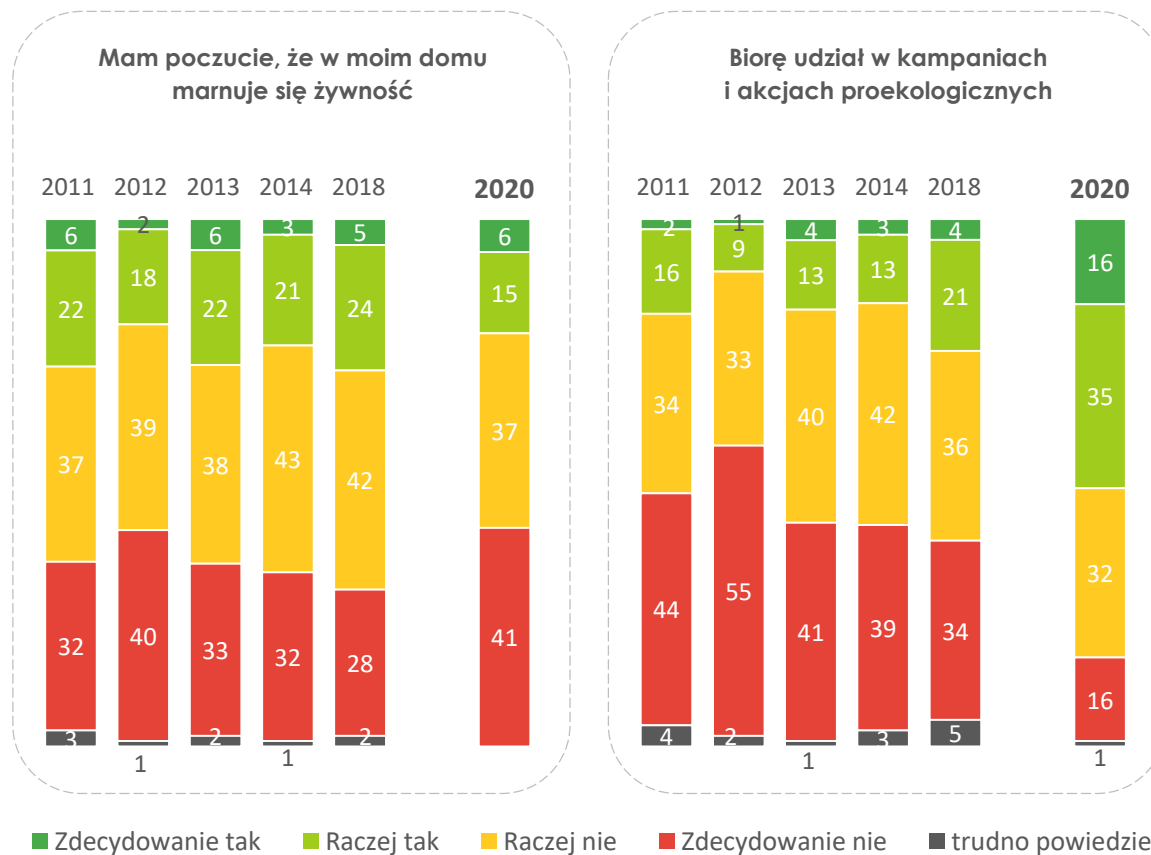
Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

Dane w %

P21. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000.

Dane w %

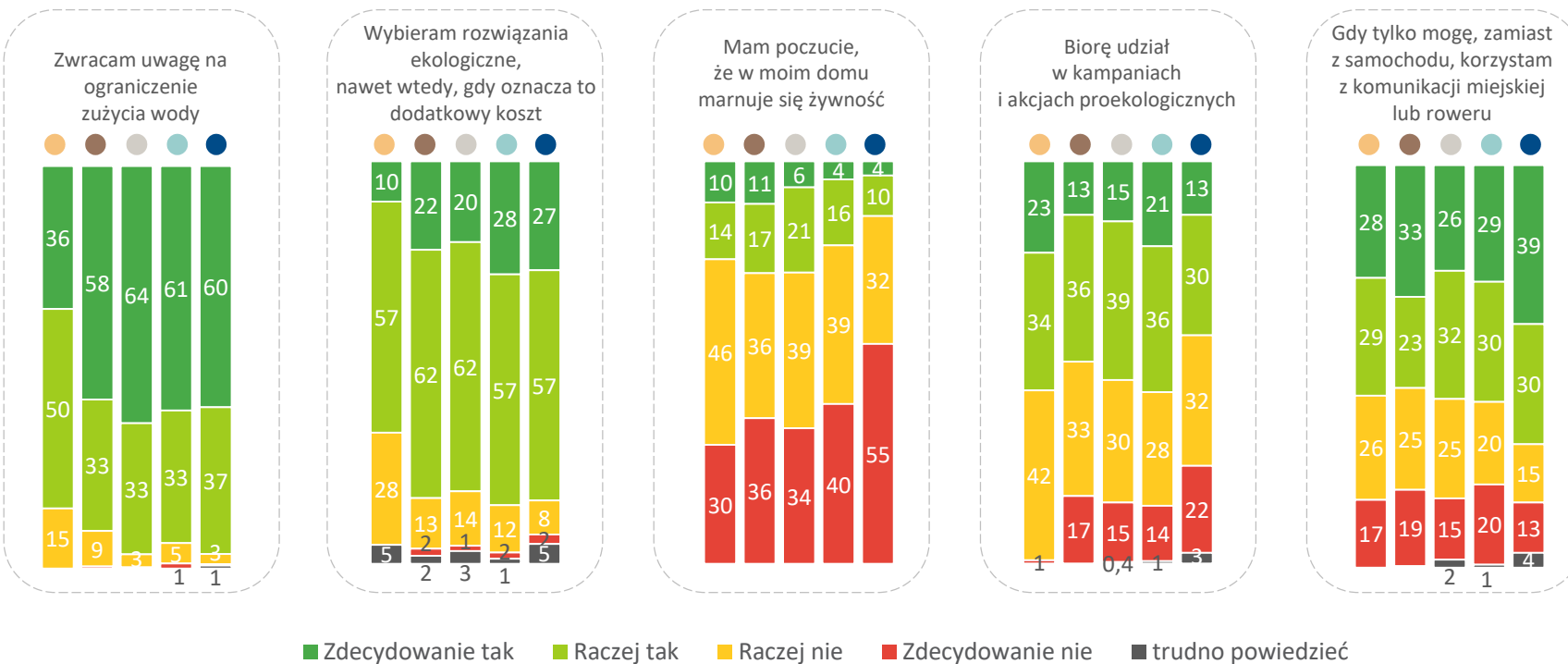

P21. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

Pytanie jednokrotnego wyboru.

WIEK 15-24 lata 25-34 lata 35-44 lata 45-59 lata 60 i więcej lat

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289

Dane w %

P21. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń:

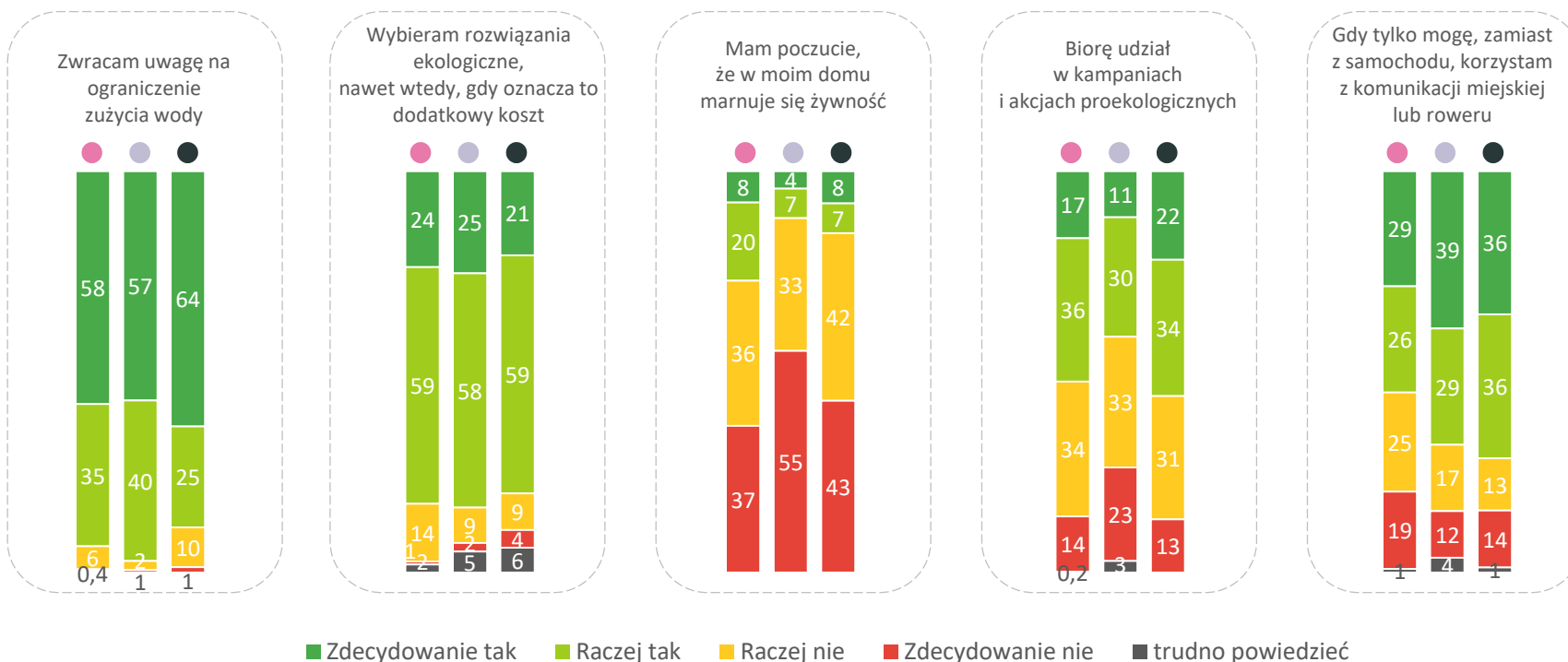
Pytanie jednokrotnego wyboru.

SYTUACJA ZAWODOWA

● Pracujący

● Emeryt, rencista

● Niepracujący

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na dochód: do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

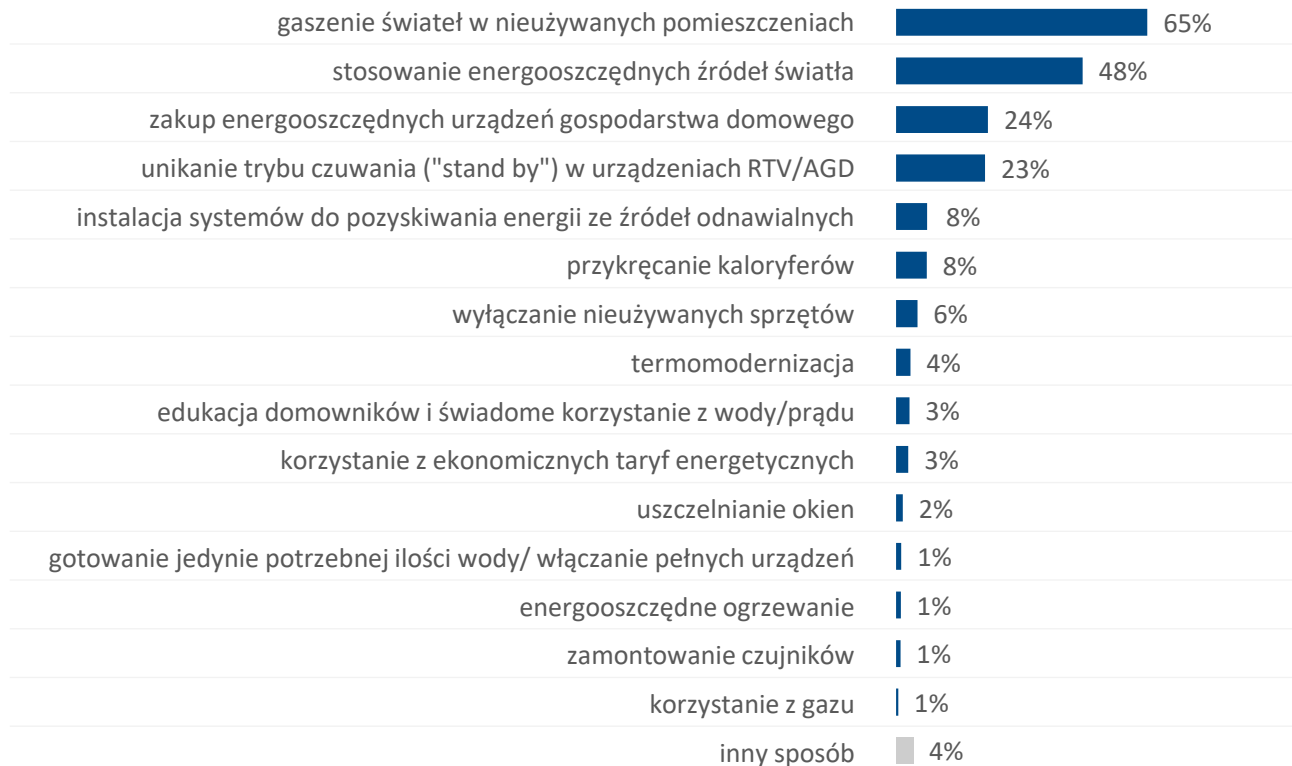
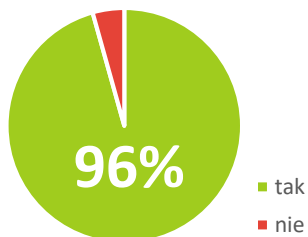
Dane w %

P22. Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Osoby, które oszczędzają energię w domu.

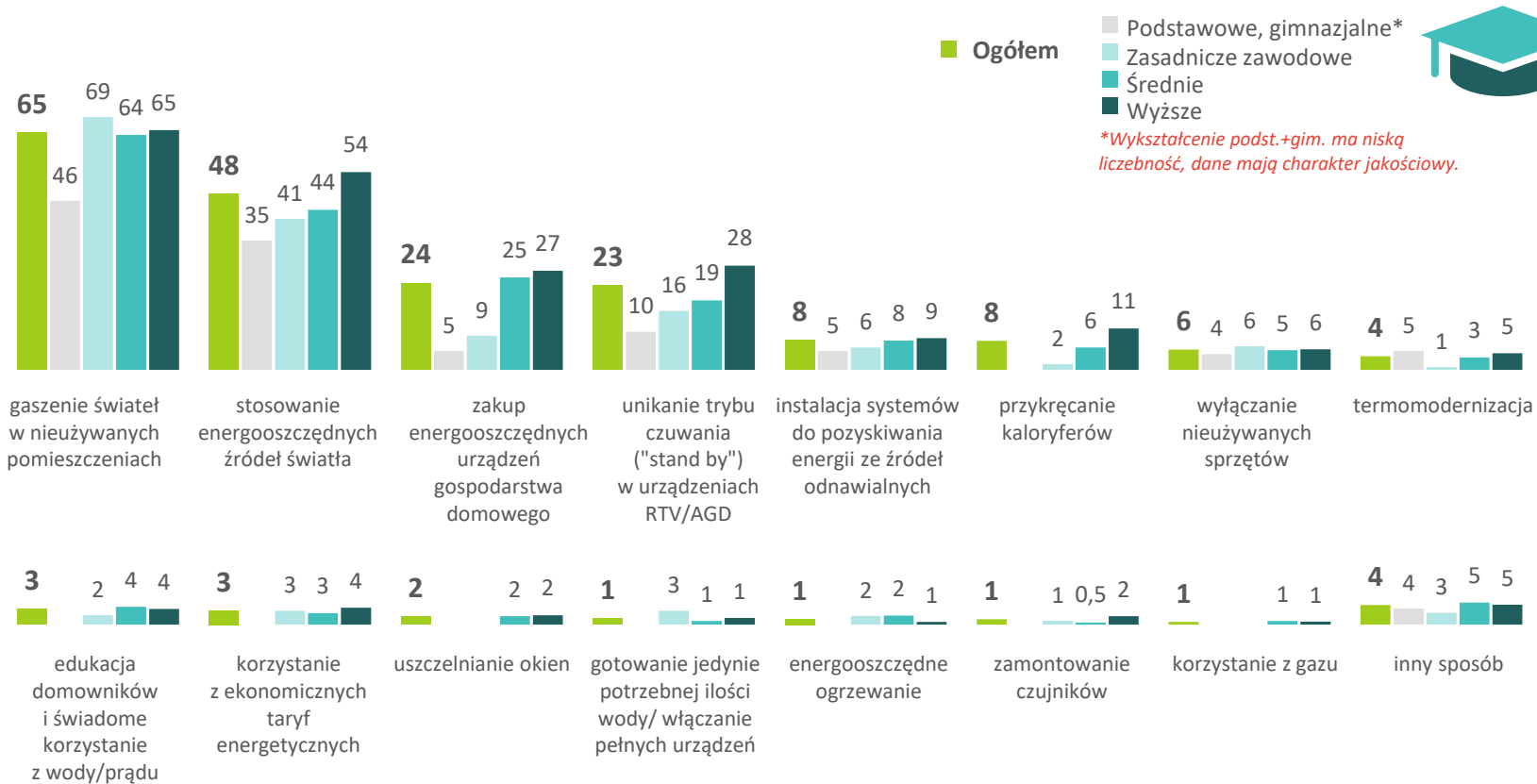
Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015.

P22. Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

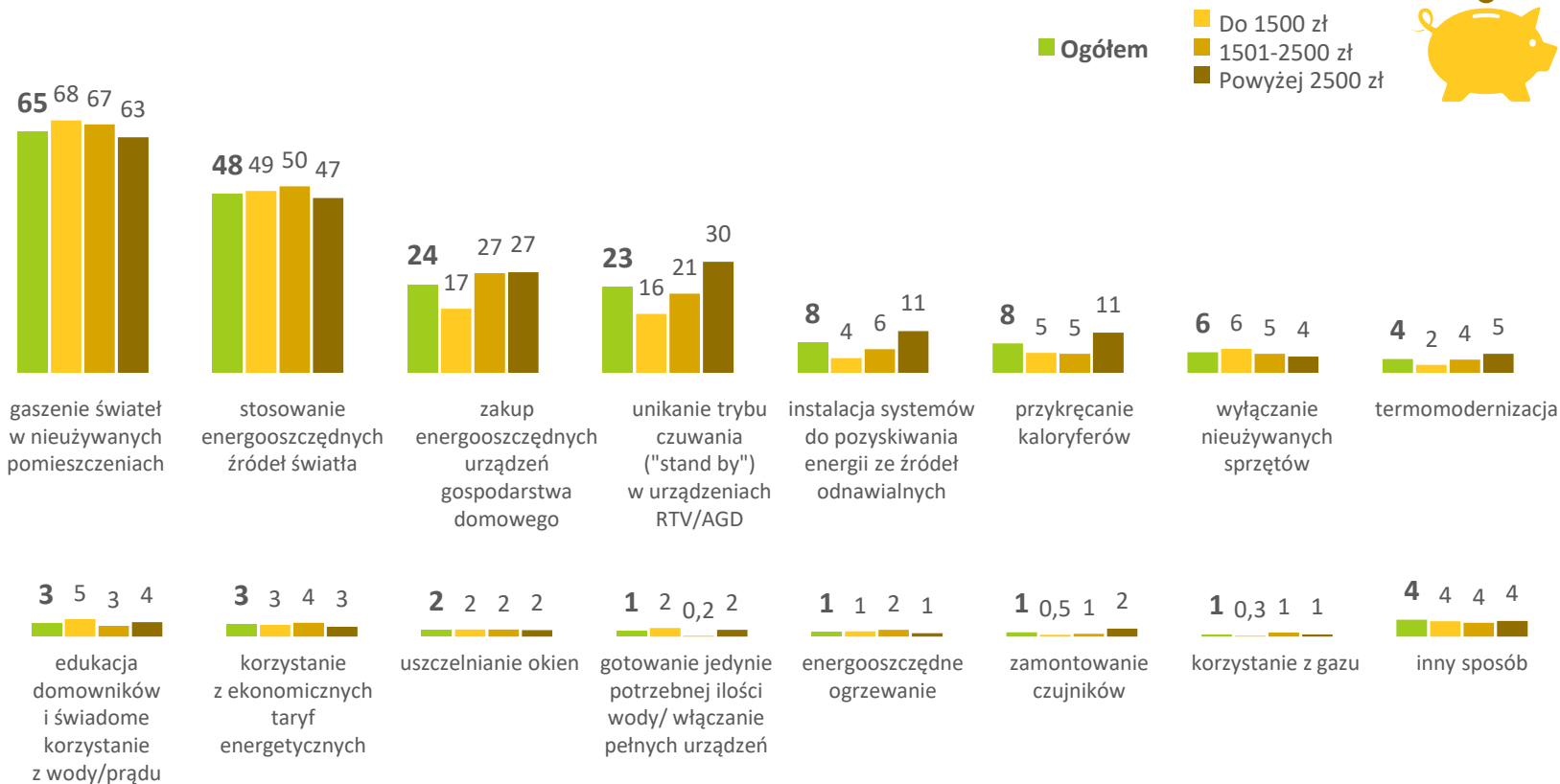
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015., ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne n=21, zasadnicze zawodowe n=102, średnie n=355, wyższe n=536.

Dane w %

P22. Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

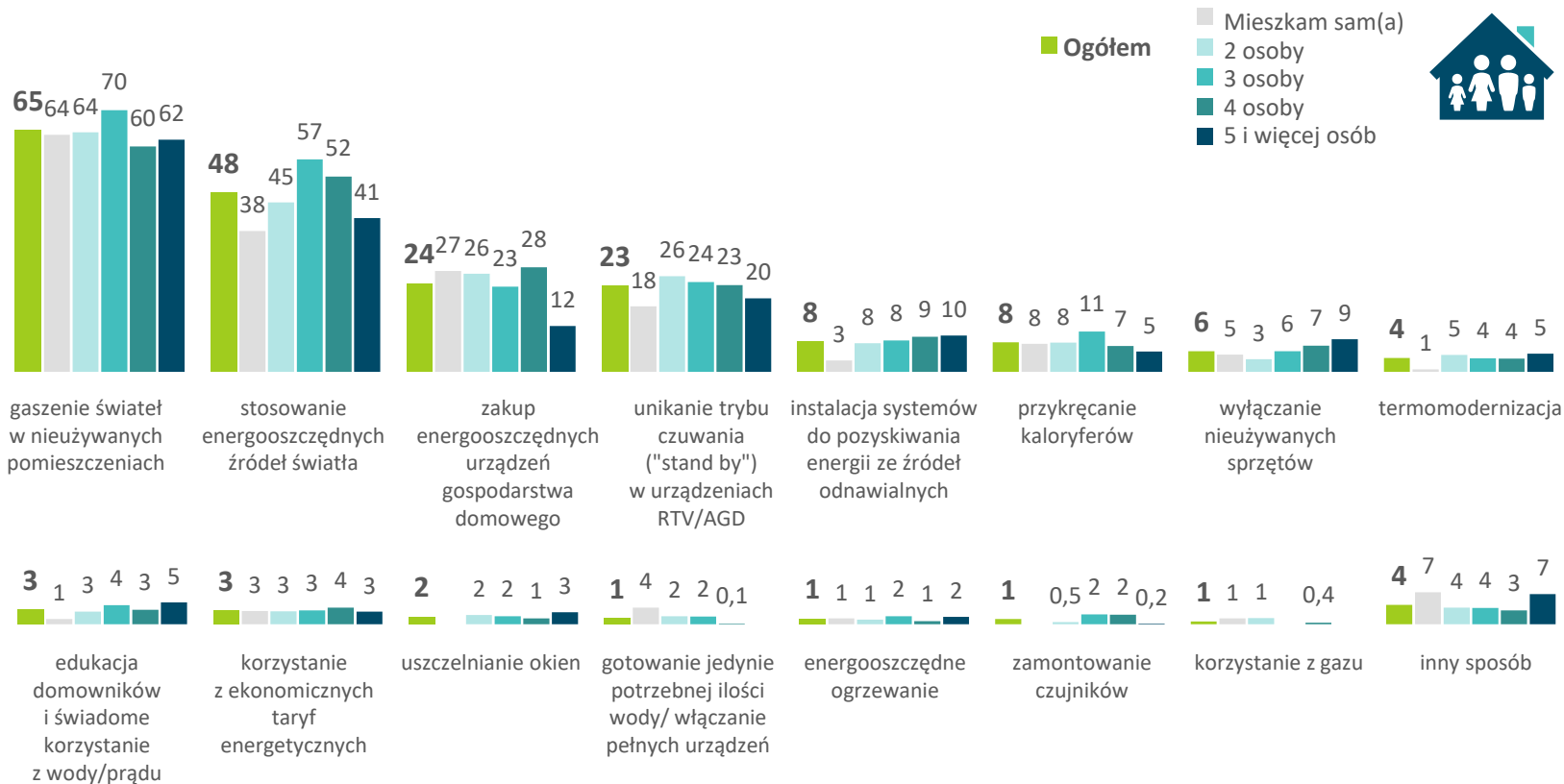
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na dochód: do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

Dane w %

P22. Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

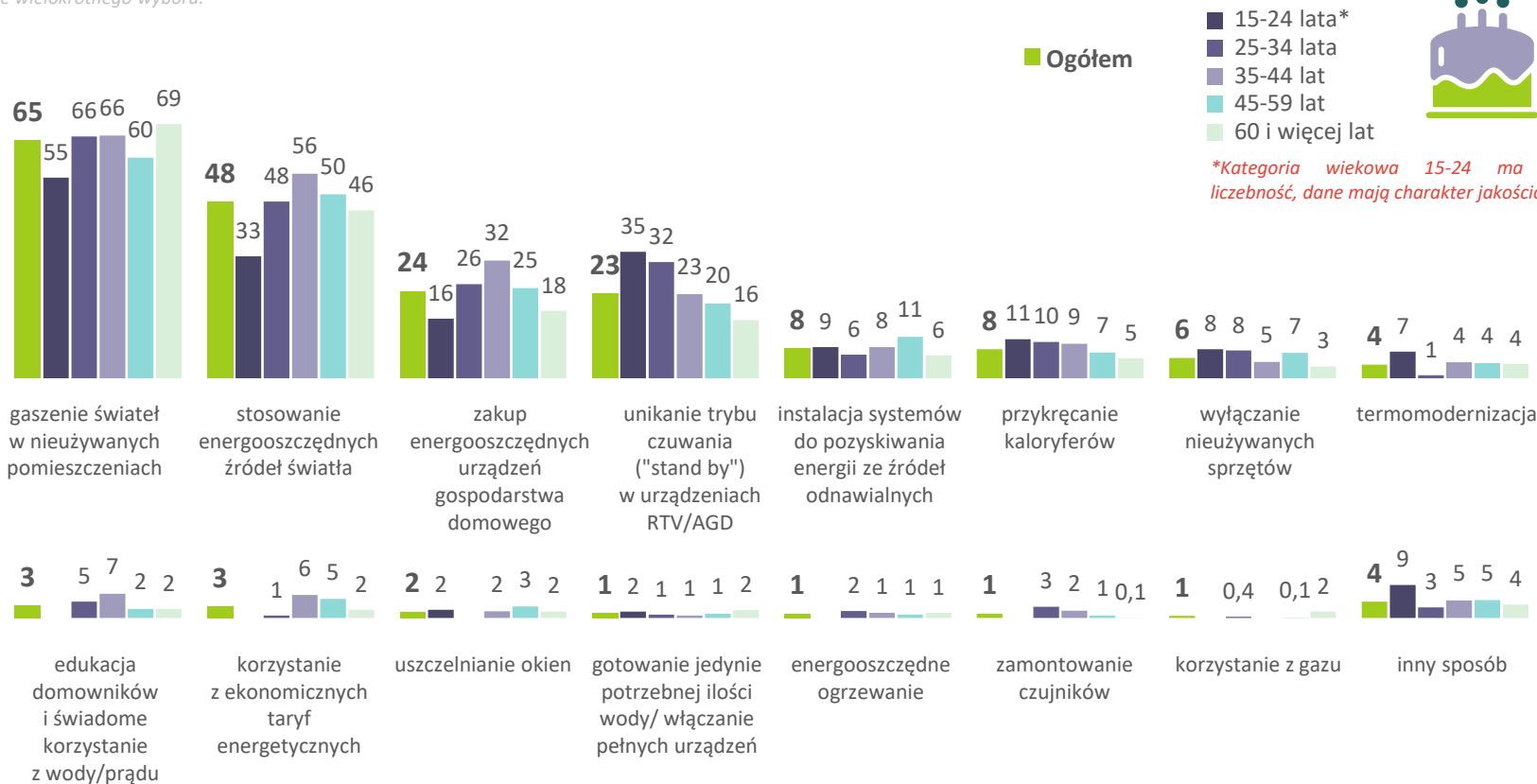
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na sytuację rodzinną: mieszkam sam(a) n=118, 2 osoby n=304, 3 osoby n=237, 4 osoby n=228, 5 i więcej osób n=124.

Dane w %

P22. Czy oszczędza Pan(i) energię w domu? Jeśli tak, to w jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Brak możliwości porównania pytania do wcześniejszych fal badania z powodu zmiany techniki badawczej w 2020 r.

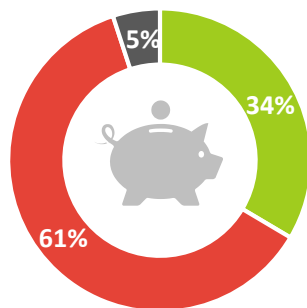
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1015. Ze względu na wiek: 15-24 lat n=30, 25-34 lat n=148, 35-44 lat n=252, 45-59 lat n=296, 60 i więcej lat n=289

Dane w %

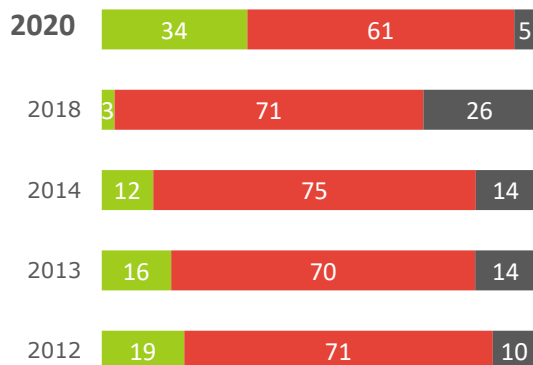

P23. Czy w najbliższym roku w Pana(i) domu planuje się podjęcie dodatkowych działań, które zwiększą efektywność energetyczną i umożliwią zmniejszenie rachunków za energię?

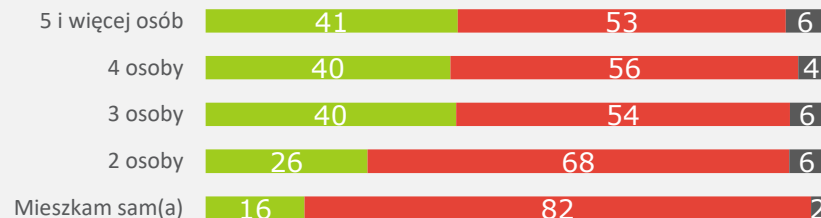
Pytanie jednokrotnego wyboru.

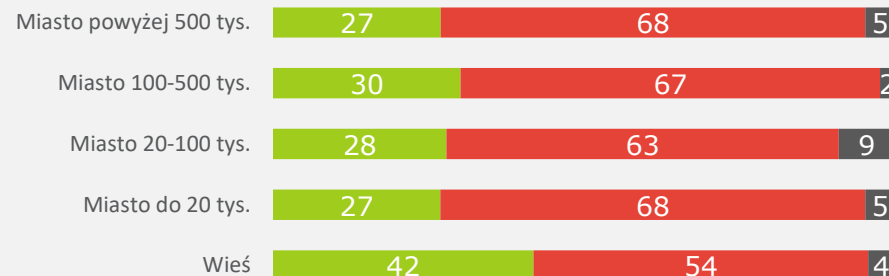
■ tak ■ nie ■ trudno powiedzieć

Wielkość gospodarstwa domowego

Wielkość miejscowości

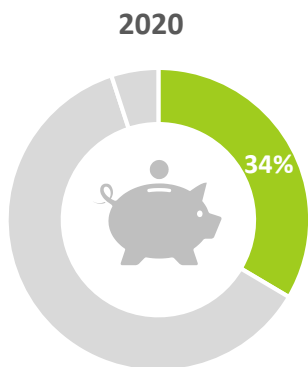
Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś n=242, miasto do 20 tys. n=120, miasto 20-100 tys. n=225, miasto 100-500 tys. n=209, miasto powyżej 500 tys. n=162. Ze względu na dochód: do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

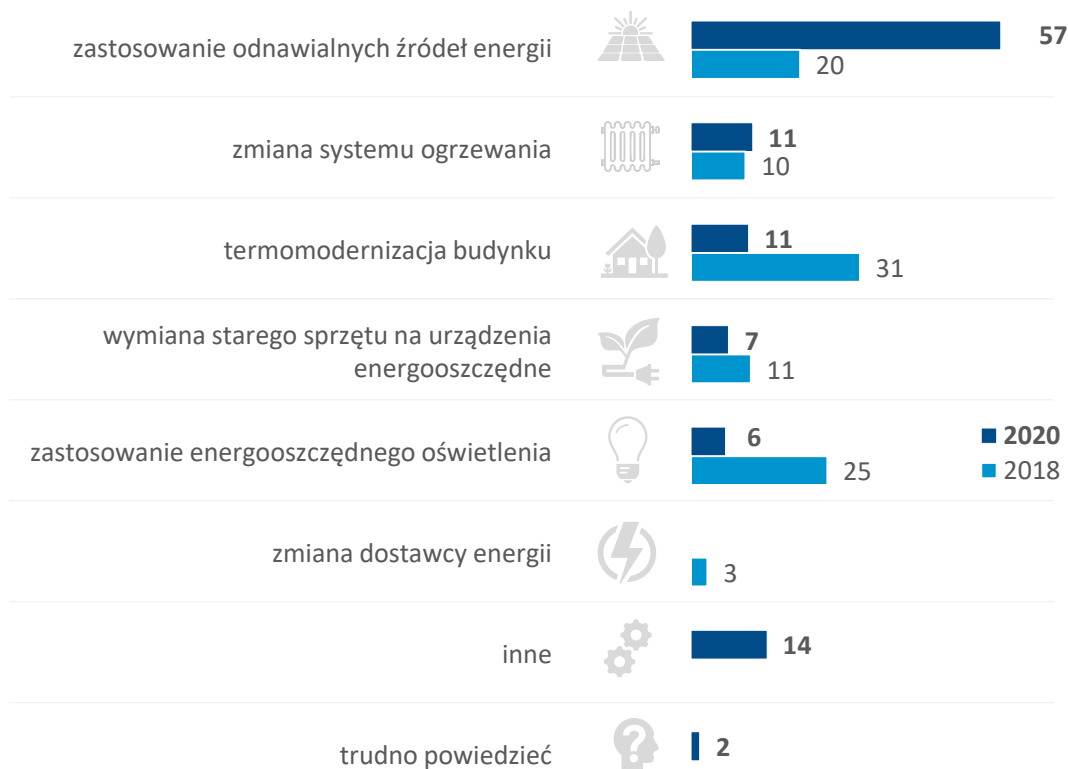
P23. Czy w najbliższym roku w Pana(i) domu planuje się podjęcie dodatkowych działań, które zwiększą efektywność energetyczną i umożliwią zmniejszenie rachunków za energię? Jeśli tak, to jakie?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

■ tak

Planujący podjęcie dodatkowych działań

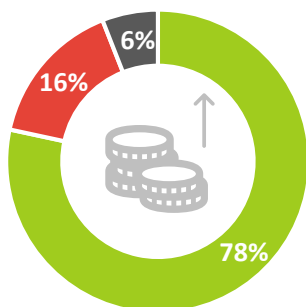
Dane w %

Odpowiadający: badani, którzy planują podjęcie dodatkowych działań, 2020 r. n=320, 2018r. n=32.

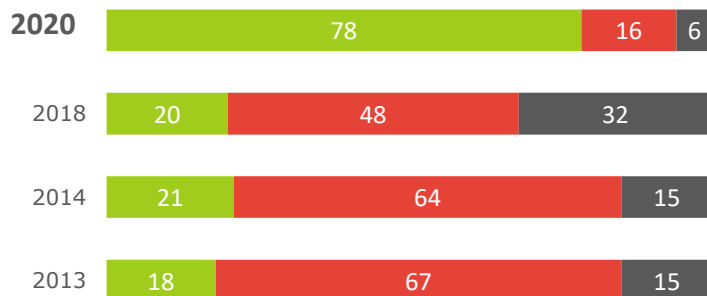

P24. Czysta energia to energia, która nie jest uciążliwa dla środowiska naturalnego. Pozyskuje się ją ze źródeł odnawialnych np. energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna, energia z biomasy i biogazu. Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) wydać więcej na „czystą” energię?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

● tak ● nie ● trudno powiedzieć

Dochód

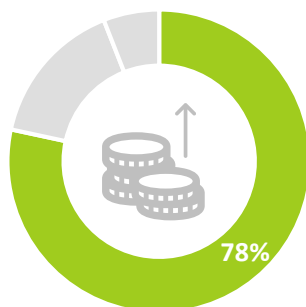
Dane w %

Odpowiadający: wszyscy badani, 2020: n=1015, 2018: n=1010, 2014: n=1000, 2013: n=1000, 2012: n=1000. Ze względu na dochód (2020r.): do 1500 zł n=223, 1501-2500 zł n=291, powyżej 2500 zł n=419.

P25. O ile więcej, w skali rocznej, był(a)by Pan(i) skłonny(a) zapłacić za „czystą” energię? Proszę podać przybliżoną wartość procentową, odnosząc się do kwoty, którą płaci Pan(i) obecnie za energię.

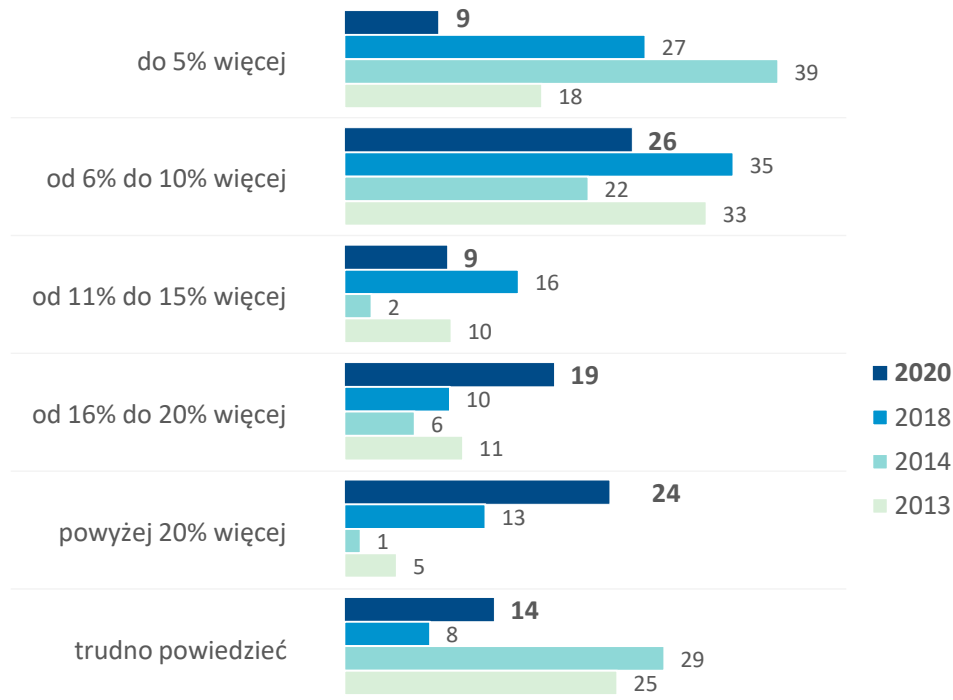
Pytanie jednokrotnego wyboru.

■ tak

*Osoby skłonne
zapłacić za
„czystą” energię*

Dane w %

Odpowiadający: badani, którzy byliby skłonni wydać więcej na „czystą” energię, 2020 n= 790, 2018: n=206, 2014: n=205, 2013: n=185.

PŁEĆ

Kobiety częściej: zwracają uwagę na ograniczenie zużycia wody, wybierają rozwiązania ekologiczne, biorą udział w kampaniach i akcjach proekologicznych oraz gdy tylko mogą, zamiast z samochodu, korzystają z komunikacji miejskiej lub roweru. Natomiast mężczyźni częściej oszczędzają energię w domu poprzez: stosowanie energooszczędnych źródeł światła, zakup energooszczędnych urządzeń i instalację systemów do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Również mężczyźni częściej planują podjęcie dodatkowych działań takich jak: termomodernizacja budynku i zastosowanie energooszczędnego oświetlenia, które zwiększą efektywność energetyczną.

WIEK

Najmłodsze osoby w wieku 15-24 lata najrzadziej wykazują zachowania związane z kupowaniem i oszczędzaniem. Ta sama grupa osób istotnie częściej, niż osoby w wieku 35-44 lat oraz 60 lat i więcej, deklaruje, że nie oszczędza energii. Grupa osób w wieku 25-34 lat częściej, niż najstarsi w wieku 60 lat i więcej, oszczędza energię poprzez unikanie trybu czuwania w urządzeniach RTV/AGD oraz zamontowanie czujników. Korzystanie z ekonomicznych taryf energetycznych to najczęstszy sposób na oszczędzanie energii wśród osób w wieku 35-44 i 45-59 lat (robią to istotnie częściej niż najstarsze badane osoby).

MIEJSCOWOŚĆ

Mieszkańcy miast 20-100 tys. istotnie częściej, niż mieszkańcy wsi i miast powyżej 500 tys., mają poczucie, że w ich domu marnuje się żywność. Mieszkańcy miast 20-100 tys., 100-500 tys. i powyżej 500 tys. częściej, niż pozostali, przykręcają kaloryfery, aby oszczędzić energię w domu. Natomiast mieszkańcy wsi częściej, niż mieszkańcy miast planują, podjąć w najbliższym roku dodatkowe działania zwiększające efektywność energetyczną poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

WYKSZTAŁCENIE

Wykształcenie nie różnicuje zachowań związanych z kupowaniem i oszczędzaniem. Osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym istotnie częściej, niż pozostali, deklarują, że nie oszczędzają energii. Natomiast osoby z wyższym wykształceniem, niż z zasadniczo zawodowym, oszczędzają energię poprzez: unikanie trybu czuwania w urządzeniach RTV/AGD, zakup energooszczędnych urządzeń i przykręcanie kaloryferów. Więcej na „czystą” energię są skłonne wydać osoby z wyższym wykształceniem niż z podstawowym i gimnazjalnym.

DOCHÓD

Wśród gospodarstw z dochodami poniżej 1500 zł na 1 członka rodziny częściej panuje przekonanie, że w domu nie marnuje się żywność. Grupa osób z dochodami powyżej 2500 zł częściej niż osoby dochodem poniżej 1500 zł, oszczędza energię poprzez: unikanie trybu czuwania w urządzeniach RTV/AGD, zakup energooszczędnych urządzeń i instalację systemów do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

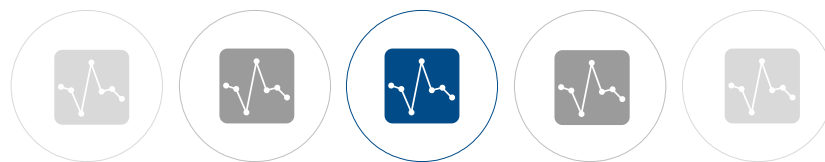

Podsumowanie: Zmiany klimatu

- W przypadku oceny stwierdzeń dotyczących indywidualnych działań i zachowań mieszkańcy Polski najbardziej zwracają uwagę na ograniczenie zużycia wody (ponad 90% wskazań). Respondenci w większości mogą również pogodzić się z poniesieniem dodatkowego kosztu w przypadku wyboru rozwiązań ekologicznych. Rzadziej deklarowali, że mogą skorzystać z roweru bądź komunikacji miejskiej zamiast samochodu, lecz nadal ponad 2/3 byłoby zainteresowanych takim rozwiązaniem. Ponad połowa bierze udział w kampaniach i działaniach proekologicznych. W porównaniu do poprzednich edycji badania odnotowano wzrost we wszystkich ocenianych stwierdzeniach. Największy wzrost jest zauważalny w przypadku wybierania rozwiązań ekologicznych, nawet gdy oznacza to dodatkowy koszt dla badanego.
- Już ponad 95% mieszkańców Polski deklaruje, że oszczędza energię w domu. Najczęściej wskazywanymi sposobami jej oszczędzania są: gaszenie świateł w nieużywanych pomieszczeniach, stosowanie energooszczędnych źródeł światła czy zakup energooszczędnych urządzeń gospodarstwa domowego.
- Ponad 30% respondentów deklaruje, że planuje dodatkowe działania umożliwiające zwiększenie efektywności energetycznej. Jest to dotychczasowy najwyższy wynik ze wszystkich fal badania (najwyższy do tej pory wynik miał wartość 19%). Mieszkańcy Polski częściej chcą postawić na odnawialne źródła energii w porównaniu do poprzedniej fali badania. Natomiast rzadziej na termomodernizację budynku i zastosowanie energooszczędnego oświetlenia.

- Już ponad 3/4 mieszkańców Polski jest skłonnych wydać więcej pieniędzy na „czystą”, nieuciążliwą dla środowiska naturalnego energię. Jest to najwyższy wynik uzyskany na przestrzeni lat i jednocześnie największy zanotowany wzrost. Najwięcej badanych zadeklarowało, że byłoby skłonnych zapłacić w przedziale od 6 do 10% więcej, biorąc pod uwagę swój obecny koszt energii. Niemalże 1/4 byłaby skłonna wydać ponad 20% więcej od obecnie płaconej kwoty, co jest drugim najczęściej wskazywanym przedziałem.
- Wyniki zostały porównane tylko tam, gdzie istniała taka możliwość (zmiana techniki badania z CAPI na CATI).

WSKAŹNIKI

W niniejszym badaniu trackingowym wyodrębniono wskaźniki, które posłużyły opisowi i ocenie procesów rozwoju społecznego dotyczącego ekologii i tematów z nią związanych. Ich celem jest mierzenie wybranych zjawisk z perspektywy czasu.

W toku tworzenia koncepcji badania zostały wybrane **główne wskaźniki diagnozujące stan świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski**. Charakter wskaźników określono na podstawie dwóch obszarów: opinii i zachowań.

Wskaźniki przedstawione są w podziale na dwie grupy: ogół badanej populacji oraz najmłodsza grupa wiekowa (15 – 24 lata w przypadku roku 2020 oraz 15-19 lat w przypadku poprzednich fal badania). W tabelach wskaźniki dla ogółu oznaczone są literą A (np. 1A), a dla populacji w wieku 15-24 lata oraz 15-19 lat literą B (np. 1B). W przypadku, w którym wartość wskaźników dla grupy 15-24 lat (w przypadku poprzednich fal badania 15-19 lat) będzie się różnić statystycznie od wartości głównego wskaźnika to wartość ta zostanie opatrzona symbolem gwiazdki (*).

Liczebność prób w poszczególnych edycjach badania wynosiła:

- rok 2011: 1004 badanych (w tym 75 osób w wieku 15-19 lat),
- rok 2012: 1000 badanych (w tym 77 osób w wieku 15-19 lat),
- rok 2013: 1000 badanych (w tym 49 osób w wieku 15-19 lat),
- rok 2014: 1000 badanych (w tym 66 osób w wieku 15-19 lat),
- rok 2018: 1010 badanych (w tym 67 osób w wieku 15-19 lat),
- rok 2020: 1015 badanych (w tym 30 osób w wieku 15-24 lata).

Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian	CAPI					CATI		
		Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2018	Wskaźnik	2020
1. Odsetek mieszkańców Polski, którzy uważają, że poprawa stanu środowiska zależy od aktywności każdego z nas	wzrost ▲	2A 15 +	Brak	54%	50%	50%	56%	1A 15 +	69%
		2B 15-19	Brak	52%	41%	58%	57%	1B 15-24	63%
2. Odsetek mieszkańców Polski, w których gospodarstwach domowych, segreguje się śmieci regularnie	wzrost ▲	7A 15 +	45%	44%	54%	68%	62%	2A 15 +	96%
		3B 15-19	33%*	38%	68%	58%	69%	2B 15-24	95%
3. Odsetek mieszkańców Polski, deklarujących podejmowanie działań w kierunku zwiększenia efektywności energetycznej	wzrost ▲	11A 15 +	89%	94%	86%	96%	89%	3A 15 +	96%
		11B 15-19	81%*	92%	77%	91%	88%	3B 15-24	88%
4. Odsetek mieszkańców Polski, w których domach planuje się podjęcie działań zwiększających efektywność energetyczną	wzrost ▲	12 15 +	Brak	19%	16%	12%	3%	4 15 +	34%
5. Odsetek mieszkańców Polski, którzy <u>nie są skłonni</u> wydać więcej na „czystą” energię	spadek ▼	13A 15 +	45%	50%	67%	64%	48%	5A 15 +	16%
		13B 15-19	31%*	43%	55%	61%	53%	5B 15-24	7%

- wskaźniki dodane w 2020 roku -

Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian	CATI	
		Wskaźnik	2020
6. Odsetek mieszkańców Polski, którzy uważają, że emisja z pieców domowych jest najważniejszym powodem złej jakości powietrza w Polsce	wzrost ▲	6A 15 +	37%
		6B 15-24	43%
7. Odsetek mieszkańców Polski, których głównym rodzajem ogrzewania stosowanym w Pana(i) gospodarstwie domowym jest węgiel	spadek ▼	7A 15 +	13%
		7B 15-24	29%
8. Odsetek mieszkańców Polski, którzy planują zmienić swój piec na bardziej ekologiczne źródło energii	wzrost ▲	8A 15 +	61%
		8B 15-24	40%
9. Odsetek mieszkańców Polski, dla których zmiany klimatu są bardzo ważnym problemem	wzrost ▲	9A 15 +	67%
		9B 15-24	77%
10. Odsetek mieszkańców Polski, którzy gdy tylko mogą, zamiast z samochodu, korzystają z komunikacji miejskiej lub roweru	wzrost ▲	10A 15 +	61%
		10B 15-24	57%
11. Odsetek mieszkańców Polski, którzy nie oszczędzają energii w domu	spadek ▼	11A 15 +	4%
		11B 15-24	12%

Dziękujemy za uwagę

Autorki raportu:
Katarzyna Kęпка
Julia Ziomek

Opracowane dla Ministerstwa Klimatu
i Środowiska przez PBS Sp. z o.o. i BR
Spółka z o.o.

**BEST
RESPONSE**
Reliable Data Provider

81-812 Sopot
ul. Junaków 2
Tel.: (48-58) 550 60 70
Fax: (48-58) 550 66 70
kontakt@pbs.pl
kontakt@bestresponse.pl
www.pbs.pl